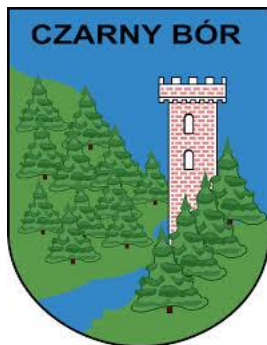

RAPORT O STANIE GMINY CZARNY BÓR

2021

CZARNY BÓR, 2022

GMINA CZARNY BÓR

URZĄD GMINY CZARNY BÓR

ul. Główna 18

58-379 Czarny Bór

tel. 74 8450 139

fax. 74 8450 006

www.czarny-bor.pl

e-mail: sekretariat@czarny-bor.pl

Opracowanie:

Instytut Maxa Webera Sp. z o.o.

we współpracy z Urzędem Gminy Czarny Bór

WSTĘP

Szanowni Radni i Mieszkańcy,

Przedkładam Państwu „Raport o stanie Gminy Czarny Bór za 2021 rok”, który przygotowany został zgodnie z art. 28aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. W myśl zapisów tej ustawy wójt co roku do dnia 31 maja przedstawia Radzie Gminy „Raport o stanie gminy”, który obejmuje podsumowanie jego działalności w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii realizowanych przez gminę i jej jednostki organizacyjne, uchwał Rady Gminy i funduszu sołectkiego. Rok 2021 nie był rokiem prostym, łatwym wręcz przeciwnie to był rok pełen nowych wyzwań społecznych, zdrowotnych, ekonomicznych. Doskonale zdajemy sobie wszyscy sprawę z wydarzeń jakie nastąpiły, mam na myśli negatywne skutki epidemii Covid-19, skutki zdrowotne, ekonomiczne, społeczne, praktycznie niestety w każdym obszarze funkcjonowania społecznego odczuliśmy negatywne zmiany. 2021 rok to kontynuacja działań Gminy Czarny Bór w odrabie zwalczania i przeciwdziałania rozpowszechniania się niebezpiecznego wirusa zwanym Covid-19, który powodował groźny przebieg choroby i uszkadzał organizm człowieka doprowadzając do zgonu miliony ludzi na całym świecie. Doskonale zdajemy sobie sprawę jak ważną rolę odrywały media i uświadamianie ludziom, że dostępna na rynku szczepionka na w/w chorobę to najskuteczniejsza metoda walki z Covid-19. Możliwość zaszczepienia się, zaznaczając przy tym całkowicie nieodpłatnie działała w całej Polsce, we wszystkich gminach, powiatach, województwach. Gmina Czarny Bór była, jest i będzie na tyle odpowiedzialna, że i w tym przypadku przede wszystkim zaczęliśmy od siebie tzn. pracownicy Gminy jak również kadra kierownicza, Wójt Gminy zaszczepili się, tym samym wykazali się wielką odpowiedzialnością, dojrzałością i świadomością społeczno-zawodową. Po drugie Gmina uczestniczyła w każdym wydarzeniu promocyjnym, na którym korzystając z okazji zachęcała do szczepień mieszkańców naszej Gminy opierając się na faktach i potwierdzonych źródłach wiedzy. Gmina Czarny Bór promowała również w mediach np. Facebook, strona internetowa szczegółowe informacje dotyczące istniejących możliwości podjęcia profilaktyki i ochrony przed tą okrutną chorobą, przed zarażeniem się i śmiercią, w szczególności zależało Gminie na ochronie wszystkich mieszkańców, szczególną opieką zostali objęci starsi ludzie, osoby niepełnosprawne i dzieci. Gmina Czarny Bór przestrzegała zasad higieny i wzmożonej czujności w stosowaniu reżimu sanitarnego, zasad przez petentów, co również skutkowało obniżeniem ryzyka zachorowalności np. stosowanie maseczek, rękawiczek, dezynfekcja pomieszczeń. Działania Gminy w obszarze zdrowotnym wydały owoc w postaci niskiego poziomu zachorowalności i umieralności. Znaczna część mieszkańców podjęła decyzję o ochronie i zaszczepiła się. Warto zaznaczyć, że Gmina otrzymała 1.000,000 zł nagrody od Skarbu Państwa za wynik wysokiego poziomu osób zaszczepionych mieszkańców w naszej Gminie.

Gmina Czarny Bór starała się jak najlepiej i najkorzystniej zarządzać środkami finansowymi, operować i rozdysponowywać sprawiedliwie środki finansowe patrząc obiektywnie na zadania i wyzwania jakie Gmina musiała sprostać w roku 2021, w taki sposób, aby panujący kryzys najmniej odczuwali mieszkańcy Czarnego Boru. Nasze działania musiały opierać się na realistycznym i minimalistycznym podejściu do realizowania zadań inwestycyjnych, które jak wiemy napędzają rynek do rozwoju i lepszych perspektyw oraz ponoszą jakość życia mieszkańców. Do najważniejszych zadań inwestycyjnych w 2021 roku zrealizowanych z sukcesem należy wymienić Inwestycje infrastrukturalne: Gmina Oddała do użytku budynek komunalny przy ul. Wesołej w Czarnym Borze, przygotowała i udostępniła do użytku

12 mieszkań w budynku wielorodzinnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze, wartość zadania 2,9 mln zł, przy dofinansowaniu w wysokości 922.000,00 zł z Banku Gospodarstwa Krajowego. W zakresie Inwestycji drogowych nastąpiła Przebudowa ul. Azaliowej i Brzozowej, ul. Azaliowa wykonanie 100-metrowego odcinka drogi z kostki betonowej wartość prac wyniosła ponad 150.000,00 zł, ul. Brzozowa wartość prac opiewa na kwotę ponad 140.000,00 zł. Przebudowa dróg do gruntów rolnych w Grzędach Górnych i Jaczkowie. Droga do gruntów rolnych w Grzędach Górnych została poddana przebudowie na długości blisko 0,9 km Wartość prac to ponad 670.000,00 zł., dofinansowanie z [Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego](#) w kwocie blisko 220.000,00 zł. Droga do gruntów rolnych w Jaczkowie została poddana przebudowie na długości ponad 0,6 km. Wartość prac oszacowano na kwotę ponad 340.000,00 zł., na realizację inwestycji - otrzymała dofinansowanie z [Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego](#) w kwocie ponad 74.000,00 zł. Nastąpiła realizacja również nowej nawierzchni na terenach kolejowych, remont chodnika, Nowa nawierzchnia na drogach przy terenach kolejowych w Jaczkowie i Witkowie wartość prac pochłonęła w sumie ponad 250.000,00 zł oraz remont nawierzchni chodników na długości blisko 400 m wraz z wymianą krawężników przy ul. Nadrzecznej w Czarnym Borze. Wartość prac wyniosła niewiele ponad 100.000,00 zł, Przebudowa drogi ul. Wesoła wyniosła 1.005.992,70 zł przy dofinansowaniu z rządowego Funduszu Dróg Samorządowych na poziomie blisko 638, 381,57 zł. Ważnym i znaczącym elementem rozwoju była również inwestycja sportowa a mianowicie Przebudowa strzelnicy i uruchomienie systemu sztucznego naśnieżania w Czarnym Borze. Wartość robót budowlanych na przebudowę strzelnicy to 374.900,00 zł środki pochodzą z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pozostałe prace na strzelnicy (wymiana tarcz, oświetlenia i zadaszenie) zostały sfinansowane przez [Polski Związek Biathlonu](#).

Reasumując na realizację zadań inwestycyjnych zaplanowano w budżecie na 2021 rok kwotę 5.129.259,97 zł, co stanowiło 17,42% wszystkich wydatków budżetu gminy. W powyższej kwoty do końca 2021 roku wydano 4.308.775,64 zł, co stanowi 84,00% kwoty planowanej i 15,96% wszystkich zrealizowanych wydatków budżetowych w 2021 roku.

Sytuacja finansowa Gminy jest dobra. Należy w tym miejscu zauważyć, że pomimo trudności i ograniczeń jakie pojawiły się w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w 2021 roku realizacja planowanych dochodów, wydatków ukształtowała się na zadowalającym poziomie. Większość zadań inwestycyjnych planowanych na 2021 r. udało się zakończyć a niektóre z zadań są na etapie realizacji i będą kontynuowane w kolejnych latach budżetowych. Ponadto efektywne zarządzanie poziomem zadłużenia umożliwia zapewnienie finansowania realizowanych inwestycji, przy relatywnie niskim zaangażowaniu środków przeznaczonych na jego obsługę, co nie zagraża płynności finansowej Gminy. Przy dokonywaniu wydatków wzięto pod uwagę, z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności gospodarowania i dysponowania środkami publicznymi. Pozytywnie należałoby również ocenić fakt, że wykonując skonstruowany plan budżetu na 2021 rok, udało się zrealizować umiejscowione w nim najpilniejsze pozycje wynikające m.in. z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy. Oceniając wykonanie budżetu gminy za tak szczególny rok, jakim był rok 2021, należy pamiętać, że, z uwagi na panującą sytuację związaną z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, nie był on rokiem łatwym z różnych względów. Wprowadzane ograniczenia w działalności podmiotów gospodarczych jak i samych mieszkańców miały odzwierciedlenie w ich sytuacji finansowej i gospodarczej, co nie rzadko miało również negatywny wpływ na parametry finansowe wielu jednostek samorządu terytorialnego. Jednak pomimo napotkanych w ciągu 2021 r. przeciwności, można

stwierdzić, że Gminie Czarny Bór udało się zrealizować większość planowanych założeń, w związku z czym przedstawiając niniejsze sprawozdanie, Wójt Gminy Czarny Bór, liczy na zaakceptowanie przedstawionych w nim informacji, co będzie wyrazem pozytywnej oceny całorocznej pracy w zakresie zarządzania Gminą.

Wójt Gminy
Adam Górecki

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
1. GMINA CZARNY BÓR	8
1.1. WÓJT GMINY	9
1.2. RADA GMINY	11
1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE	12
→ Strategia rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027	13
2. GOSPODARKA FINANSOWA	18
2.1. WYKONANIE BUDŻETU	18
2.2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY	29
2.3. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ	30
2.4. STAN MIENIA	31
3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2021	32
GMINA CZARNY BÓR DLA ŚRODOWISKA	32
3.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA	32
Realizacja programów	35
→ Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	35
→ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	35
→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku	36
GMINA CZARNY BÓR DLA MIESZKAŃCÓW	36
3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE	36
3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO	38
3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA	42
3.5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	43
3.6. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	44
3.7. PLANOWANIE PRZESTRZENNE	45
3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA	45
3.9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	47
3.10. OCHRONA ZDROWIA	49
Realizacja programów	50
→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2021 rok	50
3.11. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA	52
Realizacja programów	55
→ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	55
→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021	56
→ Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	60
→ Wieloletni program osłony Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	61
3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	62
Współpraca wewnętrzna	62
Realizacja programów	62
→ Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok	62
Współpraca samorządów	65
Współpraca międzynarodowa	65
3.13. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA	66
ZAŁĄCZNIKI	69
Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór	69
Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej	70

Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska	71
Załącznik 4. Informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	72
SPIS TABEL.....	74

1. GMINA CZARNY BÓR

Gmina Czarny Bór położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w zachodniej części powiatu wałbrzyskiego. Graniczy od północy z gminami Marciszów i Stare Bogaczowice, od wschodu z gminą Boguszków-Gorce, od południa z gminą Mieroszów oraz od zachodu z gminą Kamienna Góra. Zlokalizowana jest około 93 km od stolicy regionu miasta Wrocławia, w strefie przygranicznej z Republiką Czeską w odległości około 12 km od przejścia granicznego w Lubawce i Golińsku, w pobliżu głównych miast: Kamienna Góra 8,7 km, Wałbrzych 16 km, Jelenia Góra 43 km, a od czeskiego Trutnowa dzieli ją około 38 km. Zewnętrzne połączenia komunikacyjne gminy zapewnia droga wojewódzka nr 367 relacji: Jelenia Góra- Kamienna Góra- Wałbrzych, stanowiąca główną oś komunikacyjną na kierunku wschód-zachód i mająca podstawowe znaczenie dla powiązań komunikacyjnych w skali lokalnej i regionalnej. Na osi północ-południe powiązania komunikacyjne gminy umożliwia droga powiatowa relacji: Jaczków - Grzędy. Przez obszar gminy przebiega także linia kolejowa nr 274, relacji: Wrocław - Wałbrzych- Jelenia Góra- Zgorzelec, z przystankiem w Witkowie. Położenie w strefie przygranicznej zapewnia gminie obsługę lotnisk cywilnych, zlokalizowanych na terenie województwa dolnośląskiego i Republiki Czeskiej. W promieniu zasięgu około 110 km i maksymalnym czasie dojazdu do 2 h znajdują się dwa międzynarodowe porty lotnicze: Wrocław-Strachowice oraz Airport-Pardubice.

Gmina Czarny Bór, w swoich granicach administracyjnych, zajmuje powierzchnię 6 640 ha, co stanowi 15,4% powiatu wałbrzyskiego. Strukturę osadniczą tworzy Czarny Bór – największa miejscowość na obszarze gminy, będąca ośrodkiem administracji i usług (2 094 mieszkańców) oraz 5 miejscowości: Witków (968 osób), Borówno (528 osób), Grzędy (531 osób), Jaczków (453 osoby) oraz Grzędy Górne (182 osoby). W 2021 roku gminę zamieszkiwało ogółem 4 812 osób, w tym 4 756 zameldowanych na pobyt stały, 56 na pobyt czasowy i urodziło się 42 dzieci. W porównaniu do 2020 roku ich liczba spadła się o 5 urodzeń.

Schemat 1. Położenie gminy na tle Polski, województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego [2021].

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.wikipedia.org.

Tabela 1. Liczba ludności wg stanu na 31.12.2021.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba ludności zameldowanych na pobyt stały [os.]	Liczba ludności zameldowanych na pobyt czasowy [os.]	Liczba urodzonych dzieci [os.]
1.	Borówno	528	11	6
2.	Czarny Bór	2094	29	19
3.	Grzędy	531	2	6
4.	Grzędy Górne	182	0	1
5.	Jaczków	453	8	2
6.	Witków	968	6	8
	Ogółem:	4 756	56	42

Gmina Czarny Bór laureatem nagród i wyróżnień:

W 2021 roku Gmina Czarny Bór otrzymała następujące wyróżnienia:

W **Rankingu Samorządów Rzeczypospolitej Polskiej 2021** (XVII edycja)¹, oceniającym kształtowanie zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach trwałości: ekonomicznej, środowiskowej i społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania. Gmina Czarny Bór w tegorocznej edycji zajęła wysokie 69 miejsce na 1533 samorządowców wiejskich, a 5 miejsce na Dolnym Śląsku.

1.1. WÓJT GMINY

Wójt Gminy stanowi organ wykonawczy Gminy. Zgodnie z ustawą wykonuje on uchwały Rady oraz zadania gminy określone przepisami prawa, m.in.: gospodarowanie mieniem gminy, wykonywanie budżetu, przygotowywanie projektów uchwał rady gminy, opracowywanie programów rozwoju w trybie określonym w przepisach o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, określanie sposobu wykonywania uchwał.

Wójt Gminy nadzoruje zadania realizowane przez przydzielone im referaty Urzędu Gminy i pośrednio podporządkowane gminne jednostki organizacyjne² oraz wydzielone stanowiska. W 2021 roku w skład kierownictwa Urzędu Gminy Czarny Bór wchodziło 4 członków:

- Wójt Gminy – Adam Górecki,
- Zastępca Wójta Gminy – Dorota Skibska,
- Sekretarz Gminy – Tomasz Gromala,
- Skarbnik Gminy – Paweł Twardowski.

Wójt Gminy Czarny Bór- Adam Górecki- pełni swoją funkcję od trzech kadencji. W wyborach w 2018 roku otrzymał poparcie na poziomie 74,23%. Do Rady Gminy komitet wyborczy Wójta wprowadził 15 radnych.

W 2021 roku Wójt Gminy Czarny Bór:

wykonał:

- **74 uchwały Rady Gminy**- rejestr uchwał dostępny jest w Załączniku 1. Raportu oraz na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4143>,

wydał:

- **161 zarządzeń**- rejestr zarządzeń dostępny jest na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4091>,

opublikował:

- **12 obwieszczeń, zarządzeń i decyzji**- rejestr obwieszczeń, zarządzeń i decyzji dostępny jest na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/menu/58>,
- **21 komunikatów i ogłoszeń**- rejestr komunikatów i ogłoszeń dostępny jest na Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy Czarny Bór: <http://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/menu/24>.

¹ Ranking Samorządów Rzeczypospolitej to prestiżowe krajowe zestawienie samorządów gminnych i powiatowych oraz dużych aglomeracji. Od 16 lat redakcja "Rzeczypospolitej" ocenia dokonania lokalnych władz w Polsce, pozwala wyróżnić i pokazać te samorządy, które najlepiej dbają o swój zrównoważony rozwój. Więcej o rankingu na <https://rankingi.rp.pl/rankingsamorzadow/2021>.

² Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze, Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze, Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Istotne działania Wójta Gminy Czarny Bór w 2021 roku:

31 stycznia 2020 roku Adam Górecki – Wójt Gminy Czarny Bór wraz z władzami miast i gmin z Dolnego Śląska gościli w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Podczas spotkania, w którym uczestniczyli Mateusz Morawiecki – Premier RP oraz Michał Dworczyk – szef Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, podsumowano inwestycje, które udało się realizować na Dolnym Śląsku w ostatnim czasie. Rozmawiano także na temat współpracy na linii rząd – samorząd oraz zaprezentowano plany dotyczące rozwoju regionu.

- Działania w **zakresie gospodarki mieszkaniowej** zaowocowały zakończeniem budowy budynku wielorodzinnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze (12 mieszkań). Wartość zadania wyniosła 2,9 mln zł, przy dofinansowaniu w wysokości 922.000,00 zł z Banku Gospodarstwa Krajowego.
- Udało się zrealizować wiele zadań z **zakresu inwestycji drogowych**:
  - Wykonanie 100-metrowego odcinka drogi z kostki betonowej na ul. Azaliowej. Wartość zadania wyniosła 150.000,00 zł.
  - Prace na ul. Brzozowej. Wartość prac wyniosła ponad 140.000,00 zł.
  - Przebudowa drogi do gruntów rolnych w Grzędach Górnych na długości blisko 0,9 km. Wartość prac to ponad 670.000,00 zł) działanie zostało dofinansowane z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w kwocie blisko 220.000,00 zł.
  - Przebudowa drogi do gruntów rolnych w Jaczkowie na długości ponad 0,6 km. Wartość prac oszacowano na kwotę ponad 340.000,00 zł., na realizację inwestycji otrzymała dofinansowanie z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Dolnośląskiego w kwocie ponad 74.000,00 zł.
  - Położenie nowej nawierzchni na drogach przy terenach kolejowych w Jaczkowie i Witkowie. Wartość prac wyniosła w sumie ponad 250.000,00 zł.
  - Remont nawierzchni chodników na długości blisko 400 m wraz z wymianą krawężników przy ul. Nadrzecznej w Czarnym Borze. Wartość prac wyniosła niewiele ponad 100.000,00 zł.
  - Przebudowa drogi na ul. Wesołej. Wartość prac wyniosła 1.005.992,70 zł przy dofinansowaniu z rządowego Funduszu Dróg Samorządowych na poziomie blisko 638, 381,57 zł.
- W ramach inwestycji w **zakresie obiektów sportowych** przebudowano strzelnicę i uruchomiono system sztucznego naśnieżania w Czarnym Borze. Wartość robót budowlanych na przebudowę strzelnicy wyniosła 374.900,00 zł, środki pochodziły z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pozostałe prace na strzelnicy (wymiana tarcz, oświetlenia i zadaszenie) zostały sfinansowane przez Polski Związek Biathlonu.
- Gmina konsekwentnie realizuje działania w **zakresie ochrony środowiska**. Działania realizowane w 2021 roku obejmowały m.in.:
  - Wymianę systemu ogrzewania na gazowe w budynku komunalnym; wartość zadania 87,819 zł;
  - Sadzenie 300 drzew na stadionie z okazji obchodów Dnia Ziemi;
  - Utworzenie i uruchomienie gminnego punktu konsultacyjno-informacyjnego programu "Czyste Powietrze";
  - Uruchomienie gminnego programu wymiany pieców na nowe, ekologiczne źródła ciepła; z dotacji na łączną kwotę 150 000 zł skorzystało 25 gospodarstw domowych z terenu gminy;
  - Dołączenie do programu, „Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, w ramach naboru złożonych zostało 78 wniosków z czego 42 otrzymały dofinansowanie na łączną kwotę 1 052 000 zł;

- W ramach inwestycji w zakresie ochrony środowiska, zrealizowane zostało zadanie: wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Czarnym Borze. Wartość zadania: 17.719,12 zł.
- Gmina zrealizowała Fundusz Sołecki (całkowita wartość: blisko 176.000,00 zł) w ramach wniosków mieszkańców. Środki z Funduszu przeznaczono m.in. na:
  - Sołectwo Witków - doposażenie placu przy Gminnym Ośrodku Kultury, wymiana wiaty przystankowej;
  - Sołectwo Jaczków - nowe lampy solarne;
  - Sołectwo Grzędy Górne - nowe lampy solarne;
  - Sołectwo Grzędy - zagospodarowanie skweru;
  - Sołectwo Borówno - utwardzenie kostką brukową placu koło Świątlicy.
- W związku z planowanym utworzeniem w gminie Czarny Bór Strefy Aktywności Gospodarczej, na ten cel gmina pozyskała z ZIT-u Aglomeracji Wałbrzyskiej ok. 4,5 mln dofinansowania. 17 listopada 2021 w wałbrzyskim Ratuszu podpisano umowę dotyczącą tego projektu.
- W 2021 roku gmina była organizatorem wielu imprez o zasięgu gminnym i regionalnym. W ramach organizacji imprez o charakterze sportowo-kulturalnym w gminie odbyły się m.in.: Święto Pieroga, Dożynki Gminne czy Dzień Seniora, a także:
  - Festyn Sportu w Jaczkowie - Wyścig Kolarski o Puchar Wójta Gminy;
  - Puchar Melafiru;
  - Półmaraton z flagą na Trójgarb;
  - Zawody MTB nad zalewem w Grzędach.
- Mieszkańcy gminy wzięli również licznie udział w ogólnopolskiej akcji #Szczepimy Się, dzięki czemu w konkursie „Rosnąca Odporność” premiującego gminy, które osiągnęły najwyższy wzrost zaszczepienia, gmina otrzymała czek na kwotę 1 000 00 zł z Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu.
- W roku 2021 gmina otrzymała także wsparcie finansowe z programu Polski Ład, z którego wydatkowane będą na następujące inwestycje:
  - budowę żłobka gminnego w Czarnym Borze w kwocie 5,1 mln zł
  - budowę energooszczędnego oświetlenia ulicznego na terenie gminy Czarny Bór w kwocie ponad 3,89 mln zł.

1.2. RADA GMINY

Rada Gminy stanowi organ stanowiący i kontrolny na terenie Gminy Czarny Bór. W ramach swoich kompetencji podejmuje ona uchwały charakteru prawnym, w tym przepisy gminne, budżet gminy, uchwały o wyborze członków organów gminy. Do właściwości rady należą wszystkie sprawy będące w zakresie działania gminy, o ile ustawy nie stanowią inaczej. Organizację wewnętrzną oraz tryb pracy rady i jej organów określa statut gminy.

W 2021 roku Rada Gminy Czarny Bór obradowała na 13 sesjach i podjęła 75 uchwał. Przy Radzie Gminy funkcjonowało 5 komisji, które odbyły 14 posiedzeń: Komisja Rewizyjna (2), Komisja Skarg, Wniosków i Petycji (2), Komisja Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy (1), Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia (0), Komisja Spraw Społecznych, Rolnictwa i Ochrony Środowiska (2), wspólne posiedzenia Komisji Stałych (6), wspólne posiedzenie Komisji Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy oraz Komisji Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia (1).

15 Radnych
13 sesji Rady Gminy
75 uchwał Rady Gminy
5 Komisji Rady Gminy
14 posiedzeń Komisji

Skład Rady Gminy kadencji 2018-2023:

1. Marzena Łatka - Przewodnicząca Rady Gminy
2. Krystyna Stawiarska - Wiceprzewodnicząca Rady Gminy
3. Katarzyna Ladenberger - Radna Gminy
4. Stanisław Pogwizd - Radny Gminy
5. Stanisław Stąpor - Radny Gminy
6. Andrzej Florian - Radny Gminy
7. Monika Romanik - Radna Gminy
8. Wiesława Wilk - Radna Gminy
9. Tomasz Kosek - Radny Gminy
10. Barbara Osiadły - Radna Gminy
11. Mariusz Truszczyński - Radny Gminy
12. Artur Mazurek - Radny Gminy
13. Waldemar Poręba - Radny Gminy
14. Krzysztof Kaczanowski - Radny Gminy
15. Dorota Kaziuk - Radna Gminy

Komisje Rady Gminy 2018-2023:

→ Komisja Rewizyjna:

- Monika Romanik - Przewodnicząca

Komisji

- Mariusz Truszczyński - Zastępca

Przewodniczącej Komisji

- Wiesława Wilk - Członek Komisji
- Dorota Kaziuk - Członek Komisji
- Stanisław Stąpor - Członek Komisji

→ Komisja Budżetu, Strategii Rozwoju i Promocji Gminy:

- Waldemar Poręba - Przewodniczący

Komisji

- Tomasz Kosek - Zastępca

Przewodniczącego Komisji

- Krzysztof Kaczanowski - Członek Komisji
- Artur Mazurek - Członek Komisji
- Krystyna Stawiarska - Członek Komisji

→ Komisja Spraw Społecznych, Rolnictwa i Ochrony Środowiska:

- Tomasz Kosek - Przewodniczący Komisji
- Katarzyna Ladenberger - Zastępca

Przewodniczącego Komisji

- Barbara Osiadły - Członek Komisji
- Krzysztof Kaczanowski - Członek Komisji
- Stanisław Pogwizd - Członek Komisji

→ Komisja Skarg, Wniosków i Petycji:

- Stanisław Pogwizd - Przewodniczący Komisji
- Andrzej Florian - Zastępca

Przewodniczącego Komisji

- Artur Mazurek - Członek Komisji
- Barbara Osiadły - Członek Komisji
- Stanisław Stąpor - Członek komisji

→ Komisja Oświaty, Kultury, Sportu i Zdrowia:

- Wiesława Wilk - Przewodnicząca Komisji
- Dorota Kaziuk - Zastępca Przewodniczącej

Komisji

- Andrzej Florian - Członek Komisji
- Katarzyna Ladenberger - Członek Komisji
- Mariusz Truszczyński - Członek Komisji
- Monika Romanik - Członek Komisji
- Waldemar Poręba - Członek Komisji

→ Komisje Doraźne (Komisja do zmian Statutu Gminy Czarny Bór)

1.3. DOKUMENTY STRATEGICZNE I PROGRAMOWE

W 2021 roku na terenie Gminy Czarny Bór obowiązywały następujące dokumenty strategiczne i programowe:

OBSZAR	STRATEGIE, POLITYKI, PLANY, PROGRAMY	
	Nazwa dokumentu	Uchwała przyjmująca
DOKUMENTY STRATEGICZNE	Strategia rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2020-2027	Uchwała Nr XXIX/147/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 29 września 2020 r.
OCHRONA ŚRODOWISKA	Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej	Uchwała Nr XI/60/2015 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 24 września 2015 r.
	Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032	Uchwała Nr XLVI/230/2014 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 7 listopada 2014 r.
	Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku	Uchwała Nr XXIV/123/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 7 maja 2020 r.
KULTURA	Gminna Ewidencja Zabytków	Zarządzenie Wójta Gminy Czarny Bór 74/2018 z dnia 7 czerwca 2018 r.
OCHRONA ZDROWIA	Gminny Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2021 rok	Uchwała Nr XXXIV/170/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 4 stycznia 2020 r.
POMOC SPOŁECZNA	Gminny program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021	Uchwała Nr IV/24/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 4 stycznia 2019 r.
	Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022	Uchwała Nr VII/35/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 marca 2019 r.
	Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	Uchwała Nr VI/33/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 21 lutego 2019 r.
	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029	Uchwała Nr X/51/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 maja 2019 r.
PLANOWANIE PRZESTRZENNE	Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór	Uchwała Nr XIII/68/2019 i XIII/69/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 27 sierpnia 2019 r.
WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA	Program Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021	Uchwała Nr XXXI/159/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 3 grudnia 2020 r.
	Strategia Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej z perspektywą do 2030 r.	Uchwała Nr LI/263/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 30 sierpnia 2018 r.
	Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwanej „Strategia Rozwoju Sudety 2030”	Uchwała Nr III/12/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 20 grudnia 2018 r.
GOSPODARKA FINANSOWA	Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Czarny Bór	Uchwała Nr XIX/100/2019 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 19 grudnia 2019 r.

→ **Strategia rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027**

Zgodnie z przyjętą do realizacji w 2020 roku **Strategią rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2021-2027** misją Gminy Czarny Bór jest systematyczne podnoszenie jakości życia, kształtowanie postaw otwartości, szacunku, zaufania, aktywności obywatelskiej i zawodowej oraz włączanie wszystkich mieszkańców do decyzji oraz odpowiedzialności za sprawy gminy. W toku wdrażania strategii realizowane są działania i inwestycje mające na celu rozwój w obszarach turystyki i ekologii, kultury i sportu, infrastruktury technicznej oraz infrastruktury społecznej oraz gospodarczej. Działania i inwestycje, zrealizowane w 2021 roku w ramach wdrażania Strategii rozwoju gminy Czarny Bór na lata 2021-2027, przedstawione zostały w tabeli poniżej. Natomiast realizacja poszczególnych branżowych programów, planów i uchwał wskazana została w kolejnych rozdziałach dokumentu raportu.

Tabela 2. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027 w 2021 roku.

CELE STRATEGICZNE	Wybrane projekty realizowane w 2021 roku
Rozwój i modernizacja infrastruktury technicznej dla poprawy warunków życia mieszkańców gminy i ochrony środowiska	→ MONTAŻ BARIER OCHRON-NYCH PRZY DROGACH NA TERENIE GMINY → PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 381 W JACZKOWIE → PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - CZ. DZ. NR 191/3 W JACZKOWIE → PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - CZ. DZ. NR 415/3, DZ. NR 478,21 W WITKOWIE → PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 91, 126, 108, 59 W GRZĘDACH GÓRNYCH → PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 177 I 178 W GRZĘDACH GÓRNYCH → PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 318 I 18 W GRZĘDACH → PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 492 W WITKOWIE → PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 495 W WITKOWIE → PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH → PRZEBUDOWA ULICY AZALIOWEJ W CZARNYM BORZE → PRZEBUDOWA ULICY BRZOSZOWEJ W CZARNYM BORZE → PRZEBUDOWA ULICY MALINOWEJ W CZARNYM BORZE → PRZEBUDOWA ULICY WESOŁEJ W CZARNYM BORZE → UTWARDZENIE DROGI GMINNEJ - DZ. NR 524, 538/3 W WITKOWIE → UTWARDZENIE TERENU NA DZ. 572/6 W CZARNYM BORZE → ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367 → PRZEBUDOWA UL. KOLEJOWEJ W CZARNYM BORZE → UTWARDZENIE NAWIERZCHNI DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 189 W WITKOWIE → BUDOWA DWÓCH KOMINÓW BLASZANYCH DLA LOKALU 1B W BUDYNKU NR 25 W GRZĘDACH → ZAKUP NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ - DZ. NR 415/2 W CZARNYM BORZE → ADAPTACJA BUDYNKU JACZKÓW 22 NA CELE MIESZKANIOWE → BUDOWA BUDYNKU KOMUNALNEGO PRZY UL. WESOŁEJ W CZARNYM BORZE → PRZEBUDOWA LOKALU MIESZKALNEGO - UL. PARKOWA 2/1 W CZARNYM BORZE → WYKONANIE INSTALACJI GAZOWEJ W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH → ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY OBIEKTACH EDUKACYJ-NYCH W GMINIE CZARNY BÓR → DYSTRYBUCJA ULOTEK DOTYCZĄCYCH PSZOK → DYSTRYBUCJA ULOTEK DOTYCZĄCYCH PRAWIDŁOWEJ SEGREGACJI ODPADÓW → PROWADZENIE KAMPANII W ZAKRESIE EKOLOGII
Zaspokojenie potrzeb mieszkańców gminy w zakresie usług społecznych	→ BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE → ZMIANA SPOSOBU OGRZEWANIA W ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W JACZKOWIE - ODNOWA DOLNOŚLĄSKIEJ WSI → WYPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ „NAD GRZĘDZKIM POTOKIEM” → ZABEZPIECZENIE I UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU W CZARNYM BORZE → DOFINANSOWANIE KOSZÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY → DOTACJA NA WKŁAD WŁASNY DO PROJEKTU: „WYMIANA DOTYCHCZASOWYCH WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA...” → ZAGOSPODAROWANIE TERENU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ - ZAKUP I MONTAŻ LAMP OŚWIETLENIOWYCH (FS JACZKÓW) → ZAKUP I MONTAŻ LAMP OŚWIETLENIOWYCH (FS GRZĘDY GÓRNE: 17.000, -) → BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH ○ ZAKUP OSPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY

	→ BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ B+CK, WSPIERANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH REALIZUJĄCYCH ZADANIA NA RZECZ DZIECI I MŁODZIEŻY → ZAPEWNIENIE WSPARCIA DLA DZIAŁALNOŚCI ZESPOŁÓW JANICKI I GRZĘDOWIANKI POPRZECZ DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW, JUBILEUSZYI WYJAZDÓW → UTWORZENIE UNIWERSYTETU III WIEKU (2018) I BIEŻĄCA WSPÓŁPRACA Z WYKŁADOWCAMI Z WYŻSZYCH UCZELNIW RAMACH REALIZACJI PROGRAMU → BIEŻĄCA DZIAŁALNOŚĆ OPS → DOFINANSOWANIE PROJEKTÓW REALIZOWANYCH PRZEZ SENIORÓW Z BUDŻETU GMINY, → WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, → ORGANIZACJA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH → CYKLICZNE SPOTKANIA, WSPÓŁPRACA PRZY ORGANIZACJI IMPREZ O ZASIĘGU GMINNYM I REGIONALNYM → MONTAŻ ILUMINACJI ŚWIĄTECZNYCH NA SŁUPACH ULICZNYCH ORAZ CHOINKI W WSZYSTKICH SOŁECTWACH
Rozwój gminy jako centrum turystyczno - rekreacyjne	→ BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO → ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM → PUBLIKACJA OFERTY GOSPODARSTW AGROTURYSTYCZNYCH NA STRONIE INTERNETOWEJ GMINY, → ORGANIZACJA IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWO-REKREACYJNYCH ZASIĘGU OGÓLNOPOLSKIM I REGIONALNYM PRZYCIĄGAJĄCYCH TURYSTÓW, → PROMOCJA GMINY → ZREALIZOWANE WCZEŚNIEJ: ZMIANA STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOS. PLANU PRZESTRZENNEGO → ZREALIZOWANE WCZEŚNIEJ: EKOMUZEUM WOKÓŁ TRÓJGARBU → ZREALIZOWANE WCZEŚNIEJ: BUDOWA WIEŻY WIDOKOWEJ NA TRÓJGARBIE → 45 STANOWISK PARKINGOWYCH UL. SPORTOWA I SKALNIKÓW → UTWORZONO I URUCHOMIONO GMINNY PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY PROGRAMU "CZyste Powietrze" → ORGANIZACJA IMPREZ CO ROKU NP. ŚWIĘTO PIEROGA → UTWORZONO I URUCHOMIONO GMINNY PUNKT KONSULTACYJNO-INFORMACYJNY PROGRAMU "CZyste Powietrze" → KONTYNUACJA REMONTU KAPLICY ŚW. ANNY W WITKOWIE, PRACE KONSERWATORSKO-RESTAURATORSKIE OŁTARZA (II ETAP) → PROWADZENIE STRONY INTERNETOWEJ WWW.CZARNY-BOR.PL ORAZ FACEBOOK → ORGANIZACJA IMPREZ SPORTOWYCH, KULTUROWYCH, ROZRYWKOWYCH, EDUKACYJNYCH O ZASIĘGU REGIONALNYM ORAZ KRAJOWYM → DOFINANSOWANIE ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ - STOWARZYSZENIE GÓRALI CZARNOBORSKICH
Rozwój gospodarczy i wsparcie lokalnej przedsiębiorczości	→ BUDOWA STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W CZARNYM BORZE

Zarządzanie strategiczne, monitoring efektów i nakładów oraz zaawansowane planowanie o charakterze partycypacyjnym są obecnie niezbędnym elementem skutecznego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego. W trosce o zaspokojenie potrzeb mieszkańców, jak i rozwój infrastruktury technicznej, społecznej oraz zapewnienie wzrostu gospodarczego jednostki samorządu terytorialnego, jak również ze względu na konieczność dostosowania dokumentów do zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych, wskazane jest posiadanie aktualnego dokumentu Strategii rozwoju, sięgającego swoim horyzontem najbliższych 10 lat. W perspektywie roku 2021+ należy również przygotować gminę do kreowania rozwoju prowadzącego do zwiększenia jej samodzielności finansowej. Efektywna polityka

samorządowa powinna być oparta o racjonalne inwestowanie w podstawy dla wzrostu lokalnej bazy dochodowej i prowadzić do trwałego wzrostu dochodów własnych jednostki. Strategia rozwoju gminy stanowi więc narzędzie niezbędne do profesjonalnego zarządzania jednostką samorządu terytorialnego oraz jest warunkiem przy ubieganiu się o zewnętrzne środki finansowe. Dokument ten wskazuje wieloletnie cele i uwarunkowania rozwoju gminy wraz z uwzględnieniem zewnętrznych i wewnętrznych czynników o charakterze gospodarczym, społecznym i przestrzennym. Strategia pozwala również na skuteczne wykorzystanie potencjałów rozwojowych gminy i wzmacnia jej atrakcyjność zarówno zewnętrzną, rozumianą jako konkurencyjność, jak i wewnętrzną, stawiającą w centrum mieszkańców oraz ich potrzeby. W lutym 2020 roku Uchwałą Nr XXII/112/2020 Rady Gminy Czarny Bór przystąpiono do opracowania Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027, a Zarządzeniem Nr 8/2020 Wójta Gminy Czarny Bór powołany został Zespół ds. opracowania ww. Strategii. W kwietniu 2020 roku przeprowadzono konsultacje społeczne projektu Strategii, w których mieszkańcy Gminy mogli wyrazić swoją opinię na temat Projektu Strategii, natomiast we wrześniu 2020 roku Uchwałą Nr XXIX/147/2020 Rady Gminy Czarny Bór przyjęty został do realizacji dokument "Strategii Rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027", określający następujący plan strategiczny, w postaci misji, wizji i celów strategicznych do 2027 roku:

CZARNY BÓR – GMINA LUDZI Z PASJĄ !

MISJA Gminy Czarny Bór jest:

- Systematyczne podnoszenie jakości życia
- Kształtowanie postaw otwartości, szacunku, zaufania, aktywności obywatelskiej i zawodowej
- Włączanie wszystkich mieszkańców do decyzji oraz odpowiedzialności za sprawy gminy

WIZJA Gminy Czarny Bór do 2027 roku:

- Gmina Czarny Bór pięknym, bezpiecznym i przyjaznym miejscem do życia
- Gmina Czarny Bór otwarta na turystów i przedsiębiorców
- Gmina oferująca wysoką jakość usług społecznych
- Gmina atrakcyjna rekreacyjnie, sportowo i kulturalnie dla mieszkańców i turystów
- Gmina Czarny Bór na ekologicznej ścieżce
- Gmina aktywnych społecznie mieszkańców
- Gmina nowoczesna, obywatelska i sprawnie rządzona

CEL GŁÓWNY:
PODNIESIENIE JAKOŚCI ŻYCIA
MIESZKAŃCÓW GMINY CZARNY BÓR

CEL STRATEGICZNY 1.
ROZWÓJ I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ DLA POPRAWY
WARUNKÓW ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY I OCHRONY ŚRODOWISKA

CEL STRATEGICZNY 2.
ZASPOKOJENIE POTRZEB MIESZKAŃCÓW GMINY W ZAKRESIE USŁUG SPOŁECZNYCH

CEL STRATEGICZNY 3.
ROZWÓJ GMINY JAKO CENTRUM TURYSTYCZNO-REKREACYJNE

CEL STRATEGICZNY 4.
ROZWÓJ GOSPODARCZY I WSPARCIE LOKALNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

2. GOSPODARKA FINANSOWA

2.1. WYKONANIE BUDŻETU

Budżet Gminy Czarny Bór na 2021 rok został uchwalony przez Radę Gminy Uchwałą Nr XXXIV/174/2020 z dnia 22 grudnia 2020 roku. Dochody zaplanowano na kwotę 29.000.000 zł, z czego: 25.300.000 zł stanowiły dochody bieżące i 3.700.000 zł dochody majątkowe. Wydatki zaplanowano na kwotę 31.000.000 zł, z czego: 23.600.000 zł stanowiły wydatki bieżące, natomiast 7.400.000 zł wydatki majątkowe. W ciągu roku plan budżetu uległ pewnym zmianom, tak po stronie dochodów jak i wydatków jak również przychodów i rozchodów. Skorygowanie pierwotnie ustalonych wielkości budżetowych było wynikiem m.in. zaktualizowania przez Ministerstwo Finansów kwoty części oświatowej subwencji ogólnej dla gminy, a także: uzyskania dodatkowych środków na zadania z zakresu pomocy społecznej, realizację zadań z zakresu pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów, wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym jak również zwrotu podatku akcyzowego dla producentów rolnych. Ponadto zwiększeniu uległy niektóre pozycje dochodów własnych. Istotne zmiany do planu budżetu wprowadzono także w związku z uzyskanymi środkami z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, w tym Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych w latach 2020-2021. Zgodnie z kompetencjami organy gminy dokonały zmian w budżecie podejmując stosowne uchwały i zarządzenia. Po dokonanych korektach pierwotnie planowane dochody, uległy zwiększeniu o 5.272.725,00 zł, do kwoty 34.272.725,00 zł. Zmniejszeniu natomiast uległy planowane wydatki o 1.547.676,94 zł do kwoty 29.452.323,06 zł. W wyniku dokonanych zmian w planie dochodów i wydatków zmianie uległa kwota planowanego wyniku budżetu, z pierwotnie planowanego deficytu budżetowego w kwocie 2.000.000 zł do kwoty 4.820.401,94 zł, stanowiącej nadwyżkę budżetową. Istotny wpływ na taką zmianę wyniku budżetu, mają wcześniej wspomniane środki z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Dochody

Wykonanie planu dochodów Gminy Czarny Bór za 2021 roku opiewa na kwotę 36.307.741,94 zł, co stanowi 105,94% wielkości planowanej, z czego dochody bieżące stanowią kwotę 27.156.405,40 zł (100,57% planu), a dochody majątkowe kwotę 9.151.336,54 zł (125,87% planu):

Tabela 3. Dochody Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.	Wykonanie w %	Udział % w dochodach ogółem
1.	dochody własne	14.960.192,98	16.646.343,24	111,27	45,8
2.	subwencja ogólna	6.699.745,00	6.699.745,00	100,0	18,5
3.	dotacje celowe z budżetu państwa	7.723.471,02	7.694.326,89	99,62	21,2
4.	udziały w podatku dochodowym od osób fizycznych	4.535.316,00	4.909.173,00	108,24	13,5
5.	udziały w podatku dochodowym od osób prawnych	354.000,00	358.153,81	101,17	1,0
	RAZEM:	34.272.725,00	36.307.741,94	105,94	100,0

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Najistotniejszą pozycję dochodów budżetu gminy Czarny Bór (45,8%) stanowiły dochody własne, których wykonanie na koniec 2021 roku wyniosło 11,27%.

W ramach dochodów własnych najistotniejszą pozycję stanowiło dofinansowanie otrzymane w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, stanowiące 22,1% ogółu wykonanych dochodów budżetu gminy Czarny Bór. Następne, z punktu widzenia istotności, były: wpływy z podatku od nieruchomości (7,9%), wpływy z opłaty eksploatacyjnej (4,1%), wpływy z dotacji otrzymanych na inwestycje ze środków UE (4,0%), dofinansowanie otrzymane w ramach Funduszu Dróg Samorządowych (3,7%). Poza dochodami własnymi z istotnym udziałem w wykonaniu dochodów ogółem znalazły się: dotacje celowe z budżetu państwa (20,9%), subwencja ogólna (15,0%), udziały w PIT (11,9%).

Tabela 4. Dochody własne Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.	%
I.	Wpływy z podatków:	3.935.400,00	3.911.504,14	100,38
1.	podatek od nieruchomości	3.011.000,00	3.019.283,69	100,28
2.	podatek rolny	102.000,00	100.556,75	98,59
3.	podatek leśny	79.400,00	79.427,87	100,04
4.	podatek od środków transportowych	520.000,00	490.326,91	94,29
5.	podatek dochodowy od osób fizycznych opłacany w formie karty podatkowej	5.000,00	61,54	1,23
6.	podatek od spadków i darowizn	27.000,00	29.406,70	108,91
7.	podatek od czynności cywilno-prawnych	191.000,00	192.440,68	100,75
II.	Wpływy z opłat:	2.871.679,45	2.693.385,19	93,79
1.	opłata za posiadanie psa	350,00	350,00	100,00
2.	opłata produktowa	10,00	6,53	65,30
3.	opłata skarbową	6.700,00	6.807,00	101,60
4.	opłata targowa	0,00	0,00	0,00
5.	opłata eksploatacyjna	1.250.000,00	1.096.770,60	87,74
6.	opłata za trwały zarząd, użytkowanie i służebności	2.119,45	2.119,54	100,00
7.	opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych	70.000,00	75.746,29	108,21
8.	opłata za gospodarowanie odpadami	1.150.000,00	1.121.524,09	97,52
9.	pozostałe opłaty (m.in.: adiacencka, za zajęcie pasa i wbudowanie urządzeń)	14.000,00	13.306,29	95,04
10.	opłata z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości	204.000,00	203.992,58	100,00
11.	opłata za korzystanie z wychowania przedszkolnego	18.000,00	18.408,69	102,27
12.	opłata za korzystanie z wyżywienia	146.500,00	144.353,79	98,54
13.	opłaty różne	10.000,00	9.999,79	100,00
III.	Wpływy z majątku gminy	1.384.835,00	1.400.450,27	101,13
1.	dochody ze sprzedaży mienia	717.765,00	718.642,93	100,12
2.	wpływy z najmu i dzierżawy	482.140,00	496.801,64	103,04
3.	wpływy z tyt. przekształcenia praw własności	10.000,00	10.075,70	100,76
4.	wpływy z tyt. odszkodowania za przejęte nieruchomości pod inwestycje celu publicznego	174.930,00	174.930,00	100,00
IV.	5% dochodów uzyskiwanych na rzecz budżetu państwa...	10.007,75	12.771,33	127,61
V.	Wpływy z odsetek	38.454,29	37.833,27	98,39
1.	odsetki od zwróconych dotacji	1.217,29	1.217,29	100,00
2.	odsetki od nieterminowych wpłat podatków i opłat	23.200,00	24.767,67	106,76
3.	pozostałe odsetki	14.037,00	11.848,31	84,41
VI.	Dotacje od innych jednostek samorządu terytorialnego	304.052,62	303.838,10	99,93
1.	Powiat Wałbrzyski – organizacja prac społecznie użytecznych (roz.85295)	5.268,62	5.174,10	98,21
2.	Gmina Stare Bogaczowice – organizacja Półmaratonu z Flagą Na Trójgarbie” (roz. 75075)	5.000,00	5.000,00	100,00
3.	Województwo Dolnośląskie – droga dojazdowa do gruntów rolnych Jaczków dz. 381 (roz.60016)	74.040,00	73.920,00	99,84
4.	Województwo Dolnośląskie – droga dojazdowa do gruntów rolnych Grzędy Górne – dz. 91, 126, 108, 56/3, 59 (roz.60016)	219.744,00	219.744,00	100,00
VII.	Inne dochody	6.415.763,87	8.286.560,94	129,16
1.	wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów upomnień	7.970,00	8.958,32	112,40
2.	wpływy z usług	45.250,00	47.653,24	105,31
3.	wpływy z rozliczeń z lat ubiegłych	13.297,00	13.284,54	99,91
4.	wpływy z tytułu kar i odszkodowań	23.220,00	23.307,31	100,38
5.	wpływy z otrzymanych spadków, zapisów i darowizn	3.500,00	3.500,00	100,00
6.	wpływy z różnych dochodów	3.519,00	3.768,78	107,10
7.	wpływy z różnych dochodów (roz.85195) -Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (organizacja punktu i pomoc w dotarciu do punktów szczepień oraz promocja szczepień p/w SARS-CoV-2)	23.410,00	21.495,41	91,82
8.	wpływy z różnych dochodów (roz.80101) -Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (dofinansowanie programu Laboratoria Przyszłości)	127.800,00	127.800,00	100,00
9.	wpływy z różnych dochodów (roz.85295) -Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 (realizacja Programu Wspieraj Seniora)	20.000,00	20.000,00	100,00
10.	wpłaty innych gmin w związku z realizacją wychowania przedszkolnego	13.000,00	15.246,63	117,28
11.	rekompensata utraconych dochodów (opłata targowa)	20,00	20,00	100,00
12.	dotacja z WFOŚiGW na obsługę i realizację programu Czyste Powietrze	23.000,00	9.675,00	42,07

Lp.	Wyszczególnienie	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.	%
13.	wpływy z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym	7.423,96	7.423,96	100,00
14.	dotacja na projekt Szkoła Przyszłości... - środki UE	29.751,67	29.748,51	99,99
15.	dotacja na projekt Szkoła Przyszłości... - środki budżetu państwa	655,33	655,33	100,00
16.	dotacja na projekt „Wyposażenie świetlicy wiejskiej Nad Grzędzkim Potokiem” – środki UE (refundacja części wydatków poniesionych w roku bieżącym i latach ubiegłych)	214.781,95	214.781,95	100,0
17.	dotacja na projekt „Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Gminie Czarny Bór” – środki UE (refundacja części wydatków poniesionych w latach ubiegłych)	220.662,00	220.662,00	100,0
18..	Dofinansowanie zadań inwestycyjnych otrzymane z Fundusz Przeciwdziałania COVID-19, w tym na następujące zadania:	4.046.670,00	5.046.670,00	108,0
	-Udostępnienie turystyczne ruin Zamku Lubno w Czarnym Borze	3.446.670,00	3.446.670,00	100,0
	-Zagospodarowanie przestrzeni publicznej położonej przy obiektach edukacyjnych oraz zdrowotnych w Gminie Czarny Bór	300.000,00	300.000,00	100,0
	-Modernizacja i przebudowa dróg gminnych w miejscowościach Czarny Bór, Grzędy, Grzędy Górne, Witków, Jaczków	300.000,00	300.000,00	100,0
	-nagroda otrzymana przez gminę w Konkursie Rosnąca Odporność	0,00	1.000.000,00	-
19.	Środki otrzymane w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej, z przeznaczeniem na wsparcie finansowe inwestycji w zakresie kanalizacji*	0,00	900.000,00	-
20.	Dotacja z Banku Gospodarstwa Krajowego – stanowiąca refundację części poniesionych nakładów na budowę budynku wielorodzinnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze, w ramach rządowego programu finansowego wsparcia budownictwa socjalnego i komunalnego	922.000,00	922.077,00	100,01
21.	Dotacja z budżetu państwa stanowiąca zwrot części nakładów na realizację przedsięwzięć w ramach Funduszu Sołeckiego w 2020 roku	31.451,39	31.451,39	100,00
22.	dotacja z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na realizację Przebudowy ul. Wesołej w Czarnym Borze	638.381,57	638.381,57	100,00

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2021 r.

Poza wymienionymi powyżej podstawowymi źródłami dochodów budżetu gminy, istotną jego część składową stanowi subwencja ogólna, przyznana gminie przez Ministra Finansów. Na wykonanie kwoty subwencji ogólnej w wysokości 6.699.745 zł, składają się:

- część oświatowa w wysokości 5.277.401 zł, tj. 100% kwoty planowanej
- część wyrównawcza uzupełniająca w wysokości 350.988 zł, tj. 100% kwoty planowanej
- część równoważąca w wysokości 30.976 zł, tj. 100% kwoty planowanej
- uzupełnienie subwencji ogólnej* w wysokości 689.390 zł, tj. 100% kwoty planowanej

Wpływy z tytułu sprzedaży mienia gminy w 2021 r. wyniosły 893.572,93 zł, co oznacza, iż wykonanie wyniosło 100,10% wartości planowanej. Należy zaznaczyć, że w stosunku do wartości pierwotnie planowanej, dochody ze sprzedaży majątku uzyskano w wartości ponad dwukrotnie wyżej. Na powyższą kwotę składają się:

- wpływy z 11 transakcji sprzedaży gruntów budowlanych i pozostałych o łącznej powierzchni: 1,5054 ha 552.860,79 zł
- wpływy ze spłaty rat kapitałowych, z tytułu sprzedaży gruntów budowlanych i pozostałych dokonanej w latach ubiegłych (2 transakcje) 2.675,14 zł
- wpływy z 2 transakcji sprzedaży gruntów rolnych o łącznej powierzchni: 0,6591ha 63.342,00 zł
- wpływy ze spłaty rat kapitałowych, z tytułu sprzedaży gruntów rolnych dokonanej w latach ubiegłych (1 transakcja) 4.000,00 zł
- wpływy ze sprzedaży 1 lokalu mieszkalnego 95.000,00 zł
- wpływy z odszkodowania za wyłączenie na rzecz Skarbu Państwa 5 nieruchomości gruntowych o łącznej powierzchni 0,5516ha, pod budowę drogi ekspresowej S3 174.930,00 zł
- wpływy ze sprzedaży pozostałych składników mienia gminy 765,00 zł

Analizując wykonanie dochodów bieżących, należy zauważyć, że pomimo trudności jakie wystąpiły w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, która rozpoczęła się w Polsce w 2020 r., realizacja planu dochodów bieżących budżetu Gminy Czarny Bór w 2021 roku odbyła się planowanym tempie. Niektóre z pozycji dochodów budżetowych w 2021 roku przekroczyły roczną kwotę planowaną, w związku z czym dokonano odpowiednich korekt planu (in plus). Wyższe niż pierwotnie założono, zostały zrealizowane dochody z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych, których wykonanie za 2021 rok osiągnęło kwotę 4.909.173,00 zł, przy wartości planowanej 4.535.316,00 zł, co stanowi wykonanie na poziomie 108,24%. Podobnie w przypadku udziałów we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych uzyskano wyższe niż planowano wykonanie, które osiągnęło kwotę 358.153,81 zł, przy wartości planowanej 354.000 zł, co stanowi wykonanie na poziomie 101,2%. Najniższe wykonanie planu uzyskano w realizacji wpływów z podatku dochodowego od działalności gospodarczej osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej (1,23%). Ponadto w 2020 roku nie wystąpiło wykonanie wpływów z opłaty targowej. Zgodnie z dodanym, ustawą z dnia 9 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020r., poz. 2255) art. 31 zzm ust. 1 ustawy zmieniającej, od dnia 1 stycznia 2021 r. do dnia 31 grudnia 2021 r. nie pobierano opłaty targowej, o której mowa w art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych. W zamian gminy otrzymały z budżetu państwa rekompensaty z tytułu zaniechania poboru tejże opłaty. Wysokość rekompensaty ustalono na kwotę wykonanych dochodów z opłaty targowej za 2019 r. W przypadku gminy Czarny Bór rekompensata wyniosła 20,00 zł. Ponadto organ stanowiący gminy podejmując stosowną uchwałę zwolnił niektóre podmioty z obowiązku zapłaty w 2021 r. drugiej raty opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. Ubytek w dochodach budżetu gminy z tego tytułu wyniósł 1.050,00 zł. Pozostałe istotne kategorie dochodów bieżących oscylują wokół wartości 100%.

Należności

Ogółem należności z tytułu dochodów budżetowych gminy Czarny Bór na koniec 2021 roku wyniosły 2.056.974,13 zł, z czego: należności wymagalne opiewały na kwotę: 1.883.804,85 zł.

Tabela 5. Należności wymagalne Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

Lp.	Wyszczególnienie	§	Kwota	% należności wymagalnych
1.1	podatek od nieruchomości	0310	177.013,67	9,40%
2.	podatek rolny	0320	8.042,74	0,43%
3.	podatek leśny	0330	39,46	0,00%
4.	podatek od środków transportowych	0340	141.973,72	7,54%
5.	podatek opłacany w formie karty podatkowej	0350	7.968,00	0,42%
6.	podatek od spadków i darowizn	0360	0,00	0,00%
7.	opłata za gospodarowanie odpadami	0490	98.871,47	5,25%
8.	pozostałe opłaty (planistyczna, adiacencka)	0490	1.779,29	0,09%
9.	podatek od czynności cywilno-prawnych	0500	470,90	0,02%
10.	opłata roczna za użytkowanie wieczyste	0550	1.173,60	0,06%
11.	pozostałe opłaty (pobyt w przedszkolu i wyżywienie)	0660, 0670	3.229,45	0,17%
12.	dochody z majątku gminy (czynsz dzierżawny, najem lokali)	0750	356.929,76	18,95%
13.	dochody z tytułu sprzedaży mienia gminy	0770, 0870	26.971,55	1,43%
14.	dochody ze świadczenia usług (sprzedaż wody, odbiór ścieków, pozostałe)	0830	231.020,49	12,26%
15.	należne gminie wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego	2360	800.977,63	42,52%
16.	pozostałe	0970, 0760, 6299	27.343,12	1,45%
	OGÓŁEM:		1.883.804,85	100,00%

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Najistotniejszą pozycją należności są wpływy z tytułu funduszu alimentacyjnego (42,52%). Na ściągłość tych zaległości samorząd gminy nie ma niestety bezpośredniego wpływu. Na dzień 31.12.2021 r. wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone było przez komorników sądowych 61 postępowań egzekucyjnych.

W 2021 rok zakończono 1 postępowanie egzekucyjne, w związku ze spłatą przez dłużnika całości zadłużenia alimentacyjnego.

Przychody i rozchody

Do planowanych przychodów wprowadzono w 2021 r. kwotę niewykorzystanych środków pieniężnych, wynikających z rozliczenia dochodów (opłata za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych) i wydatków nimi sfinansowanych (wydatki na Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii) w kwocie 39.970,43 zł. Ponadto wprowadzono kwotę 464.856,17 zł, stanowiącą wartość wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych. W ramach przychodów na 2021 rok zaplanowano również środki finansowe z kredytów, pożyczek w wysokości 4.200.000 zł, w związku z planowaną realizacją zadań inwestycyjnych (wyprzedające finansowanie) i koniecznością sfinansowania pierwotnie planowanego deficytu budżetu. W trakcie roku dokonano zmiany i usuniętą tą pozycję przychodów, a więc jej wykonanie nie nastąpiło. Istotną pozycję przychodów stanowiły środki otrzymane w 2020 r. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Po stronie planu wprowadzono wyłącznie część tych środków odpowiadającej wysokości planu wydatków (800.000 zł), które miały być sfinansowane tymi środkami. Po stronie wykonania w sprawozdaniu Rb-NDS w tej pozycji wykazano faktyczne wykonanie tychże środków w kwocie 7.200.000 zł. Rozchody budżetu Gminy w 2021 roku zrealizowano do kwoty 2.135.228,54 zł, co stanowi 34,86% kwoty planowanej. Ww. kwota rozchodów obejmuje:

Tabela 6. Rozchody z budżetu Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

Lp.	Wyszczególnienie:	Wartość dokonanych spłat w 2021 r.
1.	spłaty kredytów i pożyczek, w tym:	2.135.228,54
	kredyt długoterminowy zaciągnięty w BGK z 2018 roku	1.055.000,00
	kredyt długoterminowy zaciągnięty w BS w Kamiennej Górze z 2019 roku	750.000,00
	kredyt planowany do zaciągnięcia w 2021 roku	0,00
	pożyczka na wyprzedające finansowanie zaciągnięta w Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację zadania „Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Grzędach „Nad Grzędzkim Potokiem””	156.784,31
	pożyczka na wyprzedające finansowanie zaciągnięta w Banku Gospodarstwa Krajowego na realizację zadania „Rozbudowa ogólnodostępnej infrastruktury rekreacyjnej w Gminie Czarny Bór”	173.444,23
2.	przelewy na rachunki lokat (środki otrzymane w 2021 r. z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, przeznaczone na sfinansowanie wydatków w kolejnych latach)	0,00
	OGÓŁEM:	2.135.228,54

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Wydatki

Plan wydatków budżetu Gminy Czarny Bór zrealizowano w wysokości 26.996.761,59 zł w stosunku do planowanej kwoty – 29.452.323,06 zł, co daje ich wykonanie na poziomie 91,66%. Na wydatki bieżące zaplanowano w 2021 r. kwotę 24.323.063,09 zł, z której wydano do końca 2021 roku: 22.687.985,95 zł, tj. 93,28% planu. Na wydatki majątkowe zaplanowano kwotę 5.129.259,97 zł, z której do końca roku wydano 4.308.775,64 zł, co stanowi 84,00%. Jak wynika z powyższych danych realizacja wydatków majątkowych przebiegała zgodnie z planem, natomiast mniejsza niż planowano realizacja wydatków majątkowych związana była m.in. z odstąpieniem od realizacji umowy przez wykonawcę robót budowlanych na 1 zadaniu inwestycyjnym oraz z przesunięciem zakończenia robót na kolejny rok na innych zadaniach. W ramach wydatków bieżących sfinansowano:

Tabela 7. Wydatki bieżące Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

Lp.	Rodzaj wydatków	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.	Wykonanie w %	Udział % w wydatkach ogółem
1.	wynagrodzenia i składki od nich naliczane	8.532.478,07	8.235.460,13	96,52	36,30
2.	wydatki związane z realizacją zadań statutowych gminy i jej jednostek organizacyjnych	6.701.865,52	5.481.631,26	81,79	24,16
3.	dotacje na zadania bieżące	1.251.540,00	1.243.340,24	99,34	5,48
4.	świadczenia na rzecz osób fizycznych	7.717.698,50	7.631.955,87	98,89	33,64

5.	wydatki na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych	49.481,00	41.944,56	84,77	0,18
6.	wypłaty z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez jednostkę samorządu terytorialnego, przypadające do spłaty w danym roku budżetowym	0,00	0,00	0,00	0,00
7.	obsługę długu jednostki samorządu terytorialnego	70.000,00	53.653,89	76,65	0,24
Razem wydatki bieżące:		24.323.063,09	22.687.985,95	93,28	100,00

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Najistotniejszą grupę wydatków bieżących stanowią wydatki na wynagrodzenia wraz z pochodnymi z udziałem na poziomie 36,30% oraz wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych z udziałem – 33,64%. Stąd też łączny udział tych wydatków w wykonaniu wydatków budżetowych na koniec 2021 r. wyniósł 69,94%. W ramach wydatków majątkowych sfinansowano realizację zadań inwestycyjnych na łączną kwotę 4.308.775,64 zł, co stanowi wykonanie planu w 84,00%. Powyższa kwota wydatków majątkowych w stosunku do wydatków ogółem stanowi udział w wysokości 18,99%. Szczegółowy opis zrealizowanych zadań inwestycyjnych zamieszczono w dalszej części niniejszego sprawozdania. Wykonanie wydatków Gminy Czarny Bór wg działów klasyfikacji budżetowej na dzień 31.12.2021 r. oraz ich udział w wydatkach ogółem, zawiera poniższa tabela:

Tabela 8. Wydatki z budżetu Gminy Czarny Bór wg działów klasyfikacji budżetowej w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

Dział	Nazwa / przeznaczenie	Plan	Wykonanie	% wykonania planu	udział w wydatkach ogółem
010	Rolnictwo i łowiectwo	123 936,48	123 447,25	99,61	0,46%
020	Leśnictwo	1 300,00	0,00	0,00	0,00%
600	Transport i łączność	3 884 128,41	3 348 839,28	86,22	12,40%
630	Turystyka	300,00	264,48	88,16	0,00%
700	Gospodarka mieszkaniowa	929 158,76	797 363,36	85,82	2,95%
710	Działalność usługowa	91 500,00	73 109,08	79,90	0,27%
750	Administracja publiczna	3 213 582,97	2 896 267,49	90,13	10,73%
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	1 030,00	1 030,00	100,00	0,00%
752	Obrona narodowa	200,00	200,00	100,00	0,00%
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	166 000,00	159 219,39	95,92	0,59%
757	Obsługa długu publicznego	70 000,00	53 653,89	76,65	0,20%
758	Różne rozliczenia	250 000,00	0,00	0,00	0,00%
801	Oświata i wychowanie	7 202 306,13	6 803 001,56	94,46	25,20%
851	Ochrona zdrowia	161 593,39	113 360,09	70,15	0,42%
852	Pomoc społeczna	1 259 399,61	1 163 194,00	92,36	4,31%
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	85 227,00	50 893,47	59,72	0,19%
855	Rodzina	7 149 265,29	7 010 021,63	98,05	25,97%
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2 776 626,28	2 619 232,81	94,33	9,70%
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1 007 400,00	943 346,68	93,64	3,49%
926	Kultura fizyczna	1 079 368,74	840 317,13	77,85	3,11%
010	Rolnictwo i łowiectwo	123 936,48	123 447,25	99,61	0,46%
OGÓŁEM:		29 452 323,06	26 996 761,59	91,66	100%

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2021 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Na realizację zadań inwestycyjnych zaplanowano w budżecie na 2021 rok kwotę 5.129.259,97 zł, co stanowiło 17,42% wszystkich wydatków budżetu gminy. W powyższej kwoty do końca 2021 roku wydano 4.308.775,64 zł, co stanowi 84,00% kwoty planowanej i 15,96% wszystkich zrealizowanych wydatków

budżetowych w 2021 roku. Na uwagę zasługuje fakt, że na realizację zadań inwestycyjnych Gmina pozyskała w latach 2020-2021 dofinansowanie z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 (dalej: FPC), w tym w ramach Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych (dalej: RFIL). Środki te będą wydatkowane sukcesywnie aż do 2024 roku, stąd też w kolumnie *Źródło finansowania* określono kwoty zrealizowane/wykorzystane wyłącznie w 2021 roku. Szczegółowy opis realizacji inwestycji oraz wysokość poniesionych nakładów finansowych na ich realizację zawiera poniższa tabela:

Tabela 9. Wykaz zadań inwestycyjnych zrealizowanych w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

L.p.	Nazwa zadania	Zakres rzeczowy zadania oraz etap realizacji na dzień 31.12.2021 r.	Plan wydatków na 2021 r.	Wykonanie na dzień 31.12.2021 r.	Źródło finansowania
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ			3.279.553,41	2.908.011,25	
1.	BUDOWA CIĄGU PIESZO-ROWEROWEGO, INTEGRACJA Z SYSTEMEM TRANSPORTU ZBIOROWEGO	Zadanie w trakcie przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej. Realizacja tego zadania planowana jest na lata 2021-2022. Gmina podjęła współpracę w zakresie wspólnej realizacji tego zadania z Samorządem Województwa Dolnośląskiego. Na realizację tego zadania Gmina uzyskała dofinansowanie z FPC w łącznej wysokości 700.000 zł	26.200,00	24.600,00	Środki własne 24.600 zł Środki FPC(RFIL) 0,00
2.	BUDOWA CHODNIKA PRZY DRODZE POWIATOWEJ NR 3367D W WITKOWIE	Gmina w porozumieniu z Powiatem Wałbrzyskim II półroczu br. odstąpiła od realizacji tego zadania we wskazanym zakresie. W II półroczu 2021 r. wykonaniem zadania o podobnych charakterze zajmie się Powiat, a gmina przekazała dotację.	0,00	0,00	Środki własne 0 zł Powiat Wałbrzyski 0 zł
3.	DOTACJA DLA POWIATU WAŁBRZYSKIEGO NA UTWARDZENIE POBOCZY PRZY DRODZE POWIATOWEJ NR 3367D W MIEJSCOWOŚCIACH WITKÓW I CZARNY BÓR	Gmina Czarny Bór przekazała Powiatowi Wałbrzyskiemu dotację stanowiącą 50% kosztów realizacji zadania. W wyniku realizacji zadania wykonano utwardzenie nawierzchni poboczy w miejscowości Witków i Czarny Bór, w ciągu drogi powiatowej nr 3367D, o łącznej powierzchni ok. 500 m ² .	50.000,00	50.000,00	Środki własne 50.000 zł
4.	MONTAŻ BARIER OCHRONNYCH PRZY DROGACH NA TERENIE GMINY	Realizację tego zadania przeniesiono na 2022 rok	0,00	0,00	Środki własne 0,00 zł
5.	PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 381 W JACZKOWIE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości 0,616 km; Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie od Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach funduszu rekultywacji gruntów rolnych. Zadanie zakończone	351.000,00	350.502,74	Środki własne 276.582,74 zł Samorząd Województwa Dolnośląskiego 73.920 zł
6.	PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - CZ. DZ. NR 191/3 W JACZKOWIE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 77 m. Zadanie zakończone.	87.000,00	86.222,43	Środki własne 86.222,43 zł
7.	PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - CZ. DZ. NR 415/3, DZ. NR 478,21 W WITKOWIE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,209 km. Zadanie wykonane i zakończone	177.000,00	176.628,07	Środki własne 176.628,07 zł
8.	PRZEBUDOWA DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 91, 126, 108, 59 W GRZĘDACH GÓRNYCH	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości 0,872 km; Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie od Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach funduszu rekultywacji gruntów rolnych. Zadanie wykonane i zakończone	719.000,00	718.539,69	Środki własne 498.795,69 zł Samorząd Województwa Dolnośląskiego 219.744 zł
9.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 177 I 178 W GRZĘDACH GÓRNYCH	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,110 km. Opracowano dokumentację projektową dokonano niezbędnych uzgodnień. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie robót w 2022 r.	150.000,00	0,00	Środki własne 0,00 zł

10.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 318 I 18 W GRZĘDACH	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,290 km. Opracowano dokumentację projektową dokonano niezbędnych uzgodnień. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie robót w 2022 r.	205.000,00	86.463,43	Środki własne 86.463,43 zł
11.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 492 W WITKOWIE	W 2021 roku zlecono przygotowanie dokumentacji projektowej. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie robót w 2022 r.	3.000,00	0,00	Środki własne 0 zł
12.	PRZEBUDOWA DROGI GMINNEJ - DZ. NR 495 W WITKOWIE	W 2021 roku zlecono przygotowanie dokumentacji projektowej. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie robót w 2022 r.	3.000,00	0,00	Środki własne 0 zł
13.	PRZEBUDOWA DRÓG GMINNYCH	Zadanie, w ramach którego poniesiono nakłady na nowe zadania inwestycyjne w zakresie infrastruktury drogowej, przed ich wyodrębnieniem w budżecie gminy. W ramach tego zadania zabezpieczono środki konieczne do zapewnienia wkładu finansowego, do zadań, na które uzyskano lub planuje się uzyskać dofinansowanie ze źródeł zewnętrznych. Zadanie w trakcie realizacji.	27.053,41	5.900,00	Środki własne 5.900 zł
14.	PRZEBUDOWA ULICY AZALIOWEJ W CZARNYM BORZE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,124 km. Zadanie wykonane i zakończone	162.000,00	161.968,27	Środki własne 161.968,27 zł
15.	PRZEBUDOWA ULICY BRZOZOWEJ W CZARNYM BORZE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,085 km. Zadanie wykonane i zakończone	147.200,00	147.198,80	Środki własne 147.198,80 zł
16.	PRZEBUDOWA ULICY WESOŁEJ W CZARNYM BORZE	Realizację tego zadania przeniesiono na 2022 rok Planowane roboty obejmują wykonanie prac na odcinku o długości 0,196 km	25.000,00	0,00	Środki własne 0 zł
17.	PRZEBUDOWA ULICY WESOŁEJ W CZARNYM BORZE	Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości: 0,648 km. Zadanie wykonane i zakończone Na realizację tego zadania pozyskano dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg (RFRD).	1.047.000,00	1.000.842,70	Środki własne 362.461,13 zł Budżet Państwa RFRD 638.381,57 zł
18.	UTWARDZENIE DROGI GMINNEJ - DZ. NR 524, 538/3 W WITKOWIE	Realizację tego zadania przeniesiono na 2022 rok	0,00	0,00	Środki własne 0 zł
19.	UTWARDZENIE TERENU NA DZ. 572/6 W CZARNYM BORZE	Utwardzono 225 m ² nawierzchni dz. 572/6 kostką betonową, wraz z wykonaniem podbudowy, montażem obrzeży oraz wykonaniem odwodnienia. Zadanie zakończone.	60.000,00	53.020,12	Środki własne 53.020,12 zł
20.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU PO BYŁEJ DRODZE WOJEWÓDZKIEJ NR 367	Zadanie w trakcie przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej i na etapie poszukiwania możliwości dofinansowania ze źródeł zewnętrznych. Zadanie to planuje się kontynuować w kolejnych latach budżetowych.	22.000,00	21.525,00	Środki własne 21.525 zł
21.	PRZEBUDOWA UL. KOLEJOWEJ W CZARNYM BORZE	W 2021 roku zlecono przygotowanie dokumentacji projektowej. Zadanie w trakcie realizacji, planowane zakończenie robót w 2022 r.	25.000,00	24.600,00	Środki własne 24.600 zł
22.	UTWARDZENIE NAWIERZCHNI DROGI DOJAZDOWEJ DO GRUNTÓW ROLNYCH - DZ. NR 189 W WITKOWIE	W trakcie roku odstąpiono od realizacji tego zadania	0,00	0,00	Środki własne 0 zł
GOSPODARKA MIESZKANIOWA			490.158,76	412.537,88	
23.	BUDOWA DWÓCH KOMINÓW BLASZANYCH DLA LOKALU 1B W BUDYNKU NR 25 W GRZĘDACH	W ramach tego zadania wykonano i zamontowano dwa blaszane kominy (spalinowy i wentylacyjny). Zadanie zakończone.	16.000,00	15.562,30	Środki własne 15.562,30 zł
24.	ZAKUP NIERUCHOMOŚCI GRUNTOWEJ - DZ. NR 415/2 W CZARNYM BORZE	Zakupiono nieruchomość niezabudowana stanowiącą działkę nr 415/2 o pow. 0,0514 ha położoną w Czarnym Borze przy ul. Głównej – w celu powiększenia działki nr 416 stanowiącej własność gminy Czarny Bór	16.158,76	16.158,76	Środki własne 16.158,76 zł
25.	ADAPTACJA BUDYNKU JACZKÓW 22 NA CELE MIESZKANIOWE	W 2020 roku wykonano prace na parterze budynku wyodrębniając 2 lokale komunalne, W 2021 roku zlecono przebudowę podłogi na I piętrze budynku. Zadanie częściowo zakończone planowane do kontynuacji w kolejnych latach budżetowych.	25.000,00	24.857,10	Środki własne 24.857,10 zł

26.	BUDOWA BUDYNKU KOMUNALNEGO PRZY UL. WESOŁEJ W CZARNYM BORZE	W ramach tego zadania wybudowany został budynek mieszkalny, w którym zlokalizowane jest 12 lokali mieszkalnych. Zadanie zakończone, budynek został zasiedlony lokatorami. Wydatki w 2021 r. dotyczą płatności końcowej dokonanej w I kwartale br., w II półroczu 2021 r. otrzymano dofinansowanie z Banku Gospodarstwa Krajowego w kwocie 922.077 zł, w związku z zakończeniem realizacji tejże inwestycji.	53.000,00	52.834,73	*Bank Gospodarstwa Krajowego 922.077 zł (refundacja wydatków poniesionych w latach ubiegłych) Środki własne 52.834,73 zł
27.	PRZEBUDOWA LOKALU MIESZKALNEGO - UL. PARKOWA 2/1 W CZARNYM BORZE	W ramach tego zadania wykonano roboty budowlane polegające na przebudowie dachu. Zadanie na tym etapie zakończone. Na kolejne lata planuje się dalszą przebudowę.	50.000,00	48.646,88	Środki własne 48.646,88 zł
28.	WYKONANIE INSTALACJI GAZOWEJ W KOMUNALNYCH LOKALACH MIESZKALNYCH	W ramach niniejszego zadania wykonano instalacje gazowe w 2 lokalach komunalnych. Zadanie na tym etapie zakończone. Na kolejne lata planuje się dalszą realizację tego zadania.	90.000,00	87.819,82	Środki własne 87.819,82 zł
29.	ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENI PUBLICZNEJ PRZY OBIEKTACH EDUKACYJNYCH W GMINIE CZARNY BÓR	W ramach tego zadania planuje się wykonać nowe miejsca parkingowe wraz z oświetleniem oraz małą architekturą. Na realizację tego zadania uzyskano dofinansowanie z FPC w łącznej wysokości 300.000 zł. Realizację tego zadania przeniesiono na 2022 rok	50.000,00	0,00	Środki własne 0 zł Środki FPC 0 zł
30.	BUDOWA STREFY AKTYWNOŚCI GOSPODARCZEJ W CZARNYM BORZE Poprzednia nazwa zadania: UZBROJENIE TERENÓW INWESTYCYJNYCH	W 2020 r. opracowano dokumentację projektową. Gmina podpisała w 2021 r. umowę na dofinansowanie tego zadania ze środków UE, w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Ponadto otrzymano w 2020 r. dofinansowanie w wysokości 2.500.000 zł na realizację tego zadania w kolejnych latach budżetowych z FPC w ramach RFIL. Z uwagi na brak możliwości zaangażowania środków RFIL jako wkładu własnego, w 2022 r. zawnioskowano o zmianę przeznaczenia tychże środków na zadanie związane z przebudowa dróg gminnych. Zadanie w trakcie realizacji.	190.000,00	166.658,29	Środki własne 166.658,29 zł, w tym 6.029,52 zł środki UE, które zostaną zrefundowane w kolejnym roku Środki FPC(RFIL) 0,00 zł
ADMINISTRACJA PUBLICZNA			19.876,80	19.876,80	
31.	ZAKUP CHOINKI	W ramach tego zadania zakupiono i zamontowano dekoracyjną choinkę o wysokości 6 m, wyposażoną w iluminacje świetlne, którą zamontowano na okres świąteczny w Czarnym Borze, na dz. nr 365	19.876,80	19.876,80	Środki własne 19.876,80 zł
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA			40.000,00	39.862,02	
32.	DOFINANSOWANIE ZAKUPU RADIOWOZU POLICYJNEGO	Na mocy stosownej umowy Gmina Czarny Bór przekazała dofinansowanie na rzecz Funduszu Wsparcia Policji, wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu zakupu radiowozu policyjnego, który będzie wykorzystywany także na terenie gminy do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom. W wyniku przekazanego dofinansowania zakupiono dla KMP w Wałbrzychu radiowóz policyjny marki Toyota z napędem hybrydowym.	15.000,00	14.986,35	Środki własne 14.986,35 zł
33.	DOTACJA NA DOFINANSOWANIE MONTAŻU INSTALACJI FOTOWOLTAICZNEJ NA BUDYNKU OSP W WITKOWIE	Jednostka OSP w Witkowie pozyskała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochr. Środowiska i Gosp. Wodnej, brakującą część środków przekazała gmina w formie dotacji celowej, w wyniku czego na obiekcie remizy zamontowano instalację fotowoltaiczną.	25.000,00	24.875,67	Środki własne 24.875,67 zł
POMOC SPOŁECZNA			0,00	0,00	
34.	UTWORZENIE MIESZKANIA CHRONIONEGO	W trakcie roku odstąpiono od realizacji tego zadania	0,00	0,00	Budżet Państwa 0 zł
RODZINA			200.000,00	87.444,40	
35.	BUDOWA ŻŁOBKA W CZARNYM BORZE	Opracowano koncepcję architektoniczną, wyłoniono wykonawcę robót. W ciągu roku rozwiązano umowę z	200.000,00	87.444,40	Środki własne 1.344,40 zł

		wykonawcą, trwa procedura wyłonienia nowego wykonawcy. W 2020 r. otrzymano dofinansowanie w wysokości 2.500.000 zł na realizację tego zadania z RFIL w ramach FPC. Uzyskano także dofinansowanie z Rządowego Programu Maluch+ i w kwocie 1.815.000 zł. Zadanie w trakcie realizacji.			Środki FPC(RFIL) 86.100 zł
					Program Maluch+ 0,00 zł
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA			292.830,00	285.420,39	
36.	DOFINANSOWANIE KOSZÓW WYMIANY ŹRÓDEŁ CIEPŁA DLA MIESZKAŃCÓW GMINY	Opracowano zasady naboru wniosków i przyznawania dotacji, zawarto umowy z mieszkańcami i po wykonaniu wymiany źródeł ciepła wypłacano dotacje, stanowiące formę refundacji części poniesionych nakładów. Zadanie zakończono w ramach przeprowadzonego naboru wniosków.	151.000,00	150.156,75	Środki własne 150.156,75 zł, w tym 9.999,79 zł środki pochodzące z kar i opłat za korzystanie ze środowiska
37.	DOTACJA NA WKŁAD WŁASNY DO PROJEKTU: „WYMIANA DOTYCHCZASOWYCH WYSOKOEMISYJNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA...”	Gmina Czarny Bór jest partnerem w realizacji projektu dofinansowanego ze środków UE w ramach ZIT AW pod nazwą „Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, Gminy Miejskiej Kamienna Góra, Gminy Kamienna Góra, Gminy Stare Bogaczowice oraz Uzdrowskiej Gminy Miejskiej Szczawno-Zdrój”, kwota wydatków obejmuje przypadającą na gminę proporcjonalną część wydatków na wkład własny do projektu, ponoszony przez Lidera Projektu – Gminę Stare Bogaczowice. Zadanie w trakcie realizacji	24.200,00	17.636,52	Środki własne 17.636,52 zł
38.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ - ZAKUP I MONTAŻ LAMP OŚWIETLIOWYCH (FS JACZKÓW)	W ramach tego zadania zakupiono 2 lampy oświetleniowe solarne typu Hybryda, które zamontowano w Jaczkowie, na dz. nr 214/3	22.280,00	22.279,00	Środki własne FS Jaczków: 22.279,00
39.	ZAKUP I MONTAŻ LAMP OŚWIETLIOWYCH (FS GRZĘDY GÓRNE: 17.000, -)	W ramach tego zadania zakupiono 2 lampy oświetleniowe solarne typu Hybryda, które zamontowano w Grzędach Górnych, na dz. nr 101	22.280,00	22.279,00	Środki własne FS Grzędy Górne: 17.000 zł
					Środki własne 5.279 zł
40.	BUDOWA PUNKTU SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH	Opracowano dokumentację projektowo-kosztorysową. Poszukiwanie źródeł finansowania. Wydatki w roku 2021 r. dotyczą zleconych prac projektowych w latach ubiegłych.	17.720,00	17.719,12	Środki własne 17.719,12 zł
41.	ZAKUP OSPRZĘTU DO REALIZACJI ZADAŃ KOMUNALNYCH NA TERENIE GMINY	W ramach tego zadania zakupiono kosiarkę wysięgnikową.	70.000,00	55.350,00	Środki własne 55.350 zł
KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO			69.000,00	18.493,70	
42.	ZMIANA SPOSOBU OGRZEWANIA W ŚWIETLICY WIEJSKIEJ W JACZKOWIE - ODNOWA DOLNOŚLĄSKIEJ WSI	W 2021 r. opracowano dokumentację projektową. Zadanie zaplanowane do realizacji w kolejnych latach.	5.000,00	5.000,00	Środki własne 5.000,00
43.	WYPOSAŻENIE ŚWIETLICY WIEJSKIEJ „NAD GRZĘDZKIM POTOKIEM”	W ramach tego zadania zakupiono do świetlicy w Grzędach wyposażenie gastronomiczne, świetlicowe, komputerowe, nagłośnieniowe. Na realizację tego zadania Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków UE w ramach PROW. Wydatki w 2021 r. stanowiły końcowe płatności. Zadanie zakończone i rozliczone. Otrzymano refundację z UMWD z tyt. części poniesionych wydatków.	14.000,00	13.493,70	UE – PROW 214.781,95 zł (refundacja wydatków poniesionych w 2021 r. i latach ubiegłych)
					Środki własne 12.062,02

44.	ZABEZPIECZENIE I UDOSTĘPNIENIE RUIN ZAMKU W CZARNYM BORZE	Na realizację tego zadania Gmina otrzymała w 2021 r. dofinansowanie z RFIL (gminy górskie) w ramach FPC w kwocie 3.446.670 zł. Zadanie zaplanowane do realizacji w kolejnych latach.	50.000,00	0,00	Środki własne o zł FPC (RFIL-gminy górskie) – o zł
KULTURA FIZYCZNA I SPORT			737.841,00	537.129,20	
45.	ROZBUDOWA OBIEKTÓW REKREACYJNYCH I SPORTOWYCH WRAZ Z ZAPLECZEM	W ramach tego zadania planuje się dokonać rozbudowy terenów rekreacyjnych i sportowych w gminie w zakresie budowy sieci wodnej i kanalizacyjnej, budowę miejsc parkingowych z miejscem do ładowania pojazdów elektrycznych oraz miejscem dla pojazdów typu „camper”. Na dofinansowanie tego zadania gmina otrzymała w 2020 r. dofinansowanie z RFIL w ramach FPC w kwocie 1.500.000 zł	640.000,00	439.289,19	FPC-(RFIL) 219.622,54 zł Środki własne 219.666,65 zł
46.	DOTACJA NA DOFINANSOWANIE WKŁADÓW WŁASNYCH DLA ORGANIZACJI REALIZUJĄCYCH PROJEKTY WSPÓŁFINANSOWANE ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH	W ramach tego zadania przekazano dotację celową dla Uczniowskiego Klubu Narciarskiego MELAFIR, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu armaty śnieżnej	50.000,00	50.000,00	Środki własne 50.000 zł
47.	UTWARDZENIE PLACU UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ (FS BORÓWNO: 30.000)	W ramach tego zadania wykonano prace ziemno-budowlane polegające na utwardzeniu placu na działce nr 232/2 w Borównie. Zadanie zakończone.	33.841,00	33.841,00	Środki własne FS Borówno 30.000 zł
48.	ZAGOSPODAROWANIE PLACU ZABAW (FS WITKÓW)	W ramach tego zadania doposażono plac zabaw w Witkowie w nowe elementy: huśtawkę, bujaki i ławki. Zadanie zakończone.	14.000,00	13.999,01	Środki własne FS Witków: 13.999,01 zł
OGÓŁEM:			5.129.259,97	4.308.775,64	

Źródło: Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2020 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Wynik budżetu

Pierwotnie planowany wynik budżetu opiewał na kwotę -2.000.000 zł i stanowił deficyt budżetowy. Po dokonaniu zmian w budżecie na koniec 2021 r. planowany wynik budżetu opiewał na kwotę 4.820.401,94 zł i stanowił nadwyżkę budżetową. W skutek ostatecznie zrealizowanych dochodów i wydatków budżetowych budżet gminy na koniec 2021 r. zamknął się nadwyżką w kwocie 9.310.980,35 zł. Należy w tym miejscu zaznaczyć, że istotny wpływ na wystąpienie nadwyżki budżetowej na takim poziomie, miały środki otrzymane w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 oraz środki otrzymane w ramach uzupełnienia subwencji ogólnej, które nie zostały wykorzystane na realizację wskazanych zadań inwestycyjnych w 2021 roku i tym samym zostaną przeznaczone na sfinansowanie wydatków na ten cel w kolejnych latach budżetowych.

Zobowiązania

Na dzień 31.12.2021 r. zobowiązania bieżące (krótkoterminowe) gminy opiewały na łączną 747.605,93 zł z tytułu wydatków budżetowych, w tym: 568.303,46 z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi. Na dzień 31.12.2021 r. nie wystąpiły wymagalne zobowiązania bieżące (krótkoterminowe). Łączne zobowiązania długoterminowe Gminy, z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, na koniec 2021 r. wyniosły 2.350.000,00 zł, z tego:

Tabela 10. Zobowiązania długoterminowe Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).

Lp.	Rodzaj kredytu	Bank udzielający	Rok zaciągnięcia	Kwota kredytu/pożyczki zgodnie z Umową	Pozostała do spłaty kwota na dzień 31.12.2021 r.
1.	Kredyt długoterminowy	Bank Gospodarstwa Krajowego	2018	5.000.000,00	850.000,00

Lp.	Rodzaj kredytu	Bank udzielający	Rok zaciągnięcia	Kwota kredytu/pożyczki zgodnie z Umową	Pozostała do spłaty kwota na dzień 31.12.2021 r.
2.	Kredyt długoterminowy	Bank Spółdzielczy w Kamiennej Górze	2019	3.000.000,00	1.500.000,00

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Na dzień 31.12.2021 r. nie wystąpiły wymagalne zobowiązania długoterminowe.

Szczegółowe informacje nt. wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok dostępne są w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok na <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4862>.

Podsumowanie

Dokonując analizy przedstawionych w sprawozdaniu danych, można uznać, że sytuacja finansowa Gminy jest dobra. Należy w tym miejscu zauważyć, że pomimo trudności i ograniczeń jakie pojawiły się w związku z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2 w 2021 roku realizacja planowanych dochodów, wydatków ukształtowała się na zadowalającym poziomie. Większość zadań inwestycyjnych planowanych na 2021 r. udało się zakończyć a niektóre z zadań są na etapie realizacji i będą kontynuowane w kolejnych latach budżetowych. Ponadto efektywne zarządzanie poziomem zadłużenia umożliwia zapewnienie finansowania realizowanych inwestycji, przy relatywnie niskim zaangażowaniu środków przeznaczonych na jego obsługę, co nie zagraża płynności finansowej Gminy. Przy dokonywaniu wydatków wzięto pod uwagę, z jednej strony konieczność zapewnienia odpowiedniej wysokości środków niezbędnych do prowadzenia działalności, a z drugiej strony zasadę racjonalności gospodarowania i dysponowania środkami publicznymi. Pozytywnie należałoby również ocenić fakt, że wykonując skonstruowany plan budżetu na 2021 rok, udało się zrealizować umiejscowione w nim najpilniejsze pozycje wynikające m.in. z postulatów i wniosków zgłoszonych na spotkaniach z mieszkańcami gminy, konsultacjach z sołtysami, biorąc pod uwagę hierarchię potrzeb i możliwości finansowe gminy. Oceniając wykonanie budżetu gminy za tak szczególny rok, jakim był rok 2021, należy pamiętać, że, z uwagi na panującą sytuację związaną z pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, nie był on rokiem łatwym z różnych względów. Wprowadzane ograniczenia w działalności podmiotów gospodarczych jak i samych mieszkańców miały odzwierciedlenie w ich sytuacji finansowej i gospodarczej, co nie rzadko miało również negatywny wpływ na parametry finansowe wielu jednostek samorządu terytorialnego. Jednak pomimo napotkanych w ciągu 2021 r. przeciwności, można stwierdzić, że Gminie Czarny Bór udało się zrealizować większość planowanych założeń, w związku z czym przedstawiając niniejsze sprawozdanie, Wójt Gminy Czarny Bór, liczy na zaakceptowanie przedstawionych w nim informacji, co będzie wyrazem pozytywnej oceny całorocznej pracy w zakresie zarządzania Gminą.

2.2. BUDŻET PARTYCYPACYJNY

Fundusz sołecki stanowi odpowiednik Budżetu Obywatelskiego w miastach. Cel wydatkowania środków określany jest przez mieszkańców, w drodze uchwały, podczas zebrań wiejskich. Mieszkańcy gminy decydowali, jak chcą rozdysonować środki przyznane przez Gminę i wyliczone według algorytmu. W 2021 roku na realizację zadań w ramach funduszu sołeckiego wydatkowano ogółem kwotę 170.165,14 zł. Kwoty, w ramach funduszu sołeckiego, w poszczególnych miejscowościach wahały się od ponad 19.000,00 zł w Grzędach Górnych do ponad 47.000,00 zł w Witkowie. Decyzją mieszkańców sfinansowano m.in. utwardzenie placu użyteczności publicznej w Borównie (30.000,0 zł), zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej w Grzędach (27.681,11 zł), zakup i montaż lamp oświetleniowych w Grzędach Górnych (17.000,00 zł), czy zagospodarowanie placu zabaw w Witkowie (31.998,91 zł).

Tabela 11. Wykonanie funduszu sołeckiego wg sołectw w 2021 roku.

Sołectwo	Przedsięwzięcia przewidziane do realizacji według wniosku sołectwa	Kwota planu w zł	z tego:		Wykonanie na dz. 31.12.2021 r.	z tego		Klasyfikacja
			wydatki bieżące	wydatki majątkowe		wydatki bieżące	wydatki majątkowe	

Borówno		OGÓŁEM	36.657,46	6.657,46	30.000,00	34.119,20	4.119,20	30.000,00	---
	1	Utworzenie placu użyteczności publicznej	30.000,00	0,00	30.000,00	30.000,00	0,00	30.000,00	92695.6050
	2	Dofinansowanie imprez i uroczystości	6.657,46	6.657,46	0,00	4.119,20	4.119,20	0,00	75075.4210
Grzędy		OGÓŁEM	36.807,90	36.807,90	0,00	35.662,38	35.662,38	0,00	---
	1	Utrzymanie sprzętu koszącego	2.000,00	2.000,00	0,00	1.002,87	1.002,87	0,00	90095.4210
	2	Doposażenie świetlicy	7.000,00	7.000,00	0,00	6.987,40	6.987,40	0,00	92109.4210
	3	Zagospodarowanie miejsc użyteczności publicznej (mała infrastruktura)	27.807,90	8.980,00 18.827,90	0,00	27.681,11	8.862,11 18.819,00	0,00	92695.4210 92695.4300
Grzędy Górne		OGÓŁEM	19.005,71	2.005,71	17.000,00	19.002,42	2.002,42	17.000,00	---
	1	Zakup i montaż lamp oświetleniowych	17.000,00	0,00	17.000,00	17.000,00	0,00	17.000,00	90015.6050
	2	Zakup naczyń oraz sprzętu AGD na organizację imprez i uroczystości w sołectwie	2.005,71	2.005,71	0,00	2.002,42	2.002,42	0,00	75075.4210
Jaczków		OGÓŁEM	33.799,08	11.519,08	22.280,00	33.538,22	11.259,52	22.279,00	---
	1	Zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej	23.799,08	1.519,08 0,00	0,00 22.280,00	23.538,52	1.259,52 0,00	0,00 22.279,00	92695.4210 90015.6050
	2	Doposażenie świetlicy	10.000,00	10.000,00	0,00	9.999,70	9.999,70	0,00	92109.4210
Witków		OGÓŁEM	50.147,00	36.147,00	14.000,00	47.842,92	33.843,91	13.999,01	---
	1	Zagospodarowanie placu zabaw	26.000,00	12.000,00 0,00	0,00 14.000,00	31.998,91	11.999,90 0,00	0,00 19.999,01	92695.4300 92695.6050
	2	Zakup kompletów stołów z ławkami	10.000,00	10.000,00	0,00	10.000,00	10.000,00	0,00	92695.4210
	3	Zakup wiaty przystankowej wraz z utwardzeniem terenu	10.000,00	7.715,00 2.285,00	0,00 0,00	7.713,34	7.713,34 0,00	0,00 0,00	60016.4210 60016.4300
	4	Bieżące utrzymanie toi-toi i traktorka	2.000,00	780,00 1.220,00	0,00 0,00	1.983,67	765,43 1.218,24	0,00 0,00	92695.4210 92695.4300
	5	Przeniesienie siłowni zewnętrznej	2.147,00	2.147,00	0,00	2.147,00	2.147,00	0,00	92695.4300
		RAZEM	176.417,15	93.137,15	83.280,00	170.165,14	86.887,13	83.278,01	---

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

2.3. INFORMACJA Z WYKONANIA WIELOLETNIEJ PROGNOZY FINANSOWEJ

Zgodnie z zapisami art. 229 ustawy o finansach publicznych wartości przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej (WPF) i budżecie są zgodne w zakresie wyniku i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu jednostki samorządu terytorialnego. Przyjęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy Czarny Bór wartości w poszczególnych kategoriach są prognozowane w sposób racjonalny z zachowaniem zasady ostrożności. Trudność w szacowaniu wartości przyjmowanych w WPF sprawiają ciągle zmiany przepisów prawa, niejednokrotnie znacznie wpływające na prognozowane wartości, tak po stronie dochodów, jak i wydatków budżetowych, a od 2020 roku także sytuacja związana z pandemią Covid-19, na co samorząd gminy nie ma bezpośredniego wpływu. Pomimo trudności, w okresie objętym prognozą, zachowane zostały wszelkie uregulowania wynikające z zapisów ustawy o finansach publicznych, a odpowiedni margines bezpieczeństwa w przyjętych założeniach pozwala na bezpieczne prowadzenie polityki finansowej gminy. Szczegółowe informacje nt. wykonania Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór za 2021 rok

dostępne są w Sprawozdaniu rocznym z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok na <https://bip.czarny-bor.pl/dokumenty/4862>.

2.4. STAN MIENIA

Gmina Czarny Bór wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. dysponowała: 511,4093 ha gruntów rolnych, budowlanych, rekreacyjnych i innych, 72 budynkami, w tym 52 budynkami mieszkalnymi, 1 oczyszczalnią ścieków, 6 obiektami sportowymi i 1 halą sportową, 40,8 km dróg gminnych. W użytkowaniu wieczystym znajduje się 65,0 ha gruntów, w tym: 0,1 ha - w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych, i 64,9 ha - w użytkowaniu wieczystym Mineral Polska Sp. z o.o. w Czarnym Borze oraz Wałbrzyskiego Związku Wodociągów i Kanalizacji. W ciągu 2021 roku nastąpiły zmiany w stanie mienia gminnego poprzez: zmniejszenie powierzchni gruntów o 2,7161 ha, zwiększenie powierzchni gruntów o 0,1725 ha, zmniejszenie o 1 liczby lokali mieszkalnych, Zwiększenie o 1 liczby budynków mieszkalnych.

Tabela 12. Informacja o stanie mienia komunalnego na dzień 31.12.2021 r.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na:		Zwiększenia (+) Zmniejszenia (-) stanu w roku budżetowym	Sposób zagospodarowania				
		31.12.2020	31.12.2021		w bezpośrednim zarządzaniu gminy	w zarządzie jednostki komunalnej	dzierżawa najem leasing	wieczyste użytkowanie	inne formy
1.	Grunty ogółem (ha), w tym:	513,9	511,4	- 2,7 / +0,2	198,4	18,0	230,0	65,0	-
	- rolne	242,9	242,2	- 0,7	14,7	-	228,1	-	-
	- działki budowlane	37	35,7	- 1,4 / +0,1	33,7	-	1,9	0,1	-
	- tereny rekreacyjne	14,8	14,8	-	14,8	-	-	-	-
	- pozostałe	202,9	202,4	- 0,6 / +0,1	119,5	18,0	-	64,9	-
	- lasy	16,3	16,3	-	16,3	-	-	-	-
2.	Parki	-	-	-	-	-	-	-	-
3.	Budynki (ogółem)	71	72	+1	18	14	2	-	38
	- mieszkalne	51	52	+1	-	14	-	-	38
	- obiekty szkolne	4	4	-	4	-	-	-	-
	- obiekty kulturalne	6	6	-	6	-	-	-	-
	- obiekty służby zdrowia	1	1	-	1	-	-	-	-
	- pozostałe obiekty użyt. publicznej	6	6	-	6	-	-	-	-
	- inne	3	3	-	1	-	2	-	-
4.	Budowle i urządzenia techniczne								
	- wodociągi (szt.)	0	0	-	-	-	-	-	-
	- długość (w km)	0	0	-	-	-	-	-	-
	- oczyszczalnie ścieków (szt.)	1	1	-	-	-	-	-	-
	- wysypiska (szt.)	-	-	-	-	-	-	-	-
	- drogi gminne (ulice) dł. km	40,8	40,8	-	40,8	-	-	-	-
	- obiekty sportowe	6	6	-	6	-	-	-	-

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

3. DZIAŁANIA I INWESTYCJE 2021

GINA CZARNY BÓR DLA ŚRODOWISKA

3.1.1. OCHRONA ŚRODOWISKA I GOSPODARKA KOMUNALNA

Zgodnie z przeprowadzoną *Roczną oceną jakości powietrza w województwie dolnośląskim*³ w 2019 roku, podobne jak w latach ubiegłych, największym problemem dla całego regionu były zanieczyszczenia pyłem zawieszonym PM10 oraz benzo(a)pirenem. Powyżej poziomu dopuszczalnego w strefie dolnośląskiej kształtowały się również stężenia ozonu i arsenu. Wymienione powyżej zanieczyszczenia zaliczone zostały do klasy C, dla której wymagane jest prowadzenie określonych działań, mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów tych substancji w powietrzu. Stężenia pozostałych zanieczyszczeń, tj. dwutlenku siarki (SO₂), dwutlenku azotu (NO₂), benzenu (C₆H₆), tlenku węgla (CO) oraz metali: ołowiu (Pb), kadmu (Cd) i niklu (Ni) nie przekraczały wartości dopuszczalnych (klasa A). W sezonie grzewczym obserwuje się jednak wzrost zanieczyszczenia powietrza (SO₂, NO₂ i pyły). Główną przyczyną występowania przekroczeń w okresie zimowym jest emisja z systemów indywidualnego ogrzewania budynków oraz transportu drogowego.

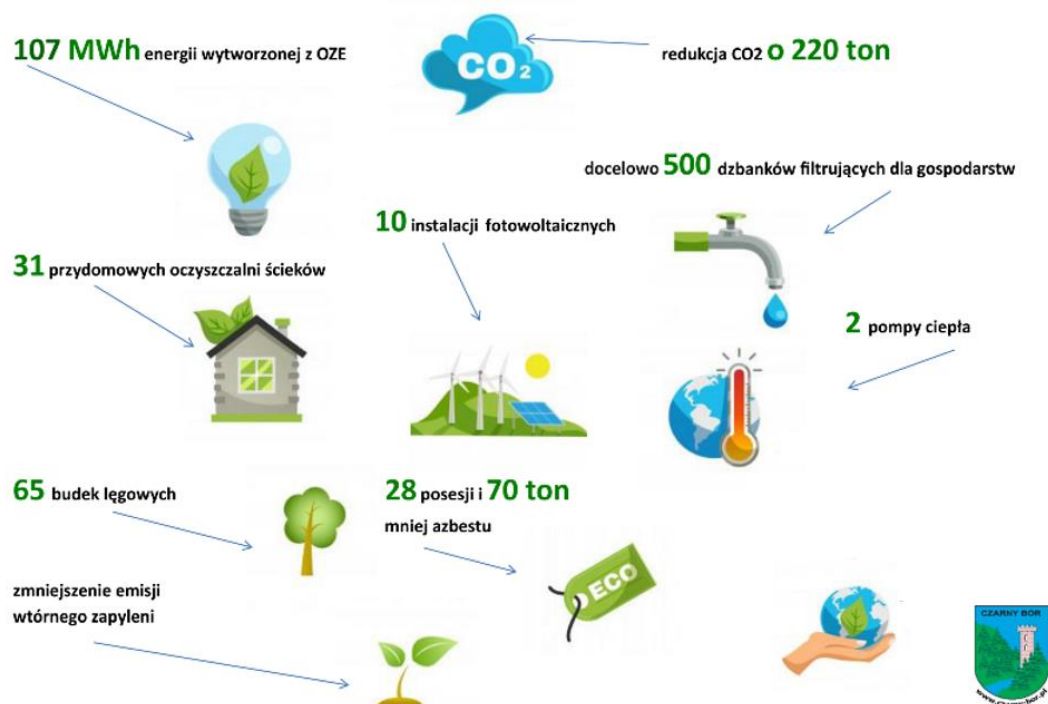
Gmina Czarny Bór od kilku lat konsekwentnie realizuje działania proekologiczne zarówno ze środków z własnego budżetu oraz przy dofinansowaniu zewnętrznym. Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, w tym Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego, Ośrodka Pomocy Społecznej, Gminnego Ośrodka Kultury w Witkowie⁴, montaż instalacji fotowoltaicznych na budynku Urzędu Gminy, świetlicy w Borównie i Jaczkowie oraz montaż ogniw fotowoltaicznych⁵ i pompy ciepła w nowej świetlicy w Grzędach⁶ przyniosły wymierne rezultaty. Na 4 posesjach zlokalizowano przydomowe oczyszczalnie ścieków, zlikwidowano 8 palenisk węglowych i zamontowano 11 odnawialnych źródeł energii oraz 8 pomp ciepła. Systematycznie trwa również usuwanie azbestu z terenu gminy, realizowane w ramach Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032. W 2021 roku usunięto 1311 wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m² powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji Programu, usunięto 60 000 wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m² powierzchni gminy w latach 2014-2032 oraz usunięto 35% odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu.

³ Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim za 2019 r., Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Wrocław 2020.

⁴ Gmina uzyskała na ten cel dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Oś priorytetowa 3. Gospodarka niskoemisyjna, Działanie 3.3 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym, Poddziałanie 4-3.3.4 Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym - konkurs dla beneficjentów realizujących przedsięwzięcie na terenie ZIT AW. Koszt całkowity zadania wyniósł: 6.958.687,92 zł, przy dofinansowaniu w kwocie 5.105.214,75 zł.

⁵ Gmina Czarny Bór w partnerstwie z Powiatem Wałbrzyskim oraz Gminami Stare Bogaczowice i Walim realizowała projekt pod nazwą: "Wykorzystanie OZE w obiektach użyteczności publicznej należących do Powiatu Wałbrzyskiego i gmin: Czarny Bór, Walim i Stare Bogaczowice" w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Zadanie pozwoliło na montaż instalacji fotowoltaicznych na budynkach użyteczności publicznej na świetlicach wiejskich w Jaczkowie, Borównie oraz budynku Urzędu Gminy. Całkowity koszt zadania na terenie Gminy Czarny Bór wyniósł ponad 445.800,00 przy dofinansowania na kwotę 354.231,72 zł.

⁶ Gmina Czarny Bór w październiku 2019 roku zakończyła budowę świetlicy wiejskiej w Grzędach. Na inwestycji została zamontowana pompa ciepła - koszt ok. 270.000,00 zł (środki własne gminy) oraz ogniwa fotowoltaiczne, których wartość całkowita to 144.000,00 zł przy dofinansowaniu z PROW 2014-2020 na poziomie ok. 90.000,00 zł.

Gmina Czarny Bór posiada dobrze rozwiniętą sieć wodociągową, która składa się z niezależnych systemów wodociągowych dla wsi: Czarny Bór i Borówno, Witków i Jaczków, Grzędy i Grzędy Górne. Przez teren gminy przebiega wodociąg magistralny relacji Marciszów - Wałbrzych, zaopatrujący wsie Witków i Jaczków oraz miasto Wałbrzych. Od 2017 roku zarządcą i właścicielem sieci jest Wałbrzyski Związek Wodociągów i Kanalizacji w Wałbrzychu (WZW i K). Na koniec 2021 roku na terenie gminy woda dostarczana była do gospodarstw domowych przez 46,0 km wodociągowej sieci magistralnej (przesyłowej) i rozdzielczej oraz 1.297 przyłączy wodociągowych. W system kanalizacji wyposażone są wsie Czarny Bór i częściowo Borówno. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie gminy wynosi 16,5 km, w tym 0,3261 km wybudowane zostało w 2021 roku, a liczba przyłączy- 338 sztuk, z których 4 wykonano w 2020 roku.

Inwestycje i działania 2021

Najważniejsze inwestycje i działania w zakresie ochrony środowiska i gospodarki komunalnej zrealizowane w 2021 roku obejmowały:

→ Gminny program wymiany pieców

Uruchomiony został gminny program wymiany pieców na nowe, ekologiczne źródła ciepła; z dotacji na łączną kwotę 150 000 zł skorzystało 25 gospodarstw domowych z terenu gminy. W toku realizacji programu „Wymiana dotychczasowych wysokoemisyjnych źródeł ciepła w domach jednorodzinnych i mieszkaniach w domach wielorodzinnych, na obszarze Gminy Czarny Bór, w ramach naboru złożonych zostało 78 wniosków z czego 42 otrzymała dofinansowanie na łączną kwotę 1 052 000 zł;

→ Wymiana systemu ogrzewania

Wymiana systemu ogrzewania na gazowe w budynku komunalnym; wartość zadania 87 819 zł.

→ Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych

Wykonanie dokumentacji projektowo-kosztorysowej dla zadania Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych w Czarnym Borze; wartość zadania: 17 719,12 zł.

→ Zagospodarowanie terenu użyteczności publicznej - zakup i montaż lamp oświetleniowych w Jaczkowie i Grzędach Górnych

W ramach tego zadania zakupiono 2 lampy oświetleniowe solarne typu Hybryda, które zamontowano w Jaczkowie, na dz. nr 214/3, oraz 2 lampy oświetleniowe solarne typu Hybryda, które zamontowano w

Grzędach Górnych, na dz. nr 101. Wartość zadania: 22.279,00 zł dla Jaczkowa, 17.719,12 zł dla Grzęd Górnych.

→ **Zakup kosiarki wysięgnikowej**

Zakup osprzętu niezbędnego do realizacji zadań komunalnych na terenie gminy. Wartość zadania: 55.350,00 zł.

→ **Gospodarka odpadami**

W 2021 roku odbiorcą odpadów komunalnych od mieszkańców Gminy Czarny Bór był Sanikom Sp. z o.o. z Lubawki. Wykonawca został wybrany na drodze przetargu nieograniczonego. W postępowaniu wzięły udział 3 podmioty. Sanikom Sp. z o.o. przedłożyła najkorzystniejszą ofertę. Umowa opiewała na kwotę blisko 590.000,00 zł. W 2021 roku Mieszkańcy mogli zgłaszać wszelkie nieprawidłowości związane z technicznym odbiorem odpadów – brakiem worków do segregacji, nieopróżnianiem kosza, pomijaniem posesji lub innymi. Na stronach internetowych gminy, w Zakładce Odpady Komunalne – Gospodarka Odpadami, udostępnione zostały zasady segregacji i harmonogramy odbioru. Szczegółowe informacje dotyczące gospodarki przedstawione zostały w Załączniku 4 do Raportu.

Tabela 13. Informacja nt. dochodów i kosztów w zakresie gospodarki odpadami w 2021 roku.

Lp.	Nazwa	Kwota [zł]
1.	Wartość zrealizowanych dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	1.121.524,09
2.	Wartość wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	1.385.455,15
	w tym na koszty:	
a)	odbierania, transportu, zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych	1.288.403,24
b)	tworzenia i utrzymania punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych	20.664,00
c)	obsługi administracyjnej systemu	76.387,91
d)	edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi	0,00
e)	wyposażenia nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym	0,00
f)	utworzenia i utrzymania punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami	0,00
g)	usunięcia odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach	0,00
3.	Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym	0,00

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Pozostałe działania w zakresie ochrony środowiska i edukacji ekologicznej zrealizowane w 2021 roku:

→ **"Czyste Powietrze"**

Utworzono i uruchomiono gminny punkt konsultacyjno-informacyjny programu "Czyste Powietrze" (<https://www.czarny-bor.pl/aktualnosci/42/news/59/entry/1228/ewidencja-zbiornikow-bezodplywowych-2020-r>)

→ **Obchody Dnia Ziemi**

Sadzenie 300 drzew na stadionie z okazji obchodów Dnia Ziemi.

Na **ochronę środowiska i gospodarkę komunalną** wydatkowano w 2021 roku kwotę 2.619.232,81 zł. Na utrzymanie zieleni gminnej wydatkowano kwotę 13.982,66 zł (69,61% planu). W ramach tej kwoty zakupiono kwiaty wraz z materiałem niezbędnym do obsadzenia skwerów i rabat na terenie gminy. Wydatki związane z realizacją programu *Czyste Powietrze* wyniosły 17.669,19 zł. Wydatki na ten program finansowane są ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zgodnie z Porozumieniem zawartym z WFOŚiGW we Wrocławiu. Wysokość dofinansowania jakie gmina otrzymała w 2021 r. opiewa na kwotę 9.675,00 zł, pozostała część dofinansowania została wypłacona w 2022 r. w formie refundacji poniesionych wydatków. Oświetlenie ulic, dróg i placów kosztowało budżet gminy 385.292,71 zł (92,51% kwoty planowanej), w tym m.in.: 222.458,37 zł na zakup energii elektrycznej,

OCHRONA ŚRODOWISKA
I GOSPODARKA
KOMUNALNA:

2.619.232,8zł

96.137,34 zł na zakup usług eksploatacyjnych, 58.302,00 zł na zakup usług remontowych. W planowanym budżecie gminy pierwotnie zabezpieczono środki na wkład własny do projektu polegającego na usuwaniu azbestu z nieruchomości położonych na terenie gminy. Na to zadanie gmina ubiegała się o dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu. Jednakże wskutek braku dofinansowania, odstąpiono od realizacji tego zadania. Tym samym wydatki na ten cel nie wystąpiły. W ramach pozostałej działalności wydatkowano 531.412,71 zł, tj. 90,95% kwoty planowanej. Na wyżej wymienioną kwotę składają się m.in. następujące wydatki:

- 402.174,33 zł - wynagrodzenia i pochodne pracowników fizycznych oraz pracowników zatrudnionych w ramach robót publicznych;
- 67.319,99 zł - zakup materiałów i wyposażenia,
- 5.519,80 zł - zakup usług remontowych,
- 9.040,93 zł - badania lekarskie i świadczenia w ramach BHP dla pracowników,
- 4.190,70 zł - wartość wykonanych prac przez dłużników odpracowujących zadłużenie,
- 13.833,92 zł - odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych,
- 1.002,87 zł - wydatki poniesione w ramach funduszu sołeckiego,
- 15.700,40 zł - wydatki związane z opieką nad zwierzętami bezdomnymi oraz zbiórką i przekazaniem do utylizacji padłej zwierzyny.

Na wydatki inwestycyjne zaplanowano 292.830,00 zł. Z kwoty tej wydano do końca roku 285.420,39 zł, co stanowi 97,47% planu. Kwota wydatków wykonanych obejmuje wydatki dokonane w ramach funduszu sołeckiego w wysokości 39.279,00 zł.

Realizacja programów

→ Plan gospodarki niskoemisyjnej na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 r. dla Gminy Czarny Bór z uwzględnieniem zapisów części wspólnej Planu dla Aglomeracji Wałbrzyskiej

Cele strategiczne PGN na lata 2014-2020 z perspektywą do 2030 roku dla gminy Czarny Bór uwzględniają zapisy określone w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.: redukcję emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych oraz redukcję zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także poprawę jakości powietrza zgodnie z Programem ochrony powietrza dla stref województwa dolnośląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy substancji w powietrzu, a w szczególności dla strefy dolnośląskiej.

→ Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032

Celem Programu jest bezpieczne usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z obszaru Gminy Czarny Bór. Środki finansowe w drodze Konkursu związanego z realizacją gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest przydziela Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej we Wrocławiu.

13.01.2021 Wójt Gminy Czarny Bór ogłosił nabór wniosków o dofinansowanie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór. Każdy właściciel nieruchomości, zainteresowany pozbyciem się azbestu z terenu swojej nieruchomości mógł złożyć stosowny wniosek do 28 lutego 2021 r.

Tabela 14. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2021 roku.

Lp.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka	2021
1.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy przed rozpoczęciem realizacji Programu	Mg/m2/rok	1311
2.	Ilość wyrobów zawierających azbest w przeliczeniu na m2 powierzchni gminy w latach 2014-2032	Mg/m2/rok	60000
3.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinventaryzowanej w latach realizacji Programu	%	35

Lp.	Wskaźnik monitoringu	Jednostka	2021
4.	Procentowa ilość usuniętych odpadów zawierających azbest w stosunku do ilości zinwentaryzowanej w latach realizacji Programu	%	35
5.	Nakłady ogółem poniesione na usunięcie odpadów zawierających azbest	PLN/rok	0
6.	Wysokość dofinansowania udzielona przez gminę	PLN/rok	0
7.	Ilość zlikwidowanych dzikich składowisk odpadów zawierających azbest i koszty ich likwidacji	szt./Mg/m2/rok PLN/rok	0

→ Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku

Cele Programu to zapobieganie bezdomności zwierząt, w szczególności psów i kotów, na terenie Gminy Czarny Bór oraz opieka nad zwierzętami bezdomnymi, ograniczanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez sterylizację i kastrację zwierząt, sprawowanie opieki nad kotami wolno żyjącymi, w tym ich dokarmianie, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt, odławianie bezdomnych zwierząt, zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt oraz edukacja mieszkańców Gminy w zakresie opieki nad zwierzętami poprzez promowanie prawidłowych postaw i zachowań człowieka w stosunku do zwierząt. Realizatorem Programu jest Gmina Czarny Bór we współpracy ze: schroniskiem dla zwierząt i lekarzem weterynarii / zakładem leczniczym dla zwierząt, z którymi została zawarta umowa, organizacjami społecznymi, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, Rewirem Dzielnicy Policji oraz Ochotniczymi Strażami Pożarnymi z terenu Gminy, a także Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Wałbrzychu. Środki finansowe wydatkowane zostały poprzez zlecenie usług i dostaw, zgodnie z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych.

Tabela 15. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Lp.	Nazwa	2021
1.	liczba odłowionych zwierząt	3
2.	liczba zwierząt, którym zapewniono miejsce w schronisku	3
3.	liczba zwierząt wysterylizowanych/wykastrowanych w schronisku	3
4.	liczba usypionych ślepych miotów	0
5.	liczba zwierząt, którym udzielono opieki weterynaryjnej w przypadku zdarzeń drogowych	5
6.	liczba zwierząt gospodarskich, którym zapewniono miejsce	0

Lp.	Rodzaj działania	Plan wydatków [zł]	Wykonanie wydatków [zł]
1.	odławianie, zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku, obowiązkową sterylizację lub kastrację w schronisku	33.300,00	13.284,00
2.	opieka nad wolno żyjącymi kotami, w tym ich dokarmianie	600,00	0,00
3.	usypianie ślepych miotów	600,00	0,00
4.	opieka weterynaryjna w przypadkach zdarzeń drogowych	6.000,00	1.250,00
5.	zapewnienie miejsc dla zwierząt gospodarskich	1.000,00	0,00
	OGÓŁEM:	41.500,00	14.534,00

GINA CZARNY BÓR DLA MIESZKAŃCÓW

3.2. OŚWIATA I WYCHOWANIE

Jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w zakresie oświaty i wychowania na terenie Gminy Czarny Bór jest Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze (ul. Sportowa 44), w którego skład wchodzi:

- Gminne Przedszkole Samorządowe MELAFIREK (ul. Skalników 5a),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze (ul. Główna 19),
- Szkoła Podstawowa w Czarnym Borze – Filia w Witkowie (Witków 89).

W 2021 roku do Gminnego Przedszkola Samorządowego „Melafirek” w Czarnym Borze uczęszczało 146 dzieci, a do oddziału przedszkolnego przy szkole podstawowej w Witkowie – 24 dzieci. W 18. W Szkole Podstawowej w Czarnym Borze naukę pobierało 427 dzieci. Udział uczniów dojeżdżających do szkoły organizowanym przez gminę środkiem transportu publicznego wyniósł 52,0%.

Średnie wyniki egzaminu ósmoklasisty osiągnięte w Gminie Czarny Bór w 2020 roku prezentowały się następująco:

Tabela 16. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku (stan na 31.07.2021).

Gmina - nazwa	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie standardowe (%)	mediana (%)	modalna (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie standardowe (%)	mediana (%)	modalna (%)	liczba zdających	wynik średni (%)	odchylenie standardowe (%)	mediana (%)	modalna (%)
Czarny Bór	46	53	16	55	33	46	42	26	30	20	46	54	29	48	27

Źródło: Okręgowa Komisja Egzaminacyjna we Wrocławiu.

Inwestycje i działania 2021

Wydatki na zadania związane z oświatą i wychowaniem zostały zaplanowane w 2021 r. na kwotę 7.202.306,13 zł, z której do końca roku wydano 6.803.001,56 zł (94,46%). Część oświatowa subwencji ogólnej dla gminy przekazana w 2021 roku wyniosła 5.277.401 zł. Z budżetu państwa gmina otrzymała także dotację celową na dofinansowanie funkcjonowania przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w wysokości 171.136,15 zł oraz dotację w ramach zadań zleconych na sfinansowanie zakupu podręczników dla uczniów uczęszczających do jednostek oświatowych na terenie gminy w wysokości 58.642,13 zł.

Ponadto Gminny Zespół Szkolno-Przedszkolny w ramach realizowanego projektu *Szkoła Przyszłości* uzyskał na ten cel dotację w kwocie 30.403,84 zł (w tym: 29.748,51 zł ze środków UE i 655,33 zł z budżetu państwa). Tym samym patrząc globalnie i porównując wysokość środków zewnętrznych (5.537.583,12 zł) do łącznej kwoty wydatków poniesionych na oświatę i wychowanie (6.803.001,56 zł) należy zauważyć, że gmina dopłaciła z własnych środków do zadań oświatowych 1.265.418,44 zł.

Ogólne wydatki bieżące na utrzymanie oświaty w 2021 roku wyniosły 6.803.001,56 zł, co stanowi 94% kwoty planowanej. Z powyższej kwoty: 5.238.672,80 zł wydatkowano na wynagrodzenia i pochodne pracowników jednostek oświatowych, 1.238.010,19 zł na wydatki bieżące związane z prowadzoną działalnością, 233.674,49 zł na świadczenia na rzecz osób fizycznych, 30.403,84 zł na realizację projektów dofinansowanych ze środków UE i budżetu państwa oraz 60.857,60 zł – w formie dotacji dla innych jednostek samorządu terytorialnego, jako partycypację w kosztach organizacji zajęć katechezy różnych wyznań oraz jako zwrot kosztów pobytu w przedszkolach na terenie innych gmin dzieci z terenu gminy Czarny Bór.

Wg poszczególnych typów szkół wydatkowano na oświatę następujące kwoty:

- szkoły podstawowe (rozdział 80101) • 4.532.191,92 zł (97,09% planu),
- oddziały przedszkolne (rozdział 80103) • 194.972,23 zł (98,67% planu),
- przedszkola (rozdział 80104) • 1.505.902,62 zł (98,74% planu),
- kształcenie specjalne (rozdział 80149) • 9.940,64 zł (54,32% planu),
- kształcenie specjalne (rozdział 80150) • 210.439,88 zł (49,46% planu).
-

Ponadto w ramach zadań oświatowych wydano:

- 220.309,00 zł - na dowożenie dzieci do szkół,
- 7.351,50 zł - na doszkalać nauczycieli,
- 58.642,13 zł - na zakup podręczników dla uczniów,
- 61.399,00 zł - na fundusz socjalny emerytowanych pracowników jednostek oświatowych z terenu gminy,
- 1.382,64 zł - na partycypację w kosztach organizacji przez inne gminy, zajęć katechezy wyznań innych niż rzymsko-katolickie, dla dzieci z terenu gminy Czarny Bór, uczęszczających na ww. zajęcia na terenie innych gmin,
- 470,00 zł - na zatrudnienie członków komisji powołanej w celu przeprowadzenia egzaminu uprawniającego do awansu zawodowego dla nauczycieli z terenu gminy,

OŚWIATA I
WYCHOWANIE:
6.803.001,56 zł
EDUKACYJNA OPIKA
WYCHOWAWCZA:
50.893,47 zł

W kwocie wykonanych wydatków mieszczą się wydatki w kwocie 30.403,84 zł na realizację projektu *Szkoła Przyszłości*, sfinansowanego ze środków UE i budżetu państwa.

W 2021 roku zrealizowano także 5 zadań związanych z remontami w Gminnym Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Czarnym Borze:

1. Remont czapy kominowej i uszkodzonego zawiasu okna w budynku Oddziału Przedszkolnego w Witkowie, Witków 89 – 1.200,00 zł,
2. Konserwacja kotłów gazowych w budynkach GZSZP na ul. Sportowej 44 – 1.860,74 zł,
3. Konserwacja systemu oddymiania w budynku Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Czarnym Borze – 738,00 zł,
4. Remont instalacji elektrycznej w budynku Przedszkola, ul. Skalników 5a – 9.840,00 zł,
5. Remont i naprawa systemu monitoringu wizyjnego w budynku Szkoły Podstawowej ul. Sportowa 44 – 10.455,00 zł

Których łączny koszt wyniósł 24.093,74 zł.

W ramach **edukacyjnej opieki** wychowawczej na przyznanie pomocy finansowej dla uczniów zaplanowano kwotę 73.877,00 zł. W trakcie roku gmina otrzymała dotację na dofinansowanie świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym w wysokości 31.634,77 zł. W ramach otrzymanej dotacji i środków własnych wypłacono stypendia socjalne dla 31 uczniów na kwotę 39.543,47 zł, co stanowi 53,53% kwoty planowanej. Niskie wykonanie planu spowodowane było brakiem zainteresowania ze strony mieszkańców gminy tą formą dofinansowania. Ponadto na łączną kwotę 11.350,00 zł wypłacono stypendia za wysokie wyniki w nauce oraz za osiągnięcia sportowe (rozdział 85416), w tym za I półrocze roku szkolnego 2020/2021 – 4.400,00 zł, oraz 6.950,00 zł za II półrocze.

3.3. KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO

Instytucją prowadzącą działalność w zakresie kultury na terenie gminy jest samodzielna samorządowa instytucja kultury **Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze** (ul. Sportowa 43). Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze jako samodzielna samorządowa instytucja kultury funkcjonuje od 1 stycznia 2017 roku. Powołana została Uchwałą Rady Gminy Nr XXXIV/125/2016 w sprawie połączenia samorządowych instytucji kultury i utworzenia instytucji Biblioteka + Centrum Kultury w Czarnym Borze. Siedziba Biblioteki + Centrum Kultury mieści się w Czarnym Borze przy ul. Sportowej 43, a terenem działania jest obszar gminy Czarny Bór. Szczegółowy zakres działania jednostki określa statut, będący załącznikiem do powyższej Uchwały.

W strukturze Centrum Biblioteczno-Kulturalnego znajdują się:

1. Biblioteka Publiczna w Czarnym Borze
2. Centrum Kultury w Czarnym Borze, w ramach którego działają świetlice wiejskie w Czarnym Borze, Borównie, Jaczkowie, Witkowie oraz Grzędach.

W placówce głównej w Czarnym Borze znajdują się: sala biblioteczna, pracownia komputerowa, biblioteczny kącik malucha, sala zabaw, sala widowiskowa wyposażona w sprzęt sceniczny oraz multimedialny, a także 2 pracownie warsztatowo-szkoleniowe. W okresie letnim funkcjonuje „Letnia czytelnia”, wyposażona w 25 leżaków, umożliwiającą korzystanie z usług placówki na świeżym powietrzu. Budynek Biblioteki + Centrum Kultury w Czarnym Borze jest przystosowany do obsługi osób niepełnosprawnych. W budynku biblioteki mieści się również biblioteka szkolna Gminnego Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Czarnym Borze.

Inwestycje i działania 2021

Na zadania z zakresu kultury w 2021 r. łącznie zaplanowano na wydatki w kwocie 1.007.400,00 zł, w tym: na wydatki bieżące - 938.400 zł i wydatki majątkowe: 69.000 zł. Łączne wykonanie wydatków na koniec 2021 roku wyniosło: 943.346,68 zł (93,64%) z czego: wykonanie wydatków bieżących wyniosło: 924.852,98 zł (98,56%) a wydatków majątkowych: 18.493,70 zł (26,80%).

KULTURA I OCHRONA
DZIEDZICTWA
NARODOWEGO:

W budżecie zaplanowano wydatki bieżące w kwocie 33.400 zł na wydatki związane z utrzymaniem obiektów kulturalnych na terenie gminy, będących w zarządzie Urzędu Gminy, w tym zadania realizowane w ramach funduszu sołectkiego (17.000 zł). Do końca roku z powyższych kwot dokonano wydatków odpowiednio w wysokości: 19.852,98 zł (59,44%) i 16.978,10 zł (99,87%). Zabezpieczono także środki w kwocie 15.000 zł na dotacje dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność w zakresie upowszechniania kultury. Powyższą kwotę wydano w całości w formie dotacji celowej zgodnie z przeznaczeniem. Na bieżącą działalność Biblioteki+ Centrum Kultury zaplanowano w budżecie kwotę 820.000 zł, w formie dotacji podmiotowej. Z kwoty tej sfinansowano wydatki m.in. na: wynagrodzenia i pochodne oraz bieżące utrzymanie świetlic wiejskich i biblioteki.

→ **Kontynuacja remontu Kaplicy Św. Anny w Witkowie prace konserwatorsko-restauratorskie ołtarza (II etap)**

W ramach Gminnego Programu Ochrony Zabytków w 2021 roku przekazano kolejne środki finansowe na remonty gminnych zabytków. Przekazano dotację na dofinansowanie prac konserwatorsko-restauratorskich⁷, które objęły ołtarz w Kaplicy Św. Anny w Witkowie. Wartość dofinansowania wyniosła 20.000,00 zł. To kolejna transza pomocy ze strony Gminy na prace, które prowadzone są sukcesywnie w świątyni od kilku lat.

Ponadto, w 2021 roku gmina otrzymała dotację w wysokości 50.000,00 zł na remont wnętrza kościoła parafialnego pw. Największego Serca Pana Jezusa w Czarnym Borze.

20.000,00 zł

→ **Remont wnętrza kościoła w Czarnym Borze**

50.000 zł przekazano w formie dotacji dla Parafii w Czarnym Borze, z przeznaczeniem na dofinansowanie remontu wnętrza Kościoła w Czarnym Borze.

50.000,00 zł

→ **Zmiana sposobu ogrzewania w świetlicy wiejskiej w Jaczkowie - odnowa dolnośląskiej wsi**

W 2021 r. opracowano dokumentację projektową. Zadanie zaplanowane do realizacji w kolejnych latach. Wartość zadania: 5.000,00 zł.

→ **Wypożyczenie świetlicy wiejskiej „Nad Grzędzkim Potokiem”**

W ramach tego zadania zakupiono do świetlicy w Grzędach wyposażenie gastronomiczne, świetlicowe, komputerowe, nagłośnieniowe. Na realizację tego zadania Gmina pozyskała dofinansowanie ze środków UE w ramach PROW. Wydatki w 2021 r. stanowiły końcowe płatności. Zadanie zakończone i rozliczone. Otrzymano refundację z UMWD z tyt. części poniesionych wydatków. Wartość zadania: 13.493,70 zł.

⁷ Realizacja na podstawie Uchwały Nr XXIV/125/2020 w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Czarny Bór w roku 2020 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku ujętym w Gminnej Ewidencji Zabytków dla Gminy Czarny Bór.

Działalność Biblioteki+ Centrum Kultury w Czarnym Borze

W 2020 roku księgozbiór Biblioteki obejmował ponad 15,0 tysięcy woluminów, tj. o 595 więcej niż w 2019 roku. Na zakup nowych pozycji wydawniczych wydawkowano 12.486 zł oraz 514,00 zł na audiobooki. Ze względu na panującą sytuację epidemiczną, liczba czytelników, w porównaniu do roku ubiegłego, zmniejszyła się o 14,5% i wynosiła 801 osób. Liczba odwiedzin w Bibliotece wyniosła jednak ponad 13,2 tysięcy, a liczba wypożyczeń ponad 14,0 tysięcy. Najliczniejszą grupę czytelników, blisko 50% stanowią dzieci i młodzież ucząca się, pozostałą grupę dzieci przedszkolne i dorośli, zarówno emeryci jak i społeczność pracująca w różnych branżach. Wysoki wskaźnik czytelnictwa jest efektem właściwie dokonywanych zakupów nowości czytelniczych, wsłuchiwanie się w potrzeby czytelników, ich zainteresowania, a także ciekawa oferta promocji czytelnictwa i zakres świadczonych usług.

Tabela 17. Działalność Biblioteki w Czarnym Borze w 2021 roku.

Lp. KSIĘGOZBIÓR			2021
1.	Liczba wypożyczeń	ogółem	15 368
		w tym księgozbiór	14 548
2.	Stan księgozbioru	w dniu 31.12.2020 r.	15 257
		w dniu 31.12.2021 r.	15 068
3.	Kwota wydatkowana na zakup książek	ogółem	10.125,00 zł
Lp. CZYTELNICTWO (stan na 31.12.)			2021
1.	Liczba czytelników		801
2.	Liczba osób korzystających z komputerów		120
3.	Liczba użytkowników		890
4.	Udostępnianie na zewnątrz		
	Liczba odwiedzin		13 958
	Liczba wypożyczeń	Książki	14 289
		Audiobooki	40
		Czasopisma nieoprawione	440
		Wypożyczenia ogółem	14 729
5.	Udostępnianie prezencyjne		
	Liczba odwiedzin		440
	Liczba wypożyczeń	Książki	259
		Audiobooki	0
		Czasopisma nieoprawione	434
		Wypożyczenia ogółem	639

Źródło: Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze.

Stan czytelnictwa utrzymuje się na ubiegłorocznym poziomie.

Wzrost obserwuje się w grupie wiekowej 25-44 lat, użytkownicy mają sprecyzowane preferencje, dokonują świadomych wyborów, najczęściej wypożyczane są powieści obyczajowe, sensacja oraz kryminały.

Najbardziej sprawdzoną formą dotarcia do czytelnika okazał się profil biblioteki na Facebooku, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje o wszystkich działaniach podejmowanych przez bibliotekę, o nowościach wydawniczych i zmieniających się warunkach udostępniania.

Nieco niższa niż w latach ubiegłych jest frekwencja wśród dzieci i młodzieży. Jest to pokłosie pandemii Covid 19 i nauki zdalnej, która skutkowała czasowym brakiem zajęć stacjonarnych w szkole. Niewielki spadek wypożyczeń nastąpił także wśród osób starszych – część z nich obawia się zakażenia koronawirusem, kilku stałych i aktywnych czytelników niestety zmarło.

Szczegółowy wykaz wydarzeń kulturalnych zawarty został w tabeli poniżej:

Tabela 18. Wykaz imprez i wydarzeń kulturalnych zrealizowanych w 2021 roku dla których Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze była organizatorem lub współorganizatorem.

Miesiąc	Nazwa
Styczeń	– Wizyta Jozsko Brody z zespołem w ramach projektu "Zagłębie Kultury na Dolnym Śląsku"; – Dzień Babci i Dziadka - online; – Organizacja 29 Finału WOŚP – ze względu na pandemię. Finał miał charakter licytacji telefonicznych, za pomocą aukcji Allegro. Wszystkie działania artystyczne były transmitowane online, w każdym sołectwie prowadzone były kiermasze i zbiórki na świeżym powietrzu;
Luty	– Randka (w ciemno) z książką i walentynkowa sesja fotograficzna; – Dzień kota – konkurs on-line;
Marzec	– X Gminny Dzień Kobiet -ze względu na pandemię zorganizowano w bibliotece pałacową scenierię; aby każda kobieta poczuła się jak Księżniczka. Były również kwiaty i sesja zdjęciowa;
Kwiecień	– Konkurs na Najpiękniejszą Palmę Wielkanocną; – Wizyta Jozsko Brody w B+CK; – Międzynarodowy Dzień Książki dla Dzieci- konkurs plastyczny; – Dzień Czekolady- online; – Udział w akcji #KsiążkaOdSerca – zbiórka książek dla Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze; – Tydzień Książki i Tydzień Ziemi- do każdego wypożyczenia sadzonka drzewka gratis; – Dzień Ziemi online- quizy i zagadki; – Światowy Dzień Książki – film i zaproszenia do biblioteki;
Maj	– Dzień Flagi – kotyliony i flagi dla mieszkańców; – Dzień Bibliotekarza i Pracownika Kultury; – Tydzień Bibliotek – aleja cytatów, zajęcia biblioteczne dla grup przedszkolnych; – Konkurs recytatorski „Pegazik w Chmurze”; – Wznowienie działalności świetlic wiejskich; – Warsztaty mydełkowe z okazji Dnia Matki; – Przygotowanie filmu do konkursu Place Zabaw NIVEA; – Wznowienie działalności grupy teatralnej; – Ogłoszenie konkursu na maskotkę promującą Gminę Czarny Bór; – B+CK zakwalifikowała się do Programu Rozwoju Bibliotek;
Czerwiec	– Gminny Dzień Dziecka – zorganizowany jednocześnie we wszystkich sołectwach; – Wznowienie zajęć tanecznych i Warsztatów Einsteina; – Wianki świętojańskie - warsztaty rękodzielnicze; – Wykłady dla UTW; – Dyskusyjny Klub Książki – pierwsze oficjalne spotkanie; – " Sąsiedzkie śniadanie na trawie" – grant "Działaj Lokalnie 2021" finansowanego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności realizowanego przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce i ODL Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne "Granica";
Lipiec	– Organizacja zajęć wakacyjnych dla dzieci w B+CK i na wszystkich świetlicach; – Wykład dla UTW;
Sierpień	– Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki; – Współorganizacja XVI Festynu Sportu „Szukamy następców naszych olimpijczyków”; – Warsztaty recyklingowe Ekolandia.edu w ramach projektu Dolnośląskie Małe Granty; – Wakacyjne, czarnoborskie TV SHOW; – Wycieczki seniorów w ramach projektu „Sąsiedzkie śniadanie na trawie” do Piotra Piwowarczyka Blueberry Krzeszów i Sylwestra Wańczyka Wańczykówka;
Wrzesień	– Wycieczka seniorów do Unistawia Śl. do plantacji „Lawendowe Sudety”; – Gminne Dożynki i XVII edycji Dolnośląskiego Święta Pieroga; – Herbatka u Dulskich, czyli NARODOWE CZYTANIE 2021; – Spotkanie DKK; – Dzień Przedszkolaka – odwiedziny animatorów B+CK w przedszkolach; – Wyjazd studyjno-warsztatowy do Bukówki – UTW, Atrakcyjni i Klub Seniora; – Dzień Głośnego czytania – filmik; – Spotkanie autorskie z pisarką, Jolantą Marią Kaletą, autorką wielu znanych powieści historycznych związanych z Dolnym Śląskiem.;
Październik	– Puchar Polski w Biathlonie na nartorolkach Celuj w Igrzyska Wojewódzkie Mistrzostwa Młodzików; – Teatr” I Morele Bęc” występ na Przeglądzie Teatrów Dziecięcych w Czechach; – Spotkanie DKK; – Gminne Obchody Dnia Seniora koncert Jacka Kavalca; – II Czarnoborska Noc Bibliotek; – Inauguracja 5-go roku czarnoborskiego Uniwersytetu III Wieku. – Udział Studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku z Czarnego Boru w projekcie Dolnośląskiej Federacja Uniwersytetów Trzeciego Wieku „Dolnośląski e-senior”; – VI Półmaraton górski "Z flagą na Trójgarbie”; – Wyjazd studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku do Teatru im. Norwida w Jeleniej Górze; – „W dynię wdrążeni” – warsztaty dyniowe i zakończenie projektu „SĄSIEDZKIE ŚNIADANIE NA TRAWIE”

Miesiąc	Nazwa
Listopad	– Warsztaty z tworzenia kotylionów w barwach narodowych – Koło Gospodyń Wiejskich;
	– Narodowe Święto Niepodległości – uroczysta akademicka;
	– Dzień postaci z bajek;
	– Rozpoczęcie cyklu zajęć z elementami fizjoterapii dla studentów UTW;
	– Rozstrzygnięcie konkursu na projekt maskotki „MELAFIREK”;
	– Spotkanie DKK;
	– Bal Seniora w Czarnoborskim Uniwersytecie III Wieku;
	– Światowy Dzień Pluszowego Misia - zajęcia w bibliotece;
Grudzień	– Wykład UTW;
	– Spotkanie autorskie dla dzieci z Panem Poetą- pisarzem, pedagogiem i animatorem;
	– Filmik mikołajkowy;
	– Mikołaj oraz uroczyste zapalenie lampek na choince;
	– Warsztaty biblioteczne dla młodzieży „Zawodowe Selfie”;
	– Wyjazd KGW na Jarmark Bożonarodzeniowy do Łomnicy;
	– Rodzinne warsztaty bożonarodzeniowe;
	– Wigilia studentów UTW;
	– Udział KGW w prezentacji stołów i potraw wigilijnych w Legnicy;
	– Promocja nowej płyty zespołu Janicki - koncert;
	– Spotkanie DKK;

Źródło: Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze.

3.4. TURYSTYKA, SPORT I REKREACJA

Walory turystyczne i rekreacyjne gminy Czarny Bór są uwarunkowane zasobami przyrodniczymi i krajobrazowymi, dziedzictwem kulturowym i przygranicznym położeniem. Na terenie gminy istnieją dogodne warunki do rozwoju turystyki krajoznawczej i pobytowej, w tym weekendowej. Tradycje sportowe oraz długi okres zalegania pokrywy śnieżnej predestynuje gminę do uprawiania sportów zimowych, zwłaszcza narciarstwa biegowego. Góryste obszary oraz rozwinięta sieć dróg stwarza także dobre warunki do uprawiania turystyki pieszej i rowerowej. Jedną z największych atrakcji turystycznych w gminie, jak i najbliższej okolicy, stanowi otwarta w 2018 roku wieża widokowa na Trójgarbie- najwyższy tego typu obiekt na Pogórzu Sudeckim (wys. 27,5 m).

Inwestycje i działania 2021

Na działalność z zakresu kultury fizycznej i sportu zaplanowano w budżecie gminy na 2021 r. 1.079.368,74 zł, z tego na działalność bieżącą 341.527,74 zł i działalność inwestycyjną 737.841,00 zł. Łączna kwota wykonania wydatków w tym dziale opiewa na kwotę: 840.317,13 zł z czego wydatki bieżące wykonano do kwoty: 303.187,93 zł (88,77%) a wydatki majątkowe do kwoty: 537.129,20 zł (72,80% kwoty planowanej). W roku 2021 wydatkowano:

- 47.426,73 zł (78,05%) na bieżące utrzymanie obiektów sportowych,
- 197.000 zł (100% planu), w ramach realizacji zadań w zakresie kultury fizycznej i sportu, w tym: 167.000 zł w formie dotacji dla stowarzyszeń prowadzących na terenie gminy działalność sportową, 30.000 zł na stypendia sportowe dla zawodników z terenu gminy osiągających wysokie wyniki sportowe,
- 58.761,20 zł (70,15%) na wydatki bieżące, w tym: 55.071,20 zł - w ramach funduszu sołeckiego oraz 3.690,00 zł - na wydatki związane z bieżącym utrzymaniem placów zabaw, siłowni zewnętrznych i innych terenów rekreacyjnych na terenie gminy.

W ramach działalności inwestycyjnej w zaplanowano wydatki w kwocie 737.841 zł, na realizację 4 zadań inwestycyjnych, w tym 2 w ramach funduszu sołeckiego. Z powyższej kwoty do końca roku wydano 537.129,20 zł co stanowi 72,80% kwoty planowanej. Zadania inwestycyjne zrealizowane w 2021 roku to m.in.:

→ Przebudowa strzelnicy i uruchomienie systemu sztucznego naśnieżania w Czarnym Borze

KULTURA FIZYCZNA:

840.317,13 zł

TURYSTYKA:

264,48 zł

Wartość robót budowlanych na przebudowę strzelnicy to 374.900,00 zł środki pochodzą z Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Pozostałe prace na strzelnicy (wymiana tarcz, oświetlenia i zadaszenie) zostały sfinansowane przez Polski Związek Biathlonu.

→ Dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu

136.500,00 zł

Tabela 19. Wykaz przekazanych dotacji dla jednostek sektora dla jednostek spoza sektora finansów w 2021 roku.

Lp.	Nazwa podmiotu dotowanego (przeznaczenie/cel)	Rodzaj dotacji	Kwota w zł
Kultura fizyczna			136.500,00
1.	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir” Czarny Bór		80.000,00
2.	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe Iskra Witków	dotacje	15.000,00
3.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik” Czarny Bór	celowe	12.000,00
4.	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Husaria” Grzędy	na zadania	12.000,00
5.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	z zakresu upowszechniania	15.000,00
6.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych „Aktywni” Wrocław	kultury fizycznej i sportu	2.500,00

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

→ Stypendia sportowe

W 2021 roku na stypendia sportowe dla zawodników z terenu gminy osiągających wysokie wyniki sportowe przekazano łączną kwotę 30.000,00 zł.

30.000,00 zł

→ Organizacja imprez sportowych i rekreacyjnych

VI Górski Półmaraton „Z flagą na Trójgarbie”. 23 października 2021 roku odbyła się szósta już edycja Półmaratonu Górskiego „Z flagą na Trójgarbie”. Pomysłodawcami i organizatorami półmaratonu są Gmina Czarny Bór i Gmina Stare Bogaczowice. Zawodnicy mieli do pokonania dwie trasy – krótszą 11 km i dłuższą 21 km, prowadzącą wokół i przez szczyt Trójgarbu.

3.5. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Inwestycje i działania 2021

W ramach wydatków na transport i łączność zaplanowano na 2021 r. 3.884.128,41 zł, z czego na wydatki bieżące: 604.575 zł, oraz na wydatki majątkowe 3.279.553,41 zł. W ramach działalności bieżącej poniesiono wydatki w kwocie 440.828,03 zł, tj. 72,92% planu, z czego:

- utrzymanie i sprzątanie wiat przystankowych - 14.718,21 zł
- zimowe utrzymanie dróg - 225.738,43 zł
- remonty i konserwacje dróg infrastruktury drogowej - 147.169,55 zł
- zakup i montaż znaków drogowych - 21.762,58 zł
- wydatki ponoszone w ramach funduszy sołeckich - 7.713,34 zł
- pozostałe wydatki - 23.725,92 zł.

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ:

440.828,03 zł

W 2021 roku zrealizowano następujące zadania inwestycyjne:

→ Przebudowa ulicy Wesołej w Czarnym Borze

Zakres inwestycji obejmował przebudowę nawierzchni jezdni; wykonanie chodnika i opaski, za łączną kwotę 892.523,67 zł.

→ Przebudowa ulicy Azaliowej w Czarnym Borze

Zadanie obejmowało przebudowę istniejącej nawierzchni gruntowo – żwirowej na nawierzchnię z kostki brukowej; przebudowę odwodnienia oraz obramowania jezdni krawężnikami. Zadanie zostało zrealizowane za kwotę 156.983,27 zł.

→ Przebudowa drogi gminnej dz. nr 177, 178 w Grzędach Górnych 0+000 – 0+110

Zakres rzeczowy zadania obejmował wykonanie nawierzchni bitumicznej, wykonanie odwodnienia, przepustów oraz zjazdów. Całkowity koszt realizacji wyniósł 159.898,77 zł.

→ Przebudowa drogi gminnej – dz. nr 318, 18 w Grzędach

Zakres robót obejmował wykonanie nawierzchni bitumicznej i wykonanie odwodnienia. Na realizację zadania w 2021 roku wydatkowano 9296.612,05 zł.

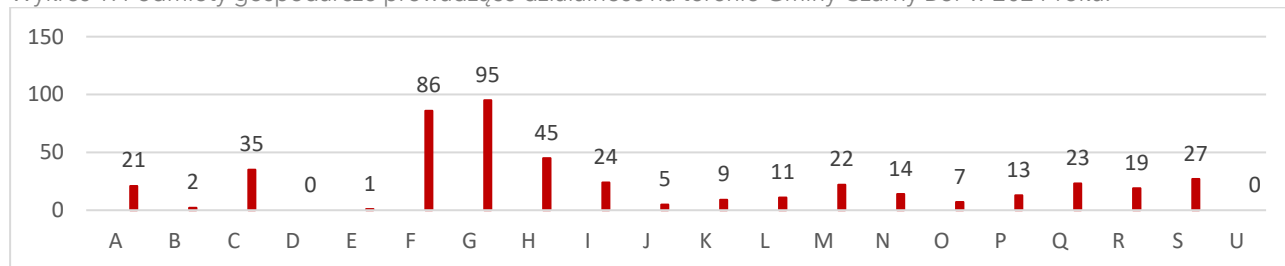
→ **Przebudowa drogi dojazdowej do gruntów rolnych – dz. nr 381, 191/3 w Jaczkowie**

Zakres rzeczowy: przebudowa drogi na odcinku o długości 0,616 km; przebudowa drogi na odcinku o długości: 77 m. Na realizację zadania uzyskano dofinansowanie od Samorządu Województwa Dolnośląskiego w ramach funduszu rekultywacji gruntów rolnych. Zadanie zakończone. Wartość zadań: 350.502,74 zł, 86.222,43 zł.

3.6. GOSPODARKA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W 2021 roku na terenie Gminy Czarny Bór działalność prowadziły 462 podmiotów wpisanych do rejestru REGON, tj. o 25 przedsiębiorców więcej niż w 2020 roku. Największa liczba przedsiębiorstw działała w zakresie handlu hurtowego, detalicznego i naprawy pojazdów (sekcja G: 96 podmiotów), budownictwa (sekcja F: 86) oraz transportu i gospodarki magazynowej (sekcja H: 45).

Wykres 1. Podmioty gospodarcze prowadzące działalność na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo
 Sekcja B – Górnictwo i wydobywanie
 Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe
 Sekcja D – Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
 Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
 Sekcja F – Budownictwo
 Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
 Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa
 Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
 Sekcja J – Informacja i komunikacja
 Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa

Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
 Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
 Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
 Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne
 Sekcja P – Edukacja
 Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna
 Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją
 Sekcja S – Pozostała działalność usługowa
 Sekcja T – Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby
 Sekcja U – Organizacje i zespoły eksterytorialne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS.

Inwestycje i działania 2021

Najważniejsze działania w zakresie rozwoju przedsiębiorczości i gospodarki zrealizowane w 2021 roku:

- **Aktywna współpraca z Polską Strefą Inwestycji**
 Dzięki temu działaniu Gmina Czarny Bór promuje tereny inwestycyjne leżące w gminie i działa na rzecz pozyskania inwestorów chętnych do podjęcia działalności gospodarczej na naszym obszarze.
- **Realizacja zadania „Budowa Strefy aktywności gospodarczej w Czarnym Borze”**
 Zadanie realizowane na bazie dokumentacji projektowej opracowanej w 2020 r. Ponadto projekt jest dofinansowany ze środków RPO WID 2014-2020. Kontynuacja tego zadania jest planowana na kolejne lata.
- **Kontynuacja udziału w projekcie ABC obsługi inwestora realizowanym przez Dolnośląską Agencję Współpracy Gospodarczej na lata 2019-2021**

Celem projektu jest opracowanie i wdrożenie procedur współpracy z inwestorem, rozwiązań ponoszących atrakcyjność inwestycyjną w JST, w tym przygotowanie, upowszechnianie, aktualizację

informacji o ofercie inwestycyjnej JST. Projekt jest współfinansowany przez UE ze środków EFS w ramach PO Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020. W projekcie udział biorą przedstawiciele Urzędu Gminy – rep. kadry kierowniczej – wójt Adam Górecki, pracownik merytoryczny – Sekretarz Pan Tomasz Gromala.

- Publikacja informacji na stronach internetowych gminy nt. szkoleń, konferencji i możliwości pozyskania dofinansowania przez przedsiębiorców z terenu gminy.

3.7. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Kierunki rozwoju przestrzennego Gminy Czarny Bór określa dokument **zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czarny Bór** przyjęty w dniu 27 sierpnia 2019 roku Uchwałą Nr XIII/69/2019 oraz XIII/68/2019 Rady Gminy Czarny Bór. W 2021 roku na terenie gminy obowiązywało 6 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (mpzp).

Tabela 20. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2021 roku.

Lp.	Wykaz obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego:	Powierzchnia [km²]	
1.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wsi Czarny Bór i Borówno	Uchwała Nr VII/19/2003 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 25 lutego 2003 r.	24,8961
2.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Witków o Jaczków	Uchwała Nr X/51/2007 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 22 listopada 2007 r.	23.013,3990
3.	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wsi Czarny Bór i Borówno – obszar „A”	Uchwała Nr X/44/2011 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 17 października 2011 r.	14.203,3584
4.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla wsi Witków	Uchwała Nr XIX/138/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	672,5986
5.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Jaczków	Uchwała Nr XXIX/139/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	1.268,7027
6.	Zmiana miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Witków i Jaczków	Uchwała Nr XXIX/140/2013 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 23 kwietnia 2013 r.	410,1246

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS i Urzędu Gminy Czarny Bór.

W dniu 29 października 2019 roku Rada Gminy Czarny Bór podjęła Uchwałę Nr XVI/80/2019 w sprawie przystąpienia do sporządzenia **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obszaru położonego w obrębie wsi Czarny Bór, gmina Czarny Bór**. Obszar objęty opracowaniem mpzp położony jest w rejonie drogi wojewódzkiej 367 oraz planowanej obwodnicy wsi Czarny Bór. Do planu przystąpiono ze względu na potrzebę zmian rolniczej przestrzeni produkcyjnej i terenów obsługi komunikacyjnej na tereny produkcji i usług. Projektowane zmiany są zgodne z ustaleniami studium i stanowią kolejną lokalizację terenów produkcyjnych w obszarze wsi Czarny Bór. Wyniki analizy zasadności przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz zgodność przewidywanych rozwiązań projektowych z ustaleniami studium wskazały na celowość opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W 2021 roku wydano 10 decyzji o warunkach zabudowy ogółem, w tym 9 dotyczących zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i 1 innej zabudowy. Wydano również 21 opinii na temat wstępnych projektów podziału nieruchomości oraz przeprowadzono 12 postępowań przetargowych.

3.8. GOSPODARKA MIESZKANIOWA

Mieszkaniowy zasób komunalny Gminy Czarny Bór w 2021 roku obejmował 134 mieszkania o powierzchni 5710,48 m². W 100% zarządzie Gminy Czarny Bór znajdowało się 12 budynków komunalnych o powierzchni 1975,78 m², z których 8 były w stanie średnim, a 4 w dobrym. Względem 2020 roku, mieszkaniowe zasoby komunalne Gminy, zwiększone zostały o 2 budynki komunalne, obejmujące 14 mieszkań o powierzchni 576,28 m². Gmina dysponowała także 12 lokalami socjalnymi o powierzchni 449,37 m². Pustostany obejmowały 4 lokale o powierzchni 157,58 m². W 2021 roku średnia stawka czynszu komunalnego wynosiła

4,73 zł/m²/miesiąc, minimalna 3,12 zł/m²/ miesiąc, a maksymalna 7,98 zł/m²/ miesiąc, natomiast czynszu socjalnego 1,30 zł/m²/ miesiąc.

Inwestycje i działania 2021

Na 2021 rok zaplanowano wydatki na łączną kwotę 929.158,76 zł, z której wydano 797.363,36 zł, tj. 85,82% planu. Z powyższych kwot na wydatki bieżące zaplanowano: 439.000 zł - wykonano: 384.825,48 zł (87,66%), i odpowiednio na wydatki majątkowe zaplanowano: 490.158,76 - wykonano 412.537,88 zł (84,16%). W ramach wydatków bieżących sfinansowano bieżące utrzymanie substancji mieszkaniowej będącej w zarządzie Urzędu Gminy w kwocie 348.148,59 zł, z czego:

GOSPODARKA MIESZKANIOWA:

797.363,36 zł

- 14.265,72 zł - wydatki na zakupy materiałów i wyposażenia,
- 22.462,85 zł - wydatki na zakup energii elektrycznej i wody,
- 5.561,28 zł - wydatki na zakup usług remontowych,
- 209.208,74 zł - wydatki na zakup usług pozostałych (w tym koszty zarządu nieruchomościami),
- 96.650,00 zł - opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Poniesiono także wydatki na bieżącą działalność związaną z gospodarowaniem gruntami i nieruchomościami, które wyniosły 24.842,79 zł. Kwota ta obejmuje m.in. usługi geodezyjne i sporządzanie operatów szacunkowych oraz dostęp do bazy ewidencji gruntów i budynków. Ponadto wydano w tym rozdziale 11.834,10 zł na wydatki związane z wycinką i wykonaniem cięć pielęgnacyjnych drzew rosnących na terenie nieruchomości gminnych i zakup nowych sadzonek drzew.

W ramach działalności inwestycyjnej zaplanowano nakłady w łącznej wysokości 490.158,76 zł, z których wydano do końca roku - 412.537,88 zł (84,16%). Wydatki majątkowe na zadania związane z gospodarowaniem nieruchomościami i gruntami, stanowiły trzecią pozycję z punktu widzenia wielkości udziału (9,57%) w łącznej kwocie wydatków majątkowych zrealizowanych w 2021 r.

→ Oddanie do użytku budynku komunalnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze

Oddano do użytku 12 mieszkań w budynku wielorodzinnego przy ul. Wesołej w Czarnym Borze; wartość zadania **2,9 mln zł**, przy dofinansowaniu w wysokości 922.000,00 zł z Banku Gospodarstwa Krajowego

→ Budowa dwóch kominów blaszanych dla lokalu 1B w budynku nr 25 w Grzędach

W ramach tego zadania wykonano i zamontowano dwa blaszane kominy (spalinowy i wentylacyjny). Zadanie zakończone; poniesiono na nie wydatki w kwocie 15.562,30 zł, całość sfinansowano ze środków własnych.

→ Zakup nieruchomości gruntowej

Zakupiono nieruchomość niezabudowana stanowiącą działkę nr 415/2 o pow. 0,0514 ha położoną w Czarnym Borze przy ul. Głównej - w celu powiększenia działki nr 416 stanowiącej własność gminy Czarny Bór. Wartość zadania: 16.158,76, całość sfinansowano ze środków własnych.

→ Adaptacja budynku Jaczków 22 na cele mieszkaniowe

W 2020 roku wykonano prace na parterze budynku wyodrębniając 2 lokale komunalne. W 2021 roku zlecono przebudowę podłogi na I piętrze budynku. Zadanie częściowo zakończone planowane do kontynuacji w kolejnych latach budżetowych. Wartość zadania: 24.857,10 zł, całość sfinansowano ze środków własnych.

→ Przebudowa lokalu mieszkalnego - ul. Parkowa 2/1 w Czarnym Borze

W ramach tego zadania wykonano roboty budowlane polegające na przebudowie dachu. Zadanie na tym etapie zakończone. Na kolejne lata planuje się dalszą przebudowę. Wartość zadania: 48.646,88 zł, całość sfinansowano ze środków własnych.

→ Wykonanie instalacji gazowej w komunalnych lokalach mieszkalnych

W ramach niniejszego zadania wykonano instalacje gazowe w 2 lokalach komunalnych. Zadanie na tym etapie zakończone. Na kolejne lata planuje się dalszą realizację tego zadania. Wartość zadania: 87.819,82 zł, całość sfinansowano ze środków własnych.

→ Budowa Strefy Aktywności Gospodarczej w Czarnym Borze

W 2020 r. opracowano dokumentację projektową. Gmina podpisała w 2021 r. umowę na dofinansowanie tego zadania ze środków UE, w ramach ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Ponadto otrzymano w 2020 r. dofinansowanie w wysokości 2.500.000 zł na realizację tego zadania w kolejnych latach budżetowych z FPC w ramach RFIL. Z uwagi na brak możliwości zaangażowania środków RFIL jako wkładu własnego, w 2022 r. zawnioskowano o zmianę przeznaczenia tychże środków na zadanie związane z przebudową dróg gminnych. Zadanie w trakcie realizacji.

3.9. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE I OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

Za utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie Gminy Czarny Bór odpowiada Komisariat Policji w Boguszowie Gorcach. Ochotnicza Straż Pożarna (OSP) z jednostkami w: Czarnym Borze, Borównie, Grzędach, Jaczkowie i Witkowie zajmuje się prewencją i walką z pożarami oraz pozostałymi zagrożeniami dla zdrowia i życia ludzkiego, dobytku oraz środowiska naturalnego oraz odpowiada za usuwanie skutków klęsk żywiołowych i katastrof. W 5 jednostkach OSP na terenie gminy zrzeszonych jest ponad 100 strażaków.

Tabela 21. Aktywność wyjazdowa Ochotniczych Straży Pożarnych w 2021 roku.

Lp.	Jednostka OSP	Ogółem	Pożary	Zagrożenie miejscowe
1.	OSP Czarny Bór	36	8	28
2.	OSP Jaczków	26	14	12
3.	OSP Witków	8	5	3

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

Inwestycje i działania 2021

W ramach realizacji zadań z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej zaplanowano wydatki na łączną kwotę: 166.000,00 zł, z której do końca roku wydano 159.219,39 zł, co stanowi 95,92% planu. Z powyższych kwot na wydatki bieżące zaplanowano: 126.000 zł - wykonano: 119.357,37 zł (94,73%), i odpowiednio na wydatki majątkowe zaplanowano: 40.000,00 - wykonano 39.862,02 zł (99,66%). W ramach realizacji zadań zaplanowano i wydano za pośrednictwem Funduszu Wsparcia Policji na dofinansowanie zakupu mundurów dla Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu. Na bieżące utrzymanie ochotniczych straży pożarnych zaplanowano na 2021 rok 113.000 zł, z której to kwoty wydano 111.405,37 zł (tj. 98,59% planu), z tego m.in.: dotacje dla jednostek osp z terenu gminy na ochronę przeciwpożarową i utrzymanie gotowości bojowej: 104.100 zł, na ubezpieczenia od NNW członków OSP biorących udział w akcjach ratowniczych: 2.304,00 zł oraz na wykonanie przeglądów budowlanych i pomiarów elektrycznych w remizach strażackich: 5.001,37 zł. Ponadto zaplanowano kwotę 5.000 zł, z której wydano 2.952 zł (59,04%) z przeznaczeniem na zakup worków, niezbędnych do prowadzenia akcji przeciwpowodziowej. Na dofinansowanie zakupu pojazdu służbowego (samochód nieoznakowany typu C) dla Komendy Miejskiej Policji w Wałbrzychu zaplanowano w 2021 r. kwotę 15.000 zł, z której faktycznie wykonanie wyniosło 14.986,35 zł. Ponadto, zaplanowano kwotę 25.000 zł, z której wydano 24.875,67 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu i montażu instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP w Witkowie.

BEZPIECZEŃSTWO
PUBLICZNE
I OCHRONA
PRZECIWPOŻAROWA

→ Dofinansowanie zakupu radiowozu policyjnego

Na mocy stosownej umowy Gmina Czarny Bór przekazała dofinansowanie na rzecz Funduszu Wsparcia Policji, wspólnie z innymi jednostkami samorządu terytorialnego w celu zakupu radiowozu policyjnego, który będzie wykorzystywany także na terenie gminy do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom. W wyniku przekazanego dofinansowania zakupiono dla KMP w Wałbrzychu radiowóz policyjny marki Toyota z napędem hybrydowym. Wartość zadania: 14.986,36 zł.

→ Dotacja na dofinansowanie montażu instalacji fotowoltaicznej na budynku OSP w Jaczkowie

Jednostka OSP w Witkowie pozyskała dofinansowanie z Wojewódzkiego Funduszu Ochr. Środowiska i Gosp. Wodnej, brakującą część środków przekazała gmina w formie dotacji celowej, w wyniku czego na obiekcie remizy zamontowano instalację fotowoltaiczną. Wartość zadania: 24.875,67 zł.

Tabela 22. Wykaz dotacji celowych przekazanych dla OSP na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Lp.	Nazwa podmiotu dotowanego (przeznaczenie/cel)	Plan na 2021 r.	Wykonanie 2021 r.	za %
Ochrona przeciwpożarowa i bezpieczeństwo publiczne		130.000,00	128.975,67	99,2
1.	Ochotnicza Straż Pożarna w Borównie -zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	14.000,00	14.000,00	100,0
2.	Ochotnicza Straż Pożarna w Czarnym Borze -zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	21.000,00	21.000,00	100,0
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Grzędach -zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	23.700,00	23.700,00	100,0
4.	Ochotnicza Straż Pożarna w Jaczkowie -zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	25.000,00	25.000,00	100,0
5.	Ochotnicza Straż Pożarna w Witkowie -zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	20.400,00	20.400,00	100,0
6.	-zapewnienie ochrony p. poż. na terenie gminy i utrzymanie gotowości bojowej	900,00	-----	-----
7.	Ochotnicza Straż Pożarna w Witkowie -dofinansowanie wkładu własnego do projektu związanego z zakupem i montażem instalacji fotowoltaicznej zamontowanej na obiekcie Remizy OSP w Witkowie	25.000,00	24.875,67	99,5

Istotne działania w zakresie przeciwdziałania Covid-19 w 2021 roku:

Działania w ramach dotarcia do mieszkańców w wieku 60+

- Koordynator gminny jest w stałym kontakcie z Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Centrum Kultury, Ośrodkiem Zdrowia, Klubami Seniora. W ramach współpracy podjęto działania:
  - o pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej informowali telefonicznie i bezpośrednio swoich klientów o możliwości szczepień na terenie gminy,
  - o pracownicy Ośrodka Zdrowia, posiadając informacje o osobach zaszczepionych, na bieżąco zachęcali pacjentów do szczepień,
  - o prezesi Klubów Seniora zachęcali członków stowarzyszeń do skorzystania z możliwości szczepień na terenie gminy,
  - o w trakcie spotkań Uniwersytetu III wieku, seniorzy byli informowani i zachęceni do skorzystania z możliwości szczepień na terenie gminy,
  - o proboszczowie odczytali i zamieścili na stronie parafii komunikat wystosowany przez Wójta Gminy o możliwości szczepień na terenie gminy.

Akcje promocyjne adresowane do wszystkich mieszkańców

- zamontowanie banera w centrum miejscowości promującego szczepienia, zawierającego informacje o punktach szczepień na terenie gminy,
- druk i dostarczanie do wszystkich mieszkań na terenie gminy ulotek, informujących o sposobach rejestracji na szczepienia i możliwości szczepień w gminie,
- zachęcanie i informowanie o szczepieniach przy okazji różnych uroczystości (rozpoczęcie roku szkolnego, spotkania z mieszkańcami),

- rozdawanie mieszkańcom materiałów promujących szczepienia,
- cykliczne komunikaty na gminnym FB przypominające o możliwości szczepień,
- sms w systemie SIMS skierowane do mieszkańców gminy, informujące o możliwości zaszczepienia się na terenie gminy,
- komunikat Wójta Gminy wysłany za pomocą dziennika elektronicznego skierowany do rodziców młodzieży szkolnej, zachęcający do szczepień,
- informowanie mieszkańców o potrzebie szczepień w czasie Zebrań Sołeckich,
- spotkanie Wójta i Radnych Gminy z młodzieżą szkolną, podczas którego Wójt przekonywał o ważności szczepień,
- link zamieszczony na stronie gminy, odsyłający do strony ministerstwa #szczepimy się
- specjalna zakładka na stronie gminy dedykowana szczepieniom i poziomie zaszczepienia na poziomie gminy,
- animacja na stronie gminy pojawiająca się przy każdym wejściu na stronę
- montaż banera z hasłem: #szczepimy się w Czarnym Borze,
- druk ulotek, gadżetów z logotypem gminy i #szczepimy się w Czarnym Borze rozdawanych przy okazji imprez gminnych do przekazania sołtysom,
- informacja w wydaniu gazety o możliwości szczepień,
- konkurs z możliwością wygrania nagród dla osób nowo zapisanych.

3.10. OCHRONA ZDROWIA

Na obszarze gminy świadczenia zdrowotne świadczą 3 placówki ochrony zdrowia: NZOZ „Czarny Bór”, Praktyka Lekarza Rodzinnego oraz Gabinet stomatologiczny. Ponadto w gminie prowadzi działalność Zakład Lecznictwa Odwykowego dla osób uzależnionych od alkoholu w Czarnym Borze. W gminie sprzedaż prowadzi 1 apteka ogólnodostępna.

Inwestycje i działania 2021

W ramach ochrony zdrowia zaplanowano m.in. wydatki związane z działalnością Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii oraz działalnością profilaktyczną. W trakcie 2021 roku wprowadzono do planu wydatków kwotę niewykorzystanych środków z 2020 roku w wysokości 39.970,43 zł. Na działalność w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wydatkowano 66.065,57 zł, co stanowi 59,85% kwoty planowanej, w tym: 13.597,99 zł na wynagrodzenia wraz ze składkami członków GKRPAiN. Pozostałą część wydatków przeznaczono na realizację szkolnych i środowiskowych programów profilaktycznych, działalność świetlic środowiskowych i opiekuńczo – wychowawczych. W łącznej kwocie wydatków zrealizowanych w rozdziale 85154 mieszczą się wydatki w kwocie 7.423,96 zł sfinansowane z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (z tak zwanego „małpkowego”). Na realizację zadań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii wydano w 2021 roku 5.325,98 zł, co stanowi 76,09% kwoty planowanej. W ramach tej kwoty sfinansowano zakup nagród i drobnych upominków oraz materiałów wykorzystanych na prowadzonych warsztatach profilaktycznych. Kwotę 20.000 zł umieszczono w budżecie, z przeznaczeniem na zakup wyposażenia, stanowiącego pomoc rzeczową dla Zakładu Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze. Ponadto, wystąpiły wydatki związane z promocją programu szczepień oraz organizacją transportu dla mieszkańców gminy do punktu szczepień w kwocie 21.495,41 zł, które zostały sfinansowane ze środków dofinansowania otrzymanego ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19. Realizowano także wydatki

OCHRONA ZDROWIA:

113.360,09

związane z wykonaniem zadania zleconego, polegającego na wydawaniu decyzji w sprawach świadczeniobiorców innych, niż ubezpieczeni, spełniający kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Na ten cel uzyskano dotacje z budżetu państwa w wysokości 473,13 zł, środki te wydano w całości. Dodatkowo, w gminie realizowany był projekt „Profilaktyka i wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego – badanie na krew utajoną w kale dla kobiet i mężczyzn” na podstawie Umowy Partnerskiej z Dolnośląskim Centrum Onkologii we Wrocławiu.

Realizacja programów

→ Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2021 rok

Podstawowym celem Programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych i używania innych środków psychoaktywnych. Zadania programu obejmują: zwiększenie dostępności pomocy prawnej, terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i zagrożonych uzależnieniem; prowadzenie profilaktycznej działalności edukacyjnej i informacyjnej dla mieszkańców gmin oraz przestrzeganie zasad obrotu napojami alkoholowymi i ustawy o narkomanii. Na terenie Gminy Czarny Bór, za zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii zawarte w Programie, odpowiada Wójt Gminy Czarny Bór, a realizuje je: Urząd Gminy Czarny Bór, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Ośrodek Pomocy Społecznej, Centrum Biblioteczno-Kulturalne oraz Placówki Oświatowe.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, realizując zadania określone w Programie, regulowała sprzedaż alkoholu na terenie gminy. W 2021 roku na terenie gminy zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych posiadało 13 podmiotów. W 2021 roku zostały złożone 3 wnioski o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, wydano 3 zezwolenia jednorazowe oraz odebrano 3 zezwolenia podmiotom. Środki uzyskane z tytułu udzielonych zezwoleń na sprzedaż alkoholu wyniosły 75 747,29 zł. Do Komisji wpłynęło 16 zgłoszeń przypadków nadużywania alkoholu.

Tabela 23. Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii w 2021 roku.

Lp.	Zadanie programu	Realizacja 2021
I. ZWIĘKSZENIE DOSTĘPNOŚCI POMOCY PRAWNEJ, TERAPEUTYCZNEJ I REHABILITACYJNEJ DLA OSÓB UZALEŻNIONYCH I ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM		
1.	Wspieranie idei reintegracji zawodowej i społecznej osób dotkniętych problemem uzależnień.	<i>Realizacja poprzez rozmowy z osobami uzależnionymi oraz członkami ich rodzin.</i>
2.	Podjęcie starań o wznowienie działalności punktu konsultacyjnego oraz kontynuacja funkcjonowania telefonu zaufania m.in dla osób z rodzin zagrożonych problemami alkoholowymi oraz eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi.	<i>Telefon zaufania działa niezmiennie, pozostając w dyspozycji OPS w Czarnym Borze.</i>
3.	Prowadzenie indywidualnych rozmów profilaktycznych, motywujących z osobami zgłoszonymi przez policję, Ośrodek Pomocy Społecznej, członków rodzin, kuratorów sądowych, pedagogów szkolnych i inne osoby - rozmowy prowadzone, w trakcie posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii.	<i>Działanie prowadzone na bieżąco, na posiedzeniach komisji, odbywających się co najmniej raz w miesiącu</i>
4.	Podjęcie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.	<i>Komisja motywowała do podjęcia leczenia odwykowego, ponadto skierowała 2 sprawy do Sądu w celu ustalenia takiego obowiązku stosownym wyrokiem.</i>
5.	Kierowanie uzależnionych do placówek odwykowych, pomoc rodzinom osób podejmujących leczenie.	<i>Działanie realizowane na bieżąco, wsparcie merytoryczne i informacyjne dla osób kierowanych do placówek odwykowych oraz ich rodzin.</i>
6.	Utrzymanie współpracy z Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, policją, kuratorami sądowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół, Zespołem Interdyscyplinarnym	<i>Gminna Komisja utrzymuje współpracę zarówno z Zakładem Lecznictwa Odwykowego w Czarnym Borze, policją, kuratorami sądowymi, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, pedagogami szkolnymi, dyrektorami szkół, Zespołem Interdyscyplinarnym ds.</i>

	ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu monitorowania zjawiska alkoholizmu i narkomanii na terenie gminy i podejmowanie stosownych działań w sytuacjach tego wymagających.	<i>przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Współpraca odbywa się na zasadzie przepływu informacji, rozmów bezpośrednich. Ponadto członek komisji jest równocześnie członkiem Zespołu Interdyscyplinarnego, co pozwala na szybką i efektywną wymianę informacji i podejmowanie skoordynowanych działań.</i>
7.	Utrzymanie kontaktu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu i innymi komisjami Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powiatu wałbrzyskiego w celu wymiany doświadczeń oraz integracji działań profilaktycznych.	<i>Realizacja w razie potrzeb.</i>
8.	Organizowanie pomocy psychologicznej z udziałem pedagogów, psychologa, pracowników socjalnych OPS, wychowawców świetlic środowiskowych.	<i>Dla osób dotkniętych problemem alkoholowym oraz ich rodzin możliwe było uzyskanie indywidualne porady psychologiczne po wcześniejszym umówieniu.</i>
9.	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji osób pracujących z uzależnionymi i ich rodzinami. Szkolenie członków komisji oraz przedstawicieli grup zawodowych stykających się w środowisku pracy z problemem uzależnień.	<i>W 2021 r., członkowie komisji nie uczestniczyli w szkoleniu.</i>
10.	Upowszechnianie stosowania procedury „Niebieskiej Karty” oraz koordynacja działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym i narkomanii.	<i>Realizacja poprzez stałą współpracę z zespołem interdyscyplinarnym, którego członkiem jest Koordynator.</i>
11.	Oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	<i>W 2021 nie prowadzono tego typu wsparcia, udzielano informacji o placówkach na terenie Powiatu Wałbrzyskiego, gdzie takie oddziaływania są prowadzone.</i>
II. PROWADZENIE PROFILAKTYCZNEJ DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ I INFORMACYJNEJ DLA MIESZKAŃCÓW GMINY		
A. Działalność edukacyjna dla dzieci, młodzieży i dorosłych		
1.	Przygotowanie i realizacja programów przeciwdziałania młodzieżowej patologii społecznej zgodnie z zapotrzebowaniem danego środowiska na treść i formę zajęć -współpraca z prowadzącymi świetlice profilaktyczne, szkołami, OPS, przedszkolem, centrum kultury i innymi instytucjami.	<i>Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, była otwarta na finansowanie przygotowanych programów tego typu.</i>
2.	Kontynuowanie tematyki profilaktyki uzależnień w świetlicach profilaktycznych, wyposażanie w sprzęt niezbędny do tego celu.	<i>Realizacja zgodnie z wnioskami.</i>
3.	Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych w szkołach: przeprowadzanie spektakli o tematyce związanej ze zwalczaniem środków uzależniających na terenie szkół, jak również uwzględnianie w programach nauczania wiedzy o szkodliwości spożywania alkoholu i zażywania środków narkotycznych □ prowadzenie kampanii informacyjnych i zajęć profilaktycznych.	<i>Gminna Komisja odpowiadała na zgłaszane zapotrzebowanie finansowania tego typu programów.</i>
4.	Wspomaganie alternatywnych form spędzania wolnego czasu: a) zajęcia sportowo-rekreacyjne, b) zajęcia plastyczne, teatralne i muzyczne ukazujące zalety funkcjonowania bez uzależnień, c) współfinansowanie programów profilaktycznych na koloniach i obozach.	<i>O Gminna Komisja odpowiadała na zgłaszane zapotrzebowanie finansowania tego typu programów pis</i>
5.	Promowanie tworzenia grup edukacyjnych dla rodziców w celu uświadomienia zagrożeń związanych z uzależnieniami, nauka umiejętności społecznych.	<i>Nie prowadzono</i>
6.	Promowanie wprowadzania problematyki zapobiegania uzależnieniom do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych działających w systemie oświaty.	<i>Nie prowadzono</i>
7.	Podejmowanie działań zmierzających do zdobycia przez osoby pracujące z młodzieżą umiejętności wczesnego rozpoznawania sygnałów wskazujących na prawdopodobieństwo zażywania narkotyków lub spożywania alkoholu.	<i>Nie prowadzono</i>
B. Działalność informacyjna		
1.	Edukacja i informacja publiczna wśród mieszkańców gminy z wykorzystaniem imprez rekreacyjno-edukacyjnych i sportowych.	<i>Gminna Komisja odpowiadała na zgłaszane zapotrzebowanie finansowania tego typu akcji informacyjnych,</i>

2.	Przeprowadzanie kampanii antyuzależnieniowych na terenie gminy, szczególnie przy okazji masowych imprez.	W trakcie imprez członkowie komisji, w szczególności dzielnicowy, prowadzili rozmowy o charakterze antyuzależnieniowym.
3.	Organizowanie konkursów o tematyce uzależnień oraz promowanie zdrowego stylu życia.	Gminna Komisja odpowiadała na zgłaszane zapotrzebowanie finansowania tego typu konkursów
4.	Zakup książek i broszur o tematyce uzależnień.	Gminna Komisja odpowiadała na zgłaszane zapotrzebowanie finansowania tego typu publikacji.
5.	Udział w ogólnopolskich akcjach.	Nie uczestniczą
6.	Organizacja badań i sondaży opinii, lokalnych diagnoz i ekspertyz w zakresie uzależnień.	Nie organizowano.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 24. Zakres przedmiotowy wydatków gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na 2021 rok

Lp.	Przedmiot wydatków	Kwota [zł]
1.	Działalność edukacyjna dla dzieci, młodzieży i dorosłych:	
	– programy profilaktyczne w środowisku	11 119,14zł
	– programy profilaktyczne w szkołach, świetlice środowiskowe	31 298,15 zł
	– zajęcia sportowe	4068,23 zł
	– programy profilaktyczne w trakcie wypoczynku letniego	2178,00 zł
2.	Pomoce dydaktyczne do świetlic.	
3.	Zwiększenie dostępności pomocy prawnej, terapeutycznej rehabilitacyjnej i informacyjnej dla osób uzależnionych:	
	– opinie biegłych, opłaty sądowe	130,00
	– poradnictwo psychologiczne i prawne	9000,00
	– zakup książek, broszur itp.	
	– oddziaływania edukacyjno-korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie	
4.	Wynagrodzenie członków GKRPAiN	13 597,99

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

3.11. POMOC SPOŁECZNA I RODZINA

Zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Czarny Bór realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Jego działalność obejmuje m.in. wykonywanie zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Z funduszy pomocy społecznej na terenie gminy w 2021 roku korzystało 128 gospodarstw domowych (306 osoby), które pobrały świadczenia na łączną kwotę 404.400,00 zł. Najczęstszą przyczyną pobierania świadczeń było ubóstwo (36 gospodarstw), niepełnosprawność (27 gospodarstw) oraz bezrobocie (22 gospodarstwa). Szczegółowe informacje dotyczące wydatków z funduszy pomocy społecznej w 2021 roku przedstawione zostały w tabelach poniżej:

Tabela 25. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2021 roku.

Nazwa	Liczba gospodarstw	Liczba osób	Kwota [zł]
Ogółem	128	306	404.400,00
Bezdomność	3	4	6.658,00
Potrzeba ochrony macierzyństwa	6	31	12.348,00
Bezrobocie	22	60	70.927,00
Niepełnosprawność	27	40	141.765,00
Długotrwała lub ciężka choroba	18	26	14.799,00
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - rodzina wielodzietna	5	29	8.634,00
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - rodzina niepełna	4	17	12.795,00
Alkoholizm	3	3	3.140,00
Narkomania			
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	1	554,00
Przemoc w rodzinie			
Sytuacja kryzysowa			
Trudności w integracji osób, które otrzymały w RP status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą			
Ubóstwo	36	87	125.280,00
Zdarzenie losowe	3	8	7.500,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 26. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2021 roku.

Nazwa	Kwota [zł]
Zadania własne OPS	1.166.728,41
Zasiłki zostały wypłacone w następujących formach:	1.108.400,10
– Dożywianie: 244 osób korzystających ze świadczeń	99.115,34
– usługi opiekuńcze dla 2 osób	7.820,42
– zasiłki celowe dla 22 rodzin	15.804,83
– zasiłki okresowe dla 35 rodzin	49.734,02
– składki zdrowotne opłacane za 24 podopiecznych	11.888,63
– opłata za pobyt dzieci w domu dziecka lub innej placówce (4 dzieci)	43.157,91
– zasiłki stałe dla 25 osób	133.594,73
– opłata za pobyt w DPS (3 osoby)	98.330,47
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS	500.815,69
– zakup materiałów, energii, usług zdrowotnych i pozostałych	100.234,83
– wynagrodzenie za sprawowanie opieki	-
Darowizny (organizacja wigilii)	3.500,00
Dodatki mieszkaniowe dla 24 rodzin	54.845,95
Dodatki energetyczne dla 20 Rodzin	3.482,36
Zadania zlecone OPS	6.922.347,63
Zasiłki wypłacone w następującej formie:	6.876.154,62
składki zdrowotne opłacane za 16 podopiecznych (świadczenia pielęgnacyjne)	26.810,04
– świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w ilości dla 381 świadczeniobiorców	1.632.338,78
– fundusz alimentacyjny dla 19 osób	113.735,05
– wynagrodzenia, ZUS, FP, odpis na ZFŚS, materiały, usługi	51.431,83
– świadczenia wychowawcze dla 996 świadczeniobiorców	4.997.361,92
– wynagrodzenia, ZUS, FP, materiały, usługi	42.477,00
– program dobry start dla - uczniów wraz z kosztami	-
– Pomoc materialna dla 31 uczniów	39.543,47
Karta dużej rodziny	176,41
Kłeska żywiołowa	6.000,00
Koszty wydanych decyzji	473,13
Ogółem wydatki w okresie 01-12/2021	8.089.076,04
Zadania własne OPS	1.166.728,41
Zasiłki zostały wypłacone w następujących formach:	1.108.400,10

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 27. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze w 2021 roku.

Zasiłki rodzinne	220.733,00
Dodatki do zasiłków rodzinnych z tytułu:	133.813,00
- urodzenia dziecka	6.000,00
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	13.434,00
- samotnego wychowywania dziecka	30.108,00
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	9.410,00
- rozpoczęcia roku szkolnego	10.282,00
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	21.259,00
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	43.320,00
Zasiłki rodzinne wraz z dodatkami ogółem	1.128.216,00
Zasiłki pielęgnacyjne	306.142,00
Świadczenie pielęgnacyjne	688.464,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	23.000,00
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	12.000,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	12.740,00
Świadczenie rodzicielskie	85.870,00
Razem	1.482.762,00
Zasiłki dla opiekunów	24.800,00
Zasiłki rodzinne	220.733,00

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 28. Bezdomność w 2021 roku.

Nazwa	2021
Liczba osób bezdomnych	0

Tabela 29. Bezrobocie na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.

Nazwa	31.12. 2021
Bezrobotni ogółem [os.], w tym:	62
kobiety	12

do 25 roku życia

3

długotrwale bezrobotni

21

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Inwestycje i działania 2021

Na zadania z zakresu pomocy społecznej w 2021 r. wydano 1.163.194,00 zł, co stanowi 92,36% kwoty planowanej, w tym w ramach zadań zleconych: 9.482,36 zł. Pozostałą kwotę 1.153.711,64 zł wydatków sfinansowano z następujących środków:

POMOC SPOŁECZNA:

1.163.194,00 zł

• dotacja celowa z budżetu państwa na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy	→ 380.038,04 zł
• dotacja z Powiatu Wałbrzyskiego na dofinansowanie organizacji prac społecznie użytecznych	→ 5.174,10 zł
• Dotacja z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 na realizację programu Wspieraj seniora	→ 20.000,00 zł
- • środki własne gminy	→ 748.499,50 zł

Na ogólną kwotę zrealizowanych na dzień 31.12.2021 r. wydatków bieżących dziale Pomoc społeczna składają się m.in. następujące pozycje:

- 526.639,13 zł - wynagrodzenia i pochodne,
- 258.028,02 zł - wydatki bieżące związane z realizacją zadań statutowych,
- 373.526,85 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych,
- 5.000,00 zł - dotacje na cele bieżące.

Kwotę 5.000 zł wydano w formie dotacji celowej na udzielenie pomocy finansowej dla Gminy Dobromierz, z przeznaczeniem na pomoc pogorzelcom z terenu tejże Gminy.

Ponadto w ramach powyższych kwot dokonano wydatków z następującym przeznaczeniem:

- 54.845,95 zł - na dodatki mieszkaniowe dla 24 rodzin;
- 3.482,36 zł - na realizację zadań zleconych w ramach, których sfinansowano m.in.:
- dodatki energetyczne dla 20 rodzin (wraz z kosztami obsługi - 68,28 zł)
- 1.061.742,19 zł - na realizację zadań własnych z zakresu pomocy społecznej, z czego:
- dożywianie 244 świadczeniobiorców 99.115,34
- usługi opiekuńcze dla 2 osób 7.820,42
- zasiłki celowe dla 22 rodzin 15.804,83
- zasiłki okresowe dla 35 rodzin 49.734,02
- opłata za pobyt w schronisku dla 3 osób 44.403,23
- składki zdrowotne opłacane za 24 podopiecznych 11.888,63
- zasiłki stałe na 25 osób 133.594,73
- opłata za pobyt w dps (3 osoby) 98.330,47
- wynagrodzenia i pochodne pracowników OPS + ZFŚS 510.505,32
- koszty bieżącego funkcjonowania OPS (materiały, energia, usługi i itp.) 90.545,20

W ramach zadań zleconych zrealizowano wydatki związane w wypłatą zasiłków celowych dla rodzin lub osób poszkodowanych w wyniku niekorzystnych zjawisk atmosferycznych noszących znamiona klęski żywiołowej (silne wiatry, wichura), które miały miejsce na terenie gminy w dniu 21 października 2021 r. Wydatkowano również kwotę 8.623,50 zł z przeznaczeniem na wypłatę świadczeń osobom wykonującym prace społecznie użyteczne. Dofinansowanie przekazane na ten cel przez Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu. wyniosło: 5.174,10 zł. Ponadto w 2021 roku realizowano program „Wspieraj Seniora”. Program ten był finansowany ze środków Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, a kwota jaką gmina uzyskała i wykorzystała w 2021 r. wyniosła 20.000 zł. W związku z organizacją wigilii dla podopiecznych Ośrodka Pomocy Społecznej, uzyskano darowizny pieniężne od osób fizycznych w kwocie 3.500 zł, które wykorzystano w całości na organizację ww. spotkania. Należy w tym miejscu zauważyć, że wydatki na oświatę i wychowanie stanowią drugą co do wielkości pozycję, w wykonanych wydatkach budżetu gminy Czarny Bór w 2021 r.

RODZINA:

7.010.021,63 zł

W dziale **rodzina**, łącznie do końca 2021 roku, wydatkowano: 7.010.021,63 zł. Na ogólną kwotę wydatków bieżących, przeznaczonych na pomoc rodzinom, składają się m.in. następujące pozycje:

- 68.400,60 zł - wynagrodzenia i pochodne pracowników OPS obsługujących świadczenia,
- 25.887,16 zł - wydatki bieżące związane z działalnością statutową Ośrodka Pomocy Społecznej,
- 72.853,72 zł - pozostałe wydatki,
- 6.755.435,75 zł - świadczenia na rzecz osób fizycznych.

W ramach kwoty 6.876.331,03 zł wydatków na realizację zadań zleconych, sfinansowano m.in.:

- świadczenia rodzinne wraz z dodatkami dla 381 świadczeniobiorców - 1.632.338,78
- fundusz alimentacyjny dla 19 osób - 113.735,05
- świadczenie w ramach programu „Za Życiem” 12.000,00
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników (+materiały i usługi do obsługi świadczeń) - 51.431,83
- świadczenia wychowawcze dla 996 świadczeniobiorców („500+) - 4.997.361,92
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników („500+”) - 42.477,00
- składki zdrowotne opłacane za 16 podopiecznych (św. pielęgnacyjne) - 26.810,04
- obsługę programu Karta Dużej Rodziny - 176,41

Ponadto w ramach środków własnych wydano 43.157,91 zł tj. 73,15% kwoty planowanej, na zakupy usług związanych z pobytem czworga dzieci z terenu gminy w ośrodkach pełniących funkcję rodzin zastępczych. Dokonano również wydatków związanych ze zwrotem nienależnie pobranych świadczeń w latach ubiegłych wraz z odsetkami. Wydatków tych dokonano ze środków uprzednio wpłaconych przez świadczeniobiorców. Z uwagi na fakt, że zwracane gminie świadczenia, były sfinansowane dotacją z budżetu państwa, stąd konieczność dokonania po stronie gminy dalszego zwrotu tychże środków na rachunek budżetu państwa, na pośrednictwo Wojewody Dolnośląskiego.

→ Budowa żłobka w Czarnym Borze

Budowa żłobka ma na celu utworzenie miejsc opieki dla dzieci do lat 3. Łączna kwota planowanych nakładów na to zadanie wyniosła 200.000 zł, z których do końca roku wydano 87.444,40 zł, co stanowi 43,72% kwoty planowanej. Obniżenie planu w stosunku do wartości pierwotnie planowanych spowodowane było odstępniem od realizacji umowy przez wykonawcę robót budowlanych w 2021 r.

Realizacja programów

→ Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U 2018 r. poz. 1508 ze zm.) do zadań obowiązkowych gminy należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których nadrzędnym celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia jest także istotną potrzebą i wymogiem nowej sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy Czarny Bór związanej z nowymi możliwościami pozyskiwania funduszy strukturalnych na rozwój lokalny, w tym na politykę społeczną. Dokument jest również wyrazem dążenia władz do zapewnienia mieszkańcom jak najlepszych warunków życia na jej terenie. Organem koordynującym wdrażanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych jest Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Realizacja działań wynikających ze Strategii odbywa się zgodnie z harmonogramem ujętym w opracowywanych corocznie planach.

Tabela 30. Realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 w 2021 roku.

Lp.	Cel strategiczny	Mierniki oceny	2021
1.	CEL STRATEGICZNY 1. WZMACNIANIE	Liczba rodzin objętych pracą socjalną; Liczba asystentów rodziny;	107 1

Lp.	Cel strategiczny	Mierniki oceny	2021
	PRAWIDŁOWEJ ROLI RODZINY	Liczba rodzin objętych wsparciem finansowym;	186
		Liczba grup wsparcia i grup samopomocowych;	0
		Liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej;	0
		Liczba udzielonych porad i przeprowadzonych interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	0
		Liczba osób przebywających w ośrodkach wsparcia;	0
		Liczba uczniów objętych nauczaniem indywidualnym;	0
2.	CEL STRATEGICZNY 2. AKTYWIZACJA ŚRODOWISKA NA RZECZ OGRANICZANIA WYKLUCZENIA SPOŁECZNEGO	Liczba przedsięwzięć w zakresie promocji i profilaktyki zdrowotnej.	0
		Liczba osób z niepełnosprawnością w bazie OPS;	122
		Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych pracą socjalną;	41
		Liczba osób starszych i niepełnosprawnych objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej;	41
		Liczba osób objętych usługami opiekuńczymi oraz specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi;	0
		Liczba zlikwidowanych barier architektonicznych;	0
3.	CEL STRATEGICZNY 3. PREWENCJA DOTYCZĄCA OGRANICZENIU NEGATYWNYCH SKUTKÓW UZALEŻNIEŃ	Liczba osób starszych i niepełnosprawnych uczestniczących w sporcie, kulturze, turystyce;	0
		Liczba nowo utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych;	0
		Liczba miejsc pobytu w ośrodkach wsparcia.	0
		Liczba akcji profilaktycznych;	0
		Ilość zorganizowanych warsztatów na temat profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania przemocy w rodzinie;	0
		Ilość organizacji, które dostały wsparcie na działania mające na celu zmianę obyczajów;	0
		Ilość szkół, które uzyskały wsparcie na działania związane z zapobieganiem używania środków psychoaktywnych;	0
		Liczba osób biorących udział w specjalistycznych szkoleniach i warsztatach;	0

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

→ Program wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021

Celem Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Pomoc rodzinie ma na celu w konsekwencji przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie poprzez umożliwienie jej odzyskania lub nabycia umiejętności prawidłowego pełnienia ról opiekuńczo-wychowawczych i społecznych, aby dziecko pozostało w naturalnej rodzinie i tam zostało przygotowane do prawidłowego funkcjonowania w swoim życiu i społeczeństwie. Adresatami programu są rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Czarny Bór, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W budowę lokalnego systemu opieki nad dziećmi i rodzinami wymagającymi wielokierunkowej pomocy do jej realizacji, a terenie gminy, zaangażowane są: placówki oświatowe i kulturalne, Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Czarnym Borze, Powiatowy Urząd Pracy w Wałbrzychu, niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, organizacje pozarządowe oraz parafie. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu oraz inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. Program jest finansowany ze środków budżetu Gminy Czarny Bór oraz budżetu państwa (programy rządowe).

Tabela 31. Wsparcie rodziny w 2021 roku.

Lp.	Nazwa	2021
1.	Liczba zatrudnionych asystentów	1
2.	Liczba rodzin objętych opieką asystenta	0
3.	Istniejące rodziny zastępcze	2
4.	Utworzone rodziny zastępcze	0
5.	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach spokrewnionych	3
6.	Liczba dzieci, które wróciły do rodzin naturalnych	0
7.	Liczba dzieci umieszczonych w innej rodzinie zastępczej	2
8.	Liczba dzieci umieszczonych w placówkach opiekuńczo wychowawczych	2

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 32. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021 w 2021 roku.

Lp.	Cele szczegółowe	Realizacja 2021
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	
a.	objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie ciepłego posiłku, na terenie placówek oświatowych, oraz w punktach żywieniowych.	Na terenie Gminy zapewniony jest dostęp do ciepłego posiłku w placówkach oświatowych (szkoła, przedszkole). W razie konieczności udzielane są także świadczenia pieniężne na żywność.
b.	dofinansowanie wydatków, związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży, podopiecznych placówek wsparcia dziennego,	Nie występuje
c.	monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Czarny Bór,	OPS jest w stałym kontakcie z placówkami opieki medycznej
d.	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej	Przyznawane są zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz inne świadczenia wymienione w ustawie o pomocy społecznej w miarę zgłaszanych potrzeb
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	
a.	Podjęmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, poprzez: • zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie; • poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie; • zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych	W ramach posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego na bieżąco przekazywane są informacje na powyższe tematy. Prowadzona jest praca za Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu w kontekście wsparcia pomocy osobom zagrożonym przemocą.
b.	Podjęmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez: • rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego; • rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar;	Zarówno członkowie zespołu interdyscyplinarnego jak i pracownicy socjalni przekazują informacje o możliwości uzyskania wsparcia specjalistycznego na terenie powiatu.
c.	Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez: • dostępność do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	Zespół interdyscyplinarny i Ośrodek Pomocy Społecznej są w stałym kontakcie z instytucjami świadczącymi specjalistyczną pomoc ofiarom przemocy. W razie potrzeby istnieje możliwość skierowania tam osób potrzebujących pomocy.
d.	Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez: • rozwój nowych metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie • oferty środowiskowych form działania związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym	Nie prowadzono wsparcia
3.	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:	
a.	systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom.	Rodziny z kategorii wskazanej podlegają stałemu monitorowaniu. Służby takie jak pracownicy socjalni, policja, pedagodzy, w ramach zespołu interdyscyplinarnego wymieniają się na bieżąco informacjami na temat zagrożonych osób i rodzin, tworzone są plany pomocy i wsparcia.
b.	podjęmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań z fachowcami i terapeutami różnych specjalności	Z uwagi na obostrzenia związane z COVID 19, spotkania grupowe nie były organizowane.
c.	organizowanie porad, szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom,	Z uwagi na obostrzenia związane z COVID 19, spotkania grupowe nie były organizowane
d.	umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,	W 2021 r., nie organizowano szkoleń
e.	pomoc osobom i rodzinom będącym w kryzysie.	Rodzinom znajdującym się w kryzysie proponowano zarówno wsparcie finansowe w ramach ustawy o pomocy społecznej, jak i

		wsparcie specjalistyczne poprzez wskazanie odpowiedniej placówki. W zakresie wsparcia specjalistycznego prawnego osoby takie mogły skorzystać ze wsparcia Koordynatora Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który posiada wykształcenie prawnicze i wieloletnie doświadczenie w udzielaniu tego typu wsparcia.
4.	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności Poprzez	
a.	monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych	Pracownicy socjalni mają stały kontakt z takim rodzinami, prowadząc z nimi pracę socjalną.
b.	zachęcanie dzieci z rodzin wieloproblemowych do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.	Nie dotyczy
c.	wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci	Nie realizowano
5.	Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:	
a)	profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.	Pracownicy socjalni w ramach prowadzonej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych prowadzili działania w zakresie wczesnej interwencji oraz edukacji.
6.	Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:	
a.	koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,	Ośrodek Pomocy Społecznej jest w stałym kontakcie z organizacjami i instytucjami prowadzącymi wsparcie dla dzieci i młodzieży zarówno na terenie gminy jak i powiatu.
b.	wspieranie i finansowanie edukacji służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,	Brak działań
c.	dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.	Pracownicy socjalni po rozpoznaniu problemów i koordynacji dostosowywali zakres działań naprawczych do indywidualnych sytuacji.
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny.	
a)	objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie ciepłego posiłku, na terenie placówek oświatowych, oraz w punktach żywieniowych.	Na terenie Gminy zapewniony jest dostęp do ciepłego posiłku w placówkach oświatowych (szkoła, przedszkole). W razie konieczności udzielane są także świadczenia pieniężne na żywność.
b)	dofinansowanie wydatków, związanych z dożywianiem dzieci i młodzieży, podopiecznych placówek wsparcia dziennego,	Nie występuje.
c)	monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie Gminy Czarny Bór,	Ośrodek Pomocy Społecznej (OPS) jest w stałym kontakcie z placówkami lekarskimi.
d)	zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej	Przyznawane są zasiłki stałe, okresowe i celowe oraz inne świadczenia wymienione w ustawie o pomocy społecznej w miarę zgłaszanych potrzeb.
2.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	
a)	Podejmowanie działań mających na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie, poprzez: – zwiększenie świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie; – poszerzenie wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie; – zapobieganie powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych	W ramach posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego na bieżąco przekazywane są informacje na powyższe tematy.
b)	Podejmowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie poprzez: – rozwój działalności zespołu interdyscyplinarnego; – rozwój poradnictwa specjalistycznego dla różnych kategorii ofiar;	Zarówno członkowie zespołu interdyscyplinarnego jak i pracownicy socjalni przekazują informacje o możliwości uzyskania wsparcia specjalistycznego na terenie powiatu, np. w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia w Wałbrzychu.
c)	Dostosowanie istniejącej infrastruktury instytucjonalnej do potrzeb osób dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez:	Zespół interdyscyplinarny i Ośrodek Pomocy Społecznej są w stałym

	– dostępność do usług świadczonych przez placówki pomocowe osobom dotkniętym przemocą w rodzinie	kontakcie z instytucjami świadczącymi specjalistyczną pomoc ofiarom przemocy. W razie potrzeby istnieje możliwość skierowania tam osób potrzebujących.
d)	Udzielanie pomocy dzieciom i młodzieży z rodzin zagrożonych i dotkniętych przemocą w rodzinie, poprzez: – rozwój nowych metod wsparcia środowiskowego dla dzieci i młodzieży zagrożonej lub dotkniętej przemocą w rodzinie – oferty środowiskowych form działania związane z poradnictwem i doradztwem edukacyjno-zawodowym	Nie prowadzono wsparcia.
3.	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:	
a)	systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom.	Rodziny ze wskazanej kategorii podlegają stałemu monitorowaniu. Służby takie jak pracownicy socjalni, policja, pedagodzy, w ramach zespołu interdyscyplinarnego wymieniają się na bieżąco informacjami na temat zagrożonych osób i rodzin, tworzone są plany pomocy.
b)	podejmowanie działań podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców, poprzez organizowanie i finansowanie ze środków gminy spotkań z fachowcami i terapeutami różnych specjalności	Z uwagi na obostrzenia związane z Covid-19, spotkania grupowe nie były organizowane.
c)	organizowanie porad, szkoleń, konferencji i spotkań informacyjnych służących doskonaleniu systemu współpracy pomiędzy Ośrodkiem Pomocy Społecznej i instytucjami oraz organizacjami zajmującymi się organizowaniem pomocy rodzinom,	Z uwagi na obostrzenia związane z Covid-19, spotkania grupowe nie były organizowane.
d)	umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, asystentów poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,	W 2021 roku nie organizowano szkoleń.
e)	pomoc osobom i rodzinom będącym w kryzysie.	Rodzynom znajdującym się w kryzysie proponowano zarówno wsparcie finansowe w ramach ustawy o pomocy społecznej, jak i wsparcie specjalistyczne poprzez wskazanie odpowiedniej placówki. W zakresie wsparcia specjalistycznego prawnego osoby takie mogły skorzystać ze wsparcia Koordynatora Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, który posiada wykształcenie prawnicze i wieloletnie doświadczenie w udzielaniu tego typu wsparcia.
4.	Zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży, w szczególności poprzez	
a)	monitorowanie rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym przez pracowników socjalnych	Pracownicy socjalni mają stały kontakt z takimi rodzinami, prowadząc pracę socjalną z rodzinami.
b)	zachęcanie dzieci z rodzin wieloproblemowych do uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez placówki wsparcia dziennego.	Nie dotyczy.
c)	wspieranie i promocja inicjatyw lokalnych w zakresie wsparcia rodziny i dzieci	Nie realizowano.
5.	Zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez:	
a)	profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami.	Pracownicy socjalni, w ramach prowadzonej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych, prowadzili działania w zakresie wczesnej interwencji oraz edukacji.
b)	Wsparcie interdyscyplinarne dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:	
c)	koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,	Ośrodek Pomocy Społecznej jest w stałym kontakcie z organizacjami i instytucjami prowadzącymi wsparcie dla dzieci i młodzieży zarówno na terenie gminy jak i powiatu.
d)	wspieranie i finansowanie edukacji służb społecznych w zakresie wykorzystania metody pracy interdyscyplinarnej w rozwiązywaniu problemów dziecka i rodziny,	Nie realizowano.
e)	dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o działania interdyscyplinarne.	Pracownicy socjalni, po rozpoznaniu problemów i koordynacji, dostosowywali zakres działań

	naprawczych do indywidualnych sytuacji.

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

→ Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022

Program zakłada działania profilaktyczne, ochronne i doskonalące dotychczasowe działania jednostek i instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Nadrzędnym celem programu jest dobro i bezpieczeństwo rodziny, w szczególności ochrona osób doznających przemocy, w tym dzieci. Cel ten można osiągnąć jedynie przez interdyscyplinarne działania służb i podmiotów realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy i ochroną ofiar przemocy w rodzinie. Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie są środki własne gminy oraz środki pozabudżetowe pozyskane z innych źródeł jak również środki Gminnej Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Głównym celem Programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez spójne działanie wszystkich służb oraz zminimalizowanie prawdopodobieństwa wystąpienia aktów przemocy przez wzrost świadomości społecznej. Na terenie Gminy Czarny Bór pomocą w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy domowej zajmuje się: Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Boguszowie-Gorcach, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Czarnym Borze oraz Zespół Interdyscyplinarny. Za realizację Programu odpowiada Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie przy udziale Ośrodka Pomocy Społecznej w Czarnym Borze. W 2021 roku procedurą Niebieskiej Karty objętych zostało 5 rodzin i w przypadku 5 procedura została zakończona.

Tabela 33. Niebieskie karty w 2021 roku.

Lp.	Nazwa	2021
1.	Liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	5
2.	Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	5
3.	Liczba zakończonych procedur Niebieskiej Karty	5

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

Tabela 34. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022 w 2021 roku.

Lp.	Nazwa działania	Realizacja 2021
	Przeprowadzanie dodatkowych specjalistycznych szkoleń dla: pracowników socjalnych, pracowników służby zdrowia, członków gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, funkcjonariuszy Policji w zakresie świadczenia pomocy ofiarom przemocy domowej.	<i>Brak działań</i>
	Systematyczna edukacja społeczności Gminy Czarny Bór poprzez lokalne środki przekazu, mająca na celu zwalczanie stereotypów utrudniających pomaganie, a także uwrażliwienie na sytuację ofiar przemocy /ulotki, broszury, plakaty, zamieszczanie w lokalnej prasie i gablotach stałych informacji, kampanie informacyjne i edukacyjne, itp./.	<i>Kampania ulotkowa w zakresie promocji procedury Niebieskiej Karty poprzez rozpowszechnianie zakupionych w latach poprzednich materiałów informacyjnych</i>
	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z następującym zakresem działań:	
	a) przyjmowanie wniosków dotyczących przemocy domowej i uruchamianie procedur mających na celu powstrzymanie przemocy	<i>Przyjmowano wnioski na bieżąco.</i>
	b) występowanie z wnioskami do Prokuratury o wszczęcie postępowania przygotowawczego w sprawie o znęcanie się nad rodziną	<i>Brak</i>
	c) występowanie do odpowiednich jednostek organizacyjnych i służb z wnioskami o podjęcie działań interwencyjnych lub prewencyjnych, w sprawach, gdzie ujawniono zagrożenie przemocą w rodzinie	<i>W 2021 r. nie wystąpiła taka sytuacja</i>
	d) motywowanie i kierowanie sprawców przemocy do wzięcia udziału w kompleksowym programie korekcyjnym dla sprawców przemocy domowej	<i>Przekazywano informacje, gdzie na terenie powiatu odbywają się zajęcia korekcyjno-edukacyjne.</i>
	e) inicjowanie podejmowania natychmiastowych interwencji powstrzymujących przemoc	<i>W sytuacjach tego wymagających podejmowane są natychmiastowe działania.</i>
	f) monitorowanie prowadzonych działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	<i>Monitoring jest prowadzony na bieżąco.</i>

g)	prowadzenie całości dokumentacji w sprawach przemocy domowej	<i>Dokumentacja jest prowadzona na bieżąco.</i>
h)	powoływanie i rozwiązywanie grup roboczych w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach, w składzie ustalonym w zależności od potrzeb	<i>Grupy robocze powoływane były w sprawach tego wymagających.</i>
i)	kontynuowanie istnienia alarmowego telefonu zaufania w Ośrodku Pomocy Społecznej	<i>Telefon alarmowy niezmiennie funkcjonuje od lat i jest wykorzystywany.</i>
	Stosowanie procedury „Niebieska Karta”.	<i>Prowadzone było postępowanie w zakresie 5 Kart</i>
	Udzielanie bezpłatnych porad prawnych ofiarom przemocy domowej.	<i>Nie udzielono</i>
	Współpraca z instytucjami prowadzącymi ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie.	<i>Współpracowano na bieżąco ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Wałbrzychu.</i>
	Prowadzenie poradnictwa i interwencji /działania opiekuńcze i terapeutyczne skierowane do ofiar przemocy, pouczające i izolujące oraz korekcyjno-edukacyjne kierowane do sprawców przemocy/.	<i>Nie prowadzono</i>
	Pomoc psychologiczna dla dzieci, które są ofiarami przemocy w rodzinie.	<i>Nie stwierdzono zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcia</i>
	Ochrona osób w podeszłym wieku oraz osób niepełnosprawnych przed przemocą domową i zapewnienie im pomocy psychologicznej.	<i>Nie stwierdzono zapotrzebowania na tego rodzaju wsparcia</i>
	Realizowanie programów i przedsięwzięć profilaktycznych dotyczących przeciwdziałania agresji w szkołach podstawowych i gimnazjum oraz świetlicach środowiskowych.	<i>Zespół interdyscyplinarny nie prowadził tego typu wsparcia</i>
	Wszelkie inne poczynania mogące przyczynić się do powstrzymania przemocy w rodzinie, a nieujęte w niniejszym programie.	<i>Nie dotyczy</i>
a)	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym przemocą.	-
b)	Monitorowanie sytuacji w rodzinach dotkniętych przemocą, uruchamianie współpracy,	-
c)	Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Wałbrzychu.	<i>Prowadzono współpracę poprzez wymianę doświadczeń oraz zgłaszanie ewentualnych potrzeb w zakresie interwencji.</i>
d)	Kontynuacja współpracy z przedstawicielami poszczególnych służb i instytucji- ułatwi to przepływ informacji, co pomoże w określeniu potrzeb rodziny i umożliwi opracowanie spójnego planu pomocy.	<i>Ośrodek Pomocy Społecznej na bieżąco współpracuje zarówno ze służbami (policja, służba zdrowia) jak i jednostkami edukacyjnymi, zespołami powołanymi w gminie (Komisja alkoholowa, zespół interdyscyplinarny). Uzyskane informacje wykorzystywane są do organizacji odpowiedniej, dla danego środowiska, pomocy.</i>

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

→ Wieloletni program osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023

Wieloletni Program Osłonowy Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 o pomocy społecznej, dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i pkt 14 ww. ustawy. Celem programu osłonowego jest ograniczenie zjawiska niedożywienia dzieci i młodzieży z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Na terenie Gminy Czarny Bór zamieszkują rodziny, które nie spełniają kryteriów ustawowych do udzielenia świadczeń z pomocy społecznej, a które z uwagi na trudną sytuację życiową w jakiej się znajdują, wymagają wsparcia. Wieloletni rządowy program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 umożliwi udzielenie pomocy w formie posiłków dla dzieci i uczniów bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej. Program osłonowy realizuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze jako samorządowa jednostka pomocy społecznej we współpracy z innymi samorządowymi jednostkami organizacyjnymi Gminy Czarny Bór (szkołami i przedszkolami) oraz szkołami i przedszkolami prowadzonymi przez inne jednostki samorządu terytorialnego albo podmiotami

prowadzącymi szkoły lub przedszkola niepubliczne do których uczęszczają dzieci i młodzież z terenu Gminy Czarny Bór. Koordynatorem programu osłonowego jest Wójt Gminy Czarny Bór. Program osłonowy jest finansowany ze środków własnych Gminy Czarny Bór oraz dotacji z budżetu państwa otrzymanej w ramach dofinansowania wieloletniego programu rządowego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023”. W 2021 roku pomocą, w ramach wieloletniego programu osłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023, objętych zostało 37 dzieci.

Tabela 35. Realizacja wieloletniego programu osłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 w 2021 roku.

Lp.	Nazwa	2021
1.	liczba dzieci objętych pomocą w ramach wieloletniego programu osłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023	37

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.

3.12. WSPÓŁPRACA WEWNĘTRZNA I ZEWNĘTRZNA

Współpraca wewnętrzna

Organizacje pozarządowe działają na rzecz wybranego interesu nie kierując się osiągnięciem zysku i stanowią znaczny potencjał społeczny. Tworzone są przez ludzi autentycznie zaangażowanych w problemy społeczne i zainteresowanych działaniami na rzecz mieszkańców gminy Czarny Bór. Priorytetem gminy jest jak najlepsze zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, którą tworzą jej mieszkańcy, a aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi i liderami środowisk lokalnych, jest jednym z elementów efektywnego kierowania jej rozwojem. Na terenie gminy działa 9 klubów sportowych, stowarzyszenia seniora oraz Uniwersytet III Wieku. W 5 jednostkach Ochotniczych Straży Pożarnych zrzeszonych jest ponad 100 strażaków, a Mieszkańcy gminy wykazują się aktywnością na wielu polach, angażując się w lokalne przedsięwzięcia.

Realizacja programów

→ Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok

Program współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2021 rok stanowi dokument określający w perspektywie rocznej cele, zasady, przedmiot i formy współpracy, a także priorytetowe zadania publiczne, realizowane w ramach współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rzecz jego mieszkańców. Program jest istotnym elementem lokalnej polityki społecznej i finansowej Gminy oraz wyrazem zaangażowania samorządu i organizacji pozarządowych w tworzenie planu współdziałania na zasadach uczciwej konkurencji i jawności. Jest on również dokumentem określającym ramy wzajemnej współpracy dla dobra i rozwoju lokalnej społeczności. Głównym celem Programu jest lepsze zaspokajanie potrzeb społecznych oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców gminy. W 2021 roku współpraca z podmiotami dotyczyła realizacji zadań z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego,
- działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym,
- działalności na rzecz organizacji pozarządowych.
- W 2021 roku gmina zlecała realizację zadań na podstawie ustawy, z zastosowaniem:
  - trybu konkursowego,
  - trybu pozakonkursowego (tzw. „mały grant”).

Środki planowane na realizację Programu w 2021 roku ustalone zostały w wysokości 232.000,00 zł. Ostateczna wysokość środków na realizację Programu współpracy określona została w uchwale budżetowej na 2021 rok. W ramach otwartego konkursu złożonych zostało 13 ofert realizacji zadania publicznego, z czego do realizacji przyjętych zostało 13 z nich. Rezultaty realizacji zadań publicznych obejmują m.in.:

- Upowszechnienie kultury fizycznej poprzez szkolenie sportowe i organizowanie współzawodnictwa sportowego
- Upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie zajęć treningowych, udział w rozgrywkach i turniejach sportowych
- Wspieranie wszechstronnych działań na rzecz aktywizacji i integracji osób w wieku emerytalnym oraz wykorzystania potencjału tych osób w środowisku lokalnym
- Realizację przedsięwzięć z zakresu edukacji kulturalnej, wychowania przez sztukę oraz upowszechniania wiedzy o kulturze wśród mieszkańców gminy poprzez organizację festiwali, przeglądów, konkursów, koncertów, festynów i innych inicjatyw kulturalnych.

Niefinansowe formy współpracy z organizacjami pozarządowymi obejmowały udostępnianie sal, wsparcie merytoryczne oraz informowanie o innych źródłach finansowania.

Tabela 36. Wykaz przekazanych dotacji dla jednostek sektora dla jednostek spoza sektora finansów w 2021 roku.

Lp.	Nazwa podmiotu dotowanego (przeznaczenie/cel)	Rodzaj dotacji	Plan na 2021 r.	Wykonanie za 2021 r.	%
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego			15.000,00	15.000,00	100,00
1.	Stowarzyszenie Górali Czarnoborskich	celowa	15.000,00	15.000,00	100,00
Kultura fizyczna			136.500,00	136.500,00	100,00
1.	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir” Czarny Bór	dotacje celowe na zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu	80.000	80.000	100,00
2.	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe Iskra Witków		15.000	15.000	100,00
3.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik” Czarny Bór		12.000	12.000	100,00
4.	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Husaria” Grzędy		12.000	12.000	100,00
5.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków		15.000	15.000	100,0
6.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych „Aktywni” Wrocław		2.500	2.500	100,00
Działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym			7.000,00	7.000,00	100,00
1.	Stowarzyszenie „Atrakcyjni”	celowe	3.500	3.500	100,00
2.	Stowarzyszenie „Klub Seniorów”		3.500	3.500	100,00
Działalność na rzecz organizacji pozarządowych			50.000,00	50.000,00	100,00
1.	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir” Czarny Bór	celowa	50.000,00	50.000,00	100,00
OGÓŁEM:			208.500,00	208.500,00	

Źródło Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok, Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr 37/2022 Wójta Gminy Czarny Bór z dnia 22.04.2022 r.

Tabela 37. Mierniki efektywności ujęte w § 10 Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 dotyczącym sposobu oceny jego realizacji.

Lp.	Nazwa miernika efektywności	2021
1.	liczba zadań publicznych, które otrzymały dofinansowanie w ramach Programu	16
2.	liczba organizacji pozarządowych biorących udział w realizacji Programu	9
3.	liczba ofert złożonych przez organizacje pozarządowe na ogłoszone konkursy ofert	10
4.	liczba ofert złożonych przez organizacje pozarządowe z własnej inicjatywy w tym liczba ofert złożonych z wnioskiem pominięcia konkursu ofert (art. 19a ustawy)	3
5.	liczba podpisanych umów na powierzenie i na wsparcie realizacji zadań publicznych beneficjenci zrealizowanych działań publicznych ujętych w Programie	16
6.		Okolo 1000 osób bezpośrednich beneficjentów zadań publicznych (zawodnicy klubów sportowych, dzieci i młodzież szkolna, członkowie stowarzyszeń i zespołów ludowych, seniorzy, cała społeczność gminna)
7.	wysokość środków finansowych z budżetu Gminy przeznaczonych na realizację Programu	232.000,00 zł

Tabela 38. Otwarty konkurs ofert na realizację w 2021 roku zadań publicznych.

Obszar: „Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej ”			
Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania zgodnie z ofertą	Kwota przyznanej dotacji w zł

1.	Uczniowski Klub Narciarski „Melařir”	Organizacja szkolenia sportowego i upowszechnianie współzawodnictwa sportowego w zakresie narciarstwa biegowego i biathlonu na terenie Gminy Czarny Bór	75.000

Obszar: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
 Nazwa zadania w ogłoszeniu konkursowym:
 Upowszechnianie kultury fizycznej poprzez szkolenie sportowe i organizowanie współzawodnictwa sportowego

L p.	Nazwa organizacji	Tytuł zadania zgodnie z ofertą	Kwota przyznanej dotacji w zł
1.	Klub Sportowy Ludowe Zespoły Sportowe Iskra Witków	Organizacja przygotowań i uczestnictwo zorganizowanych grup dzieci i młodzieży w regionalnych i ponadregionalnych imprezach sportowych w piłce nożnej wraz z bieżącym utrzymaniem bazy sportowej na terenie miejscowości Witków	15.000
2.	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Husaria” Grzędy	Organizacja zajęć piłki nożnej wraz z utrzymaniem bazy sportowej na terenie miejscowości Grzędy	12.000
3.	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik” Czarny Bór	Organizacja zajęć w zakresie piłki nożnej oraz udział w rozgrywkach ligowych	12.000

Obszar: Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej
 Nazwa zadania w ogłoszeniu konkursowym:
 Upowszechnianie kultury fizycznej i rekreacji ruchowej mającej na celu profilaktykę prozdrowotną wśród mieszkańców Gminy

Lp .	Nazwa organizacji	Tytuł zadania zgodnie z ofertą	Kwota przyznanej dotacji w zł
1.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	Upowszechnianie kolarstwa górskiego i szosowego wśród lokalnej społeczności	5.000

Nazwa zadania w ogłoszeniu konkursowym:
 Propagowanie kultury fizycznej poprzez organizację imprez sportowych o charakterze regionalnym, ponadregionalnym, ogólnopolskim i międzynarodowym

1.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	Wyścig kolarski o Puchar Wójta Gminy Czarny Bór	5.000
2.	Ludowy Zespół Sportowy „Joker” Jaczków	Wyścig rowerowy MTB o Puchar Wójta Gminy Czarny Bór	5.000
3.	Uczniowski Klub Narciarski „Melařir” Czarny Bór	Organizacja XXIII Pucharu Melařiru w biathlonie letnim	5.000

Nazwa zadania w ogłoszeniu konkursowym:
 Upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie zajęć treningowych, udział w rozgrywkach i turniejach sportowych

1.	Dolnośląskie Stowarzyszenie Sportowców Niepełnosprawnych „Aktywni” Wrocław	Upowszechnianie sportu wśród osób niepełnosprawnych poprzez prowadzenie zajęć treningowych, udział w rozgrywkach i turniejach sportowych	2.500

Tabela 39. Pozostałe formy współpracy samorządu gminnego z organizacjami  zytku publicznego w 2021 roku – tryb 19a.

1.	Rodzaj zadania publicznego	Działalnořć na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
	Tytuł zadania publicznego	Piłkarska jesień ze Skalnikiem

	Nazwa organizacji	Stowarzyszenie Ludowy Zespół Sportowy „Skalnik”
	Rodzaj zadania publicznego	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
2.	Tytuł zadania publicznego	Sportowe wakacje
	Nazwa organizacji	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”
	Rodzaj zadania publicznego	Działalność na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży
3.	Tytuł zadania publicznego	Organizacja Mistrzostw Polski w Biathlonie Letnim
	Nazwa organizacji	Uczniowski Klub Narciarski „Melafir”

Realizacja Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z Organizacjami Pożytku Publicznego na 2021 rok daje podstawę do wniosku, iż przyczynia się on do większej aktywności społecznej organizacji pozarządowych oraz bardziej racjonalnego i gospodarnego wykorzystania środków publicznych. Wspierając zadania publiczne Gmina może w pełni wykorzystać potencjał Organizacji, aby efektywnie wpływać na zapotrzebowanie lokalnych społeczności. Dzięki kontynuowanej współpracy z organizacjami i dofinansowywaniu przez Gminę realizowanych przez organizacje zadań publicznych, budowane jest na wysokim poziomie aktywne partnerstwo pomiędzy administracją publiczną a organizacjami pożytku publicznego.

Współpraca samorządów

Gmina Czarny Bór jest członkiem **Aglomeracji Wałbrzyskiej** obejmującej ośrodek ponadregionalny Wałbrzych oraz okoliczne zurbanizowane gminy. Zgodnie z Uchwałą Nr V/29/2019 Rady Gminy w Czarnym Borze, Gmina przystąpiła do przygotowania i realizacji partnerskiego projektu grantowego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020. Działanie 3.3. efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej i sektorze mieszkaniowym Poddziałanie 3.3.4 typ 3.3e Modernizacja systemów grzewczych i odnawialne źródła energii-projekty dotyczące zwalczanie emisji kominowej ZIT AW RPO 2014-2020. W 2021 roku Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej prowadziła nabór wstępnych propozycji projektów służących do przygotowaniu dokumentu strategicznego tzw. Planu działań ZIT AW na lata 2021-2027. Na podstawie Porozumienia Międzygminnego z dnia 24.02.2015 r. Gminy tworzące Aglomerację Wałbrzyską postanowiły o utworzeniu jednostki obsługującej pod nazwą: „Instytucja Pośrednicząca Aglomeracji Wałbrzyskiej”, której zadaniem jest obsługa Związku ZIT Aglomeracji Wałbrzyskiej. Koszty funkcjonowania IPAW pokrywane są w 85% ze środków zewnętrznych, natomiast pozostałe 15% stanowiące wkład własny Stron Porozumienia z budżetów gminy tworzących Aglomerację Wałbrzyską, w odpowiedniej proporcji. Kwota przekazanej dotacji dla Miasta Wałbrzycha w 2020 roku na ten cel wyniosła 8.839,75 zł.

Z uwagi na nową perspektywę finansową Unii Europejskiej 2021-2027 oraz szanse jakie ona ze sobą niesie, w ramach możliwości pozyskania środków z Funduszy Strukturalnych i Funduszu Spójności, Gmina Czarny Bór oraz 106 innych jednostek samorządu terytorialnego, w oparciu o opracowaną Strategię rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska, zwaną "**Strategią Rozwoju Sudety 2030**", przystąpiły do prac nad Programem Wykonawczym Inicjatywy Sudety 2030. W ramach Raportu zostanie opracowana lista projektów, które oddawać będą realne potrzeby subregionu Sudety 2030. Podmioty zainteresowane zgłaszaniem swojego pomysłu do powyższego dokumentu mogły składać wnioski do 10 lutego 2020 roku. Zgłaszane projekty, realizowane w ramach instrumentów terytorialnych, powinny mieć znaczenie ponadlokalne lub co najmniej istotne dla terenu całego miasta. Gmina Czarny Bór współpracuje również w ramach **Stowarzyszenia Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu**, które realizując program LEADER pragnie podnieść jakość życia mieszkańców wsi. Gmina należy również do **Związku Gmin Wiejskich**, którego misją jest służba na rzecz społeczności gmin wiejskich, a szczególnie pomoc w wysiłkach skierowanych na: rozwój demokracji lokalnej, tworzenie warunków lokalnego rozwoju gospodarczego oraz integrację gmin i rozwój samorządności lokalnej.

Współpraca międzynarodowa

Gmina Czarny Bór rozwija partnerstwo międzynarodowe z 3 miastami partnerskimi:

- Miasto Nechanice miasto w Czechach, w kraju kralovohradeckim,
- Gmina Juodšilių gmina Czarny Bór w rejonie wileńskim okręgu wileńskiego na Litwie,
- Gmina Grand Champ gmina we Francji, w regionie Bretania, w departamencie Morbihan.

3.13. ADMINISTRACJA PUBLICZNA I PROMOCJA

Inwestycje i działania 2021

Na 2021 rok zaplanowano wydatki na łączną kwotę 3.213.582,97 zł, z której wydano 2.896.267,49 zł, tj. 90,13% planu. Z powyższych kwot na wydatki bieżące zaplanowano: 3.193.706,17 zł - wykonano: 2.876.390,69 zł (87,66%), i odpowiednio na wydatki majątkowe zaplanowano: 19.876,80 zł, które wydano w całości. W ramach wydatków bieżących na utrzymanie szeroko pojętej administracji i promocji gminy zaplanowano 3.193.706,17 zł, z czego 36.569,00 zł w ramach realizacji zadań zleconych. Wykonanie tych wydatków na koniec roku wyniosło odpowiednio: 2.876.390,69 zł i 36.569,00 zł, co daje odpowiednio: 90,06% i 100,00% kwoty planowanej. Ww. kwota zrealizowanych wydatków bieżących obejmuje wydatki związane z funkcjonowaniem Urzędu Gminy i ustalonej obsady kadrowej (rozdziały: 75011, 75023 - 2.375.229,95 zł), koszty funkcjonowania Rady Gminy (rozdział 75022 - 161.404,34 zł), promocję gminy (rozdział 75075 - 148.431,80 zł), organizację i przeprowadzenie Powszechnego Spisu Rolnego (rozdział 75056 - 15.643,00 zł), partycypację w kosztach utrzymania Instytucji Pośredniczącej Aglomeracji Wałbrzyskiej (rozdział 75095 - w kwocie 8.927,60 zł) oraz zapłatę należnego podatku VAT (rozdział 75095 - w kwocie 166.754,00 zł). Powyżej wskazana kwota wydatków na utrzymanie Urzędu Gminy obejmuje m.in.: wynagrodzenia wraz z pochodnymi dla pracowników wynoszące 1.847.895,16 zł, w tym na wynagrodzenie prowizyjne dla inkasentów 6 sołectw naszej gminy - 9.215,10 zł. Na utrzymanie Rady Gminy wydatkowano 161.404,34 zł, w tym na diety radnych oraz diety sołtysów za udział w sesjach: 143.723,74 zł oraz utrzymanie Biura Rady i organizację sesji i komisji (w tym zakup usług związanych z transmisją obrad) kwotę 17.680,60 zł. W ramach działalności inwestycyjnej w dziale nakłady w łącznej wysokości 19.876,80 zł, które wydano w całości. Ze środków tych, w ramach promocji gminy zakupiono nową choinkę.

ADMINISTRACJA PUBLICZNA:

2.896.267,49 zł

Działania promocyjne podjęte w 2021 roku:

Na działania promocyjne wydano w 2021 r. kwotę 148.431,80 zł, w tym na organizację imprez gminnych, dofinansowanie imprez organizowanych na terenie gminy oraz pozostałe wydatki związane z promocją gminy (materiały, publikacje, usługi), w tym 6.121,62 zł stanowią wydatki poniesione w ramach funduszu sołectkiego.

→ Organizacja imprez - w 2021 roku gmina była organizatorem następujących imprez:

- o 29 finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy
- o Konkurs Palm Wielkanocnych
- o Gminne Obchody Dnia Sołtysa
- o Cyklostrada Dolnośląska przez Gminę Czarny Bór
- o Mistrzostwa Polski w Biathlonie Letnim
- o Książka od serca dla podopiecznych czarnoborskiego ZLO
- o Półmaraton „Z Flagą na Trójgarbie”
- o Jubileusze Par Mażeńskich
- o Czarnoborskie Dożynki Gminne
- o Dolnośląskie Święto Pieroga
- o Wyścig Kolarski w Jaczkowie
- o Piknik Rodzinny z okazji święta św. Anny
- o Wizyta Świętego Mikołaja dla dzieci w Czarnym Borze

→ W 2021 roku Gmina Czarny Bór zdobyła następujące wyróżnienia:

- W **Rankingu Samorządów Rzeczypospolitej Polskiej 2021** (XVII edycja)⁸, oceniającym kształtowanie zrównoważonego rozwoju wspólnoty lokalnej, ujmowanego w strategicznych kategoriach trwałości: ekonomicznej, środowiskowej i społecznej oraz w zakresie jakości zarządzania. Gmina Czarny Bór w tegorocznej edycji zajęła wysokie 69 miejsce na 1533 samorządowców wiejskich, a 5 miejsce na Dolnym Śląsku
- Publikacja informacji o działalności Urzędu Gminy na prowadzonej stronie www.czarny-bor.pl oraz na Facebooku – fanpage: Gmina Czarny Bór.
- Gmina przynależy do: Aglomeracji Wałbrzyskiej, Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu, Związku Gmin Wiejskich.
- Utrzymanie wysokiego, 31 miejsca wśród gmin wiejskich w rankingu ogólnopolskiego pisma Wspólnota

→ Publikacja informacji o działalności Urzędu Gminy na prowadzonej stronie www.czarny-bor.pl oraz na Facebooku – fanpage: Gmina Czarny Bór.

→ Gmina przynależy do: Aglomeracji Wałbrzyskiej, Lokalnej Grupy Działania Kwiat Lnu, Związku Gmin Wiejskich.

Działalność administracyjna Urzędu Gminy w 2021 roku:

Tabela 40. Działalność administracyjna Urzędu Gminy w 2021 roku.

Rodzaj działalności	2021 [szt.]
GOSPODARKA NIERUCHOMOŚCIAMI	
sprzedaż	
działki budowlane	7
działki na poprawę zagospodarowania	3
lokalne mieszkalne	1
działki rolne	3
łącznie sprzedaż gruntów	14
nabycie gruntów na cele publiczne	0
nabycie nieruchomości przez Gminę	1
ilość gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste	0
decyzje podziałowe	24
aktualizacja bazy użytkowników wieczystych	0
zaświadczenia o nadaniu numeru budynku	14
postępowania przetargowe i rokowania	18
zezwolenia na czasowe zajęcie terenu	0
zezwolenia na umieszczenie urządzeń infrastruktury	2
zarządzenia o rezygnacji z prawa pierwokupu	2
zlecone wyceny	11
ustalenie służebności przejazdu i przechodu	1
zlecone czynności geodezyjne – podziały, okazania granic	5
zlecone wypisy i wyrisy	15
ogłoszenia do prasy	36
regulacja stanu prawnego w księgach wieczystych	0
ROLNICTWO I OCHRONA ŚRODOWISKA	
umowy na dzierżawę gruntów rolnych i innych	164
postępowania ws. decyzji środowiskowych	5
postępowanie ws. sprzedaży drewna	0
postępowanie ws. ustanowienia pomników przyrody nieożywionej	0
postępowania ws. wydania decyzji na usunięcie drzew lub zgłoszenia	55

⁸ Ranking Samorządów Rzeczypospolitej to prestiżowe krajowe zestawienie samorządów gminnych i powiatowych oraz dużych aglomeracji. Od 16 lat redakcja "Rzeczypospolitej" ocenia dokonania lokalnych władz w Polsce, pozwala wyróżnić i pokazać te samorządy, które najlepiej dbają o swój zrównoważony rozwój. Więcej o rankingu na <https://rankingi.rp.pl/rankingsamorzadow/2021>.

Rodzaj działalności	2021 [szt.]
kontrole w terenie	70
szacowanie szkód łowieckich	0
postępowania ws. decyzji zezwolenia na działalność w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych	0
postępowania w/s decyzji zezwolenia na działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych	0
aktualizacja bazy azbestowej	0
sprawozdania - ochrona przyrody, ochrona środowiska, odpady	2
oświadczenia dla rolników o posiadanych użytkach rolnych	Na bieżąco
zatwierdzenia projektów prac hydrologicznych, geologicznych	Na bieżąco
aktualizacja, kontrola i wpisy do rejestru przydomowych oczyszczalni ścieków	Na bieżąco
postępowania wodno-prawne (współpraca z Wodami Polskimi)	Na bieżąco
EWIDENCJA LUDNOŚCI	
Zameldowania, wymeldowania, zgłoszenia wyjazdu na pobyt (czasowy, stały, zgłoszenia powrotu z pobytu czasowego)	205
Usuwanie niezgodności	297
Decyzje w sprawach meldunkowych	6
Nadanie numeru PESEL i zmiana numeru PESEL	9
Udostępnianie danych (EWIDENCJA LUDNOŚCI, DOWODY OSOBISTE)	
Udostępnianie danych z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz Udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi	226
Wydawanie zaświadczeń zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy, z rejestru mieszkańców (RM) oraz rejestru zamieszkania cudzoziemców (RZC) oraz wydawanie zaświadczeń z RDO zawierających pełny wykaz danych osoby, której wniosek dotyczy	79
Wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych oraz wydawanie decyzji o odmowie udostępnienia danych osobowych z RDO	2
DOWODY OSOBISTE	
Wydawanie dowodów osobistych (propozycja zmiany nazwy)	337
Przyjmowanie zgłoszeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego	45
Wydawanie decyzji w sprawach dowodów osobistych	1
Unieważnianie dowodu osobistego w Rejestrze Dowodów Osobistych (RDO) w tym (zmiana danych, reklamacja, przekazany przez osobę trzecią)	24

Źródło: Urząd Gminy w Czarnym Borze.

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Realizacja Uchwał Rady Gminy Czarny Bór

Tabela 41. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2021 roku.

Lp.	Nazwa i numer uchwały	Stan realizacji 2021
1.	<u>Uchwała Nr XXXVI/179/2021 w sprawie zmiany uchwały Nr XXVI/145/2016 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 28 listopada 2016 r. w sprawie poboru podatków i opłat w drodze inkasa</u>	Realizacja w toku
2.	<u>Uchwała Nr XXXVI/180/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
3.	<u>Uchwała Nr XXXVI/181/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
4.	<u>Uchwała Nr XXXVI/182/2021 w sprawie wspólnej realizacji z Województwem Dolnośląskim zadania pn: "Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 367 na odcinku od ul. Wesołej do ul. Kolejowej w Czarnym Borze (km 48+380 - 49+130) - budowa ciągu pieszo rowerowego"</u>	Realizacja w toku
5.	<u>Uchwała Nr XXXVII/183/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy Czarny Bór oraz planów pracy Stałych Komisji Rady Gminy Czarny Bór na 2021 r.</u>	Wykonana
6.	<u>Uchwała Nr XXXVII/184/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2021 r.</u>	Wykonana
7.	<u>Uchwała Nr XXXVII/185/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji na 2021 r.</u>	Wykonana
8.	<u>Uchwała Nr XXXVII/186/2021 w sprawie rozpatrzenia petycji Pana Arkadiusza Rakoczy z dnia 11 grudnia 2020 r.</u>	Wykonana
9.	<u>Uchwała Nr XXXVII/187/2021 w sprawie rozpatrzenia petycji Pana Piotra Sterkowskiego z dnia 14 grudnia 2020 r.</u>	Wykonana
10.	<u>Uchwała Nr XXXVII/188/2021 w sprawie nadania nazwy ulicy położonej w miejscowości Czarny Bór</u>	Wykonana
11.	<u>Uchwała Nr XXXVII/189/2021 w sprawie zwolnienia z opłaty drugiej raty za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, należnej w 2021 r.</u>	Wykonana
12.	<u>Uchwała Nr XXXVII/190/2021 w sprawie programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku</u>	Wykonana
13.	<u>Uchwała Nr XXXVII/191/2021 w sprawie przekazania do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu skargi na uchwałę nr XXIII/115/2020 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 25 lutego 2020 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określenia stawki opłaty podwyższonej oraz zwolnienia z części opłat za gospodarowanie odpadami</u>	Wykonana
14.	<u>Uchwała Nr XXXVII/192/2021 w sprawie planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli szkół i przedszkoli prowadzonych przez Gminę Czarny Bór w roku 2021</u>	Wykonana
15.	<u>Uchwała Nr XXXVII/193/2021 w sprawie wyrażenia zgody na zawarcie umowy partnerstwa na rzecz realizacji projektu pn. "Profilaktyka i wczesne wykrywanie nowotworów złośliwych dolnego odcinka przewodu pokarmowego - badanie na krew utajoną w kale dla kobiet i mężczyzn"</u>	Wykonana
16.	<u>Uchwała Nr XXXVII/194/2021 w sprawie udzielenia pomocy finansowej Gminie Dobromierz na zadanie z zakresu pomocy społecznej z przeznaczeniem na pomoc pogorzelcom z Gminy Dobromierz</u>	Wykonana
17.	<u>Uchwała Nr XXXVII/195/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
18.	<u>Uchwała Nr XXXVII/196/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
19.	<u>Uchwała Nr XXXVII/197/2021 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej dla Województwa Dolnośląskiego</u>	Wykonana
20.	<u>Uchwała Nr XXXVIII/198/2021 w sprawie wyrażenia zgody na wspólną realizację i finansowanie z Powiatem Wałbrzyskim inwestycji pod nazwą "Budowa chodnika przy drodze powiatowej nr 3367D w Witkowie"</u>	Wykonana
21.	<u>Uchwała Nr XXXVIII/199/2021 w sprawie udzielenia pomocy rzeczowej Województwu Dolnośląskiemu</u>	Wykonana
22.	<u>Uchwała Nr XXXVIII/200/2021 w sprawie udzielenia z budżetu Gminy Czarny Bór w roku 2021 dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach</u>	Wykonana
23.	<u>Uchwała Nr XXXVIII/201/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
24.	<u>Uchwała Nr XXXVIII/202/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
25.	<u>Uchwała Nr XXXIX/203/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
26.	<u>Uchwała Nr XL/204/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
27.	<u>Uchwała Nr XL/205/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
28.	<u>Uchwała Nr XL/206/2021 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór wotum zaufania</u>	Wykonana
29.	<u>Uchwała Nr XLI/207/2021 w sprawie rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2020 rok</u>	Wykonana
30.	<u>Uchwała Nr XLI/208/2021 w sprawie udzielenia Wójtowi Gminy Czarny Bór absolutorium z tytułu wykonania budżetu za 2020 rok</u>	Wykonana
31.	<u>Uchwała Nr XLI/209/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
32.	<u>Uchwała Nr XLI/210/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
33.	<u>Uchwała Nr XLII/211/2021 w sprawie wyrażenia zgody na wspólną realizację i finansowanie z Powiatem Wałbrzyskim zadania inwestycyjnego pod nazwą „Utworzenie poboczny przy drodze powiatowej nr 3367D w miejscowościach Witków i Czarny Bór"</u>	Wykonana
34.	<u>Uchwała Nr XLII/212/2021 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na rzecz Powiatu Wałbrzyskiego</u>	Wykonana
35.	<u>Uchwała Nr XLII/213/2021 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na rzecz Gminy Nowy Targ z przeznaczeniem na pomoc dla poszkodowanych w pożarze mieszkańców w miejscowości Nowa Biała</u>	Wykonana
36.	<u>Uchwała Nr XLII/214/2021 w sprawie określenia wzoru wniosku o przyznanie dodatku mieszkaniowego oraz deklaracji o dochodach gospodarstwa domowego</u>	Realizacja w toku
37.	<u>Uchwała Nr XLII/215/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana
38.	<u>Uchwała Nr XLII/216/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór</u>	Wykonana
39.	<u>Uchwała Nr XLIII/217/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok</u>	Wykonana

Lp.	Nazwa i numer uchwały	Stan realizacji 2021
40.	Uchwała Nr XLIII/218/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
41.	Uchwała Nr XLIII/219/2021 w sprawie zmiany uchwały nr XLIII/221/2018 Rady Gminy Czarny Bór z dnia 31 stycznia 2018 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego uczniów objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym kończą 6 lat	Realizacja w toku
42.	Uchwała Nr XLIII/220/2021 w sprawie wyrażenia zgody na przystąpienie do partnerstwa i współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego oraz organizacją pozarządową OTS Stowarzyszenie Wolna Przedsiębiorczość, w celu rozwoju przedsięwzięć energetyczno-środowiskowych, wymagających współdziałania o charakterze sieciowym i ponadgminnym	Wykonana
43.	Uchwała Nr XLIII/221/2021 w sprawie wyrażenia zgody na współpracę z Polskimi Kolejami Państwowymi Spółka Akcyjna w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych na nieruchomościach należących do Polskich Kolei Państwowych Spółka Akcyjna	Wykonana
44.	Uchwała Nr XLIV/222/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok	Wykonana
45.	Uchwała Nr XLIV/223/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
46.	Uchwała Nr XLIV/224/2021 w sprawie wspólnej realizacji zadania i wyrażenia zgody na zawarcie porozumienia na realizację zadania pn. "VI GÓRSKI PÓŁMARATON Z FLAGĄ NA TRÓJGARBIĘ"	Wykonana
47.	Uchwała Nr XLV/225/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok	Wykonana
48.	Uchwała Nr XLV/226/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
49.	Uchwała Nr XLV/227/2021 w sprawie nadania statutu dla poszczególnych sołectw	Realizacja w toku
50.	Uchwała Nr XLV/228/2021 w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
51.	Uchwała Nr XLV/229/2021 w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów	Realizacja w toku
52.	Uchwała Nr XLV/230/2021 w sprawie regulaminów określających zasady i tryb korzystania z gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej	Realizacja w toku
53.	Uchwała Nr XLV/231/2021 w sprawie średniej ceny jednostki paliwa w Gminie Czarny Bór w roku szkolnym 2021/2022	Realizacja w toku
54.	Uchwała Nr XLV/232/2021 w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
55.	Uchwała Nr XLVI/233/2021 w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów w Gminie Czarny Bór oraz zasad ich przyznawania i wypłacania	Realizacja w toku
56.	Uchwała Nr XLVI/234/2021 w sprawie ustalenia wysokości diet dla radnych Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
57.	Uchwała Nr XLVI/235/2021 w sprawie przyjęcia Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2022	Realizacja w toku
58.	Uchwała Nr XLVI/236/2021 w sprawie ustalenia stawek podatków i opłat lokalnych na 2022 rok	Realizacja w toku
59.	Uchwała Nr XLVI/237/2021 w sprawie pokrycia części kosztów gospodarowania odpadami komunalnymi z dochodów własnych niepochodzących z pobranej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi	Realizacja w toku
60.	Uchwała Nr XLVI/238/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok	Wykonana
61.	Uchwała Nr XLVI/239/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
62.	Uchwała Nr XLVI/240/2021 w sprawie zaliczenia drogi do kategorii dróg gminnych	Wykonana
63.	Uchwała Nr XLVII/241/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok	Wykonana
64.	Uchwała Nr XLVII/242/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana
65.	Uchwała Nr XLVIII/243/2021 zmieniająca uchwałę Rady Gminy Czarny Bór Nr XXXIV/169/2020 z dnia 22 grudnia 2020 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności przez osoby bezdomne za pobyt w schronisku dla osób bezdomnych	Realizacja w toku
66.	Uchwała Nr XLVIII/244/2021 w sprawie przyjęcia programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2022-2024	Realizacja w toku
67.	Uchwała Nr XLVIII/245/2021 w sprawie uchwalenia "Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii na terenie Gminy Czarny Bór na 2022 rok"	Realizacja w toku
68.	Uchwała Nr XLVIII/246/2021 w sprawie ustalenia wynagrodzenia Wójta Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
69.	Uchwała Nr XLVIII/247/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Rady Gminy Czarny Bór oraz planów pracy Stałych Komisji Rady Gminy Czarny Bór na 2022 rok	Realizacja w toku
70.	Uchwała Nr XLVIII/248/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Rewizyjnej na 2022 rok	Realizacja w toku
71.	Uchwała Nr XLVIII/249/2021 w sprawie zatwierdzenia planu pracy Komisji Skarg, Wniosków i Petycji na 2022 rok	Realizacja w toku
72.	Uchwała Nr XLVIII/250/2021 - UCHWAŁA BUDŻETOWA NA 2022 ROK	Realizacja w toku
73.	Uchwała Nr XLVIII/251/2021 w sprawie przyjęcia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Realizacja w toku
74.	Uchwała Nr XLVIII/252/2021 w sprawie zmian w budżecie gminy Czarny Bór na 2021 rok	Wykonana
75.	Uchwała Nr XLVIII/253/2021 w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czarny Bór	Wykonana

Załącznik 2. Realizacja Strategii Rozwoju Aglomeracji Wałbrzyskiej

Perspektywa do 2030

CEL STRATEGICZNY 1	2021	CEL STRATEGICZNY 2	2021	CEL STRATEGICZNY 3	2021

Trwały i odpowiedzialny rozwój gospodarczy.		Rewitalizacja		Współpraca i integracja	
PRIORYTET 1.1. Dynamiczna gospodarka i innowacyjna przedsiębiorczość	✓	PRIORYTET 2.1. Atrakcyjne i bezpieczne środowisko zamieszkania	✓	PRIORYTET 3.1. Promowanie i wzmocnienie pozytywnego wizerunku miejsca	✓
Działanie 1.1.1. Współpraca sektora biznesu z sektorem nauki Działanie 1.1.2. Inkubacja firm, w szczególności innowacyjnych Działanie 1.1.3. Dążenie do zakorzeniania działalności firm zewnętrznych Działanie 1.1.4. Tworzenie atrakcyjnych warunków inwestowania		Działanie 2.1.1. Rozwój budownictwa mieszkaniowego i poprawa stanu technicznego zasobów mieszkaniowych Działanie 2.1.2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej i prywatnej Działanie 2.1.3. Poprawa dostępności i stanu technicznego urządzeń infrastruktury wodnokanalizacyjnej Działanie 2.1.4. Wsparcie dla rozwoju niskoemisyjnych i odnawialnych źródeł energii Działanie 2.1.5. Poprawa bezpieczeństwa środowiska zamieszkania		Działanie 3.1.1. Promowanie pozytywnych skojarzeń Działanie 3.1.2. Zintegrowanie form prezentacji informacji	
PRIORYTET 2. Atrakcyjna i konkurencyjna oferta turystyczna	✓	PRIORYTET 2. Sprawna i efektywna infrastruktura	✓	PRIORYTET 2. Trwałe partnerstwo	✓
Działanie 1.2.1. Poprawa atrakcyjności i stanu technicznego zabytków Działanie 1.2.2. Rozwój obiektów i urządzeń infrastruktury turystycznej Działanie 1.2.3. Poprawa atrakcyjności wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych Działanie 1.2.4. Tworzenie kompleksowych produktów turystycznych		Działanie 2.2.1. Budowa dróg i poprawa ich parametrów technicznych Działanie 2.2.2. Zapewnienie szybkiego bezpośredniego połączenia Aglomeracji Wałbrzyskiej z jej otoczeniem Działanie 2.2.3. Uzyskanie spójności terytorialnej w zakresie komunikacji publicznej Działanie 2.2.4. Zwiększenie dostępności technologii informacyjno-komunikacyjnych		Działanie 3.2.1 Wzmocnienie instytucjonalne Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 3.2.2. Tworzenie platform współpracy wielopodmiotowej Działanie 3.2.3. Wzmocnienie partycypacji społecznej w zarządzaniu Aglomeracją Wałbrzyską	
		PRIORYTET 3. Aktywna zdrowa społeczność	✓		
		Działanie 2.3.1. Pobudzanie aktywności lokalnych Działanie 2.3.2. Wzmocnienie organizacji pozarządowych działających na terenie Aglomeracji Wałbrzyskiej Działanie 2.3.3. Promowanie włączenia społecznego i przeciwdziałanie przejawom ubóstwa Działanie 2.3.4. Wsparcie na rzecz rozwoju Podmiotów Ekonomii Społecznej Działanie 2.3.5. Poprawa poziomu edukacji i promowanie uczenia się przez całe życie Działanie 2.3.6. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promowanie zdrowego trybu życia Działanie 2.3.7. Wzmocnienie polityki senioralnej Działanie 2.3.8. Przeciwdziałanie depopulacji			

Załącznik 3. Realizacja Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego południowej i zachodniej części Dolnego Śląska

Cele strategiczne	Cele operacyjne	2021
1. Bardziej inteligentne terytorium	1.1 Wspieranie form integracji regionu 1.2 Tworzenie warunków do inkubacji i zakorzenienia się nowych MŚP 1.3 Wspieranie innowacji w przedsiębiorstwach 1.4 Wspieranie inicjatyw klastrowych i kooperacji biznes-nauka 1.5 Tworzenie atrakcyjnych warunków dla inwestycji	✓

Cele strategiczne	Cele operacyjne	2021
2. Terytorium bliżej obywateli	2.1 Podnoszenie jakości infrastruktury społecznej i mieszkaniowej 2.2 Podwyższenie poziomu edukacji dzieci i młodzieży oraz dostosowanie do potrzeb rynku 2.3 Rozwój infrastruktury i usług „srebrnego sektora” (dla osób starszych) 2.4 Aktywizacja społeczna osób starszych 2.5 Integracja społeczna osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	✓
3. Lepiej skomunikowane terytorium	3.1 Dobra komunikacja regionu z zewnętrznymi biegunami wzrostu gospodarczego (Wrocław, Warszawa, Aglomeracja Śląska, Praga, Brno, Drezno, Berlin) 3.2 Nowa jakość powiązań wewnętrznych między głównymi miastami i ośrodkami turystyczno-uzdrowiskowymi 3.3 Upowszechnienie dostępu do internetu wysokich prędkości 3.4 Rozwój transportu publicznego (aglomeracyjnego, integrującego region)	✓
4. Terytorium przyjazne dla środowiska, wykorzystujące swój potencjał	4.1. Ochrona i rewitalizacja walorów przyrodniczych 4.2. Ochrona, rewitalizacja i udostępnianie walorów kulturowych 4.3 Wdrażanie strategii niskoemisyjnych i produkcji energii ze źródeł odnawialnych 4.4 Rozwój infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i uzdrowiskowej 4.5 Zintegrowany marketing terytorialny	✓

Załącznik 4. Informacje dotyczące systemu gospodarowania odpadami komunalnymi

DOCHODY Z OPŁAT ZA GOSPODAROWANIE ODPADAMI KOMUNALNYMI

1. Należności do zapłaty na początek roku	- 103.460,74 zł
-w tym: należności wymagalne (zaległości)	- 88.378,13 zł
1. Przypis netto z tytułu opłat za gosp. odp. kom.	- 1.128.465,32 zł
2. Otrzymane wpłaty od mieszkańców (dochody wykonane)	- 1.121.524,09 zł
3. Należności do zapłaty na koniec roku	-113.026,52 zł
-w tym: należności wymagalne (zaległości)	- 98.871,47 zł

WYDATKI NA SYSTEM GOSPODAROWANIA ODPADAMI KOMUNALNYMI

Wydatki na odbiór, transport, zbieranie, odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych

- Odbiorem i transportem odpadów komunalnych z terenu Gminy Czarny Bór zajmuje się Wykonawca wybrany z wyniku postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. W 2021 roku Wykonawcą powyższych usług było Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej SANIKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Lubawce. Wydatki związane z odbiorem i transportem odpadów z terenu Gminy wyniosły w 2021 roku – 481.320,46 zł (§ 4300).
- Zagospodarowaniem odpadów (w tym odzyskiem i unieszkodliwianiem) na podstawie zawartej w 2013 roku zajmuje się Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej SANIKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Lubawce, które prowadzi Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych. Wydatki za korzystanie z usług RIPOK wyniosły w 2021 roku – 777.568,14 zł (§ 4300).
- Gmina Czarny Bór jest udziałowcem Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej SANIKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Lubawce. W związku z prowadzoną działalnością spółki wystąpiła konieczność wypłaty rekompensaty dla ww. spółki z tytułu prowadzenia działalności w ogólnym interesie gospodarczym w wysokości 29.514,64 zł (§ 4300).

Wydatki na tworzenie i utrzymanie punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych

Na podstawie zawartej Umowy z Przedsiębiorstwem Gospodarki Komunalnej SANIKOM Sp. z o.o. z siedzibą w Lubawce, tj. podmiotem prowadzącym Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, mieszkańcy Gminy Czarny Bór mają prawo korzystać z usług takich punktów w dwóch lokalizacjach: Boguszków-Gorce, ul. Brzozowa 1 i Kamienna Góra, ul. Towarowa 49. Wydatki za korzystanie z usług PSZOK wyniosły w 2021 roku – 20.664,00 zł (§ 4300)

Wydatki na obsługę administracyjną systemu

Obsługą administracyjną systemu zagospodarowania zajmuje się 3 pracowników Urzędu, w ramach częściowego zaangażowania czasu pracy. Obsługą merytoryczną (koordynacja systemu, współpracą z Wykonawcami oraz merytoryczna weryfikację składanych deklaracji) zajmują się 1 osoba w wymiarze czasu pracy odpowiadającemu 0,25 etatu. Prowadzeniem ewidencji wymiarowej opłaty oraz egzekucją

administracyjną zaległości zajmuje się 1 osoba w wymiarze czasu pracy odpowiadającemu 0,5 etatu. Księgowaniem i rozliczaniem wpłat zajmuje się 1 osoba w wymiarze czasu pracy odpowiadającemu 0,25 etatu.

Wydatki na obsługę administracyjną systemu wyniosły 76.387,91 zł, z czego:

- 54.438,26 zł - (§ 4010 – wynagrodzenia osobowe)
- 3.468,65 zł - (§ 4040 – dodatkowe wynagrodzenie roczne)
- 9.894,75 zł - (§ 4110 – składki na ubezpieczenia społeczne)
- 1.566,99 zł - (§ 4120 – składki na FP i FS)
- 4.919,50 zł - (§ 4300 – zakup usług pocztowych – przesyłki dot. systemu gospodo.)
- 1.550,26 zł - (§ 4440 – odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych)
- 549,50 zł - (§ 4700 – szkolenia pracowników)

Wydatki na edukację ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi

W 2021 roku nie poniesiono wydatków na ten cel.

Wydatki na wyposażenie nieruchomości w pojemniki lub worki do zbierania odpadów komunalnych oraz koszty utrzymywania pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym

Gmina wyposaża mieszkańców w worki i pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych – koszt ten nie został wydzielony, ponieważ został ujęty w ogólnej umowie zawartej z wykonawcą usługi odbioru i transportu odpadów komunalnych.

Wydatki na utworzenie i utrzymanie punktów napraw i ponownego użycia produktów lub części produktów niebędących odpadami

W 2021 roku nie poniesiono wydatków na ten cel.

Wydatki na usunięcie odpadów komunalnych z miejsc nieprzeznaczonych do ich składowania i magazynowania w rozumieniu ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach

W 2021 roku nie poniesiono wydatków na ten cel.

Dochody ogółem	1.121.524,09 zł
Wydatki ogółem	1.385.455,15 zł
Wynik finansowy systemu gospodarowania odpadami Gminy Czarny Bór za 2021 rok	- 263.931,06 zł (deficyt)

Źródło: Informacja uzupełniająca do sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Czarny Bór za 2021 rok.

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności wg stanu na 31.12.2021.	8
Tabela 2. Realizacja Strategii rozwoju Gminy Czarny Bór na lata 2021-2027 w 2021 roku.	13
Tabela 3. Dochody Gminy Czarny Bór w 2021 roku.	18
Tabela 4. Dochody własne Gminy Czarny Bór w 2021 roku.	18
Tabela 6. Rozchody z budżetu Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).	22
Tabela 7. Wydatki bieżące Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).	22
Tabela 10. Zobowiązania długoterminowe Gminy Czarny Bór w 2021 roku (stan na 31.12.2021).	28
Tabela 11. Wykonanie funduszu sołectwa wg sołectw w 2021 roku.	29
Tabela 12. Informacja o stanie mienia komunalnego na dzień 31.12.2021 r.	31
Tabela 13. Informacja nt. dochodów i kosztów w zakresie gospodarki odpadami w 2021 roku.	34
Tabela 14. Realizacja Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Czarny Bór na lata 2014-2032 w 2021 roku.	35
Tabela 15. Realizacja Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.	36
Tabela 16. Średnie wyniki szkół z egzaminu ósmoklasisty w 2021 roku (stan na 31.07.2021).	37
Tabela 17. Działalność Biblioteki w Czarnym Borze w 2021 roku.	40
Tabela 18. Wykaz imprez i wydarzeń kulturalnych zrealizowanych w 2021 roku dla których Biblioteka+ Centrum Kultury w Czarnym Borze była organizatorem lub współorganizatorem.	40
Tabela 19. Wykaz przekazanych dotacji dla jednostek sektora dla jednostek spoza sektora finansów w 2021 roku.	43
Tabela 20. Wykaz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obowiązujących w 2021 roku.	45
Tabela 21. Aktywność wyjazdowa Ochotniczych Straży Pożarnych w 2021 roku.	47
Tabela 22. Wykaz dotacji celowych przekazanych dla OSP na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.	48
Tabela 23. Realizacja Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii w 2021 roku.	50
Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.	52
Tabela 24. Zakres przedmiotowy wydatków gminnego programu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii na 2021 rok.	52
Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnym Borze.	52
Tabela 25. Wydatki z funduszy pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej w 2021 roku. ..	52
Tabela 26. Wydatki z funduszy pomocy społecznej w 2021 roku.	53
Tabela 27. Wydatki na świadczenia rodzinne i opiekuńcze w 2021 roku.	53
Tabela 28. Bezdomność w 2021 roku.	53
Tabela 29. Bezrobocie na terenie Gminy Czarny Bór w 2021 roku.	53
Tabela 30. Realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Czarny Bór na lata 2019-2029 w 2021 roku.	55
Tabela 31. Wspieranie rodziny w 2021 roku.	56
Tabela 32. Realizacja Programu wspierania rodziny w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2021 w 2021 roku.	56
Tabela 33. Niebieskie karty w 2021 roku.	60

Tabela 34. Realizacja Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Gminie Czarny Bór na lata 2019-2022 w 2021 roku.....	60
Tabela 35. Realizacja wieloletniego programu osłonowego Gminy Czarny Bór w zakresie dożywiania dzieci i młodzieży na lata 2019-2023 w 2021 roku.....	62
Tabela 36. Wykaz przekazanych dotacji dla jednostek sektora dla jednostek spoza sektora finansów w 2021 roku.....	63
Tabela 37. Mierniki efektywności ujęte w § 10 Programu Współpracy Gminy Czarny Bór z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2021 dotyczącym sposobu oceny jego realizacji.....	63
Tabela 38. Otwarty konkurs ofert na realizację w 2021 roku zadań publicznych.....	63
Tabela 39. Pozostałe formy współpracy samorządu gminnego z organizacjami pożytku publicznego w 2021 roku – tryb 19a.	64
Tabela 40. Działalność administracyjna Urzędu Gminy w 2021 roku.....	67
Tabela 41. Wykaz uchwał Rady Gminy Czarny Bór z 2021 roku.....	69